

สาเหตุการตกออกของนักศึกษา

กรณีศึกษา : หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ(ภาษาอังกฤษ)

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**Causes of students' dropout : A case study of Bachelor Degree of Business Administration in
Management (English program)**

ดร.ณวรรณ อรัญดร

Darunwan Arandon

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Business Administration

Prince of Songkla University

2559

ชื่อสารนิพนธ์ สาเหตุการตกลอกของนักศึกษา กรณีศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการ(ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผู้เขียน นางสาวดรุณวรรณ อรัญดร

สาขาวิชา บริหารธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการสอบ

.....

.....ประธานกรรมการ

(ดร. กุลกานต์ เมเวส)

(ดร. กุลกานต์ เมเวส)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จงพิศ ศิริรัตน์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธินี ฤกษ์จำ)

.....

(ดร. ธนาวุธ แสงกาศนีย์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ชื่อสารนิพนธ์ สาเหตุการตกออกของนักศึกษา กรณีศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผู้เขียน นางสาวดรณวรรณ อรัญธร

สาขาวิชา บริหารธุรกิจ

ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุการตกออกของนักศึกษา กรณีศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อต้องการทราบว่าอะไรเป็นสาเหตุให้นักศึกษาตกออก และเพื่อทราบถึงมุมมอง ความคิดเห็นในเรื่องปัญหาของนักศึกษาที่ตกออก งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และ วิธีการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group Interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัย และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis)

ผลวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า มีประเด็นหลักอยู่ 4 ประเด็นที่เป็นสาเหตุของการตกออก คือ สาเหตุที่เกิดจากตนเอง ซึ่งมาจาก 1) ไม่ชอบภาษาอังกฤษ 2) อยากลองเรียน 3) คะแนนผ่านตามเกณฑ์สอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย 4) คิดว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษเรียนไม่ยาก 5) ติดเกมส์ ติดเที่ยว 6) ความชะล่าใจเพราะเคยเรียนที่ต่างประเทศมาก่อน 7) ไม่วางแผนการเรียน จัดแบ่งเวลาไม่เป็น 8) ทำกิจกรรมมากเกินไป และ 9) การไม่ปรับตัว ในส่วนสาเหตุที่เกิดจากเพื่อน มีสาเหตุมาจาก 1) เพื่อนต่างสาขาชอบชักชวนให้ไปด้วย 2) ความคาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนในห้อง และ 3) เพื่อนชวนให้เรียนด้วยกัน ในส่วนสาเหตุจากครอบครัว มีสาเหตุมาจาก 1) ฐานะทางครอบครัวที่ยากจน และ 2) ผู้ปกครองอยากให้เรียนที่นี้และสาเหตุด้านปัญหาสุขภาพ ซึ่งมีสาเหตุมาจาก 1) อุบัติเหตุ และ 2) ความเครียด

ผลวิจัยจากการสัมภาษณ์กลุ่ม พบว่า กลุ่มอาจารย์ผู้สอนมีมุมมองและความคิดเห็นเรื่องปัญหาของนักศึกษาที่ตกออก ได้แก่ 1) บทบาทของผู้เรียน ซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผนการเรียน การคบเพื่อนที่ดี และการมีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร และ 2) บทบาทผู้สอน ประกอบไปด้วย การสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และ การเข้าใจถึงความแตกต่างของนักศึกษา

สำหรับกลุ่มเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรมองว่าประเด็นปัญหาของนักศึกษาที่ต้อออก
เกิดจาก 1) ปัญหาเกี่ยวกับนโยบาย 2) กระบวนการรับเข้าศึกษา 3) ปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา
4) ปัญหาการจัดรายวิชาเรียนของหลักสูตร 5) ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน และ 6) ปัญหาเกี่ยวกับ
อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้จะสามารถนำไปใช้ได้จริง เพื่อหาแนวทางการแก้ไข
ปัญหาการต้อออกของนักศึกษาในหลักสูตร และเป็นการวางแผนการดำเนินงานของหลักสูตรใน
ลำดับต่อไป

Minor Thesis Title	Causes of students' dropout : A case study of Bachelor Degree of Business Administration in Management (English program).
Author	Miss Darunwan Arandon
Major Program	Business Administration
Academic Year	2015

ABSTRACT

The objective of this study is to explore causes of students' dropout, a case study of BBA or Bachelor Degree of Business Administration in Management (English Program), Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University. To achieve this objective, the study adopted a qualitative study approach. In order to answer the research question one, researcher used in-depth interview as the method to collect a primary data. Furthermore, researcher conducted focus group interviews with the group of lecturers and staff to be able to answer the research question number two. This research is analyzed by using the discourse analysis technique.

As a result, on in-depth interview suggested that there were four themes emerged from the causes of students' dropout. The first reason was from students themselves. They were as these following, 1) Students did not like English language. 2) Students can be changed. 3) Students' scores passed an admission system 4) Students think studying at BBA (English program) was not difficult. 5) Students addicted to games 6) Students were too careless 7) Students are lack of planning and time management 8) Students took too many activities and 9) Students could not adapt into the program. The second reason was from friends, they were 1) Students addicted to other friends from different faculties and 2) Students expected the help from other friends in class. The next reason was from family issue. They were family with poverty status and other family influences. And, last factor was depended on health issues, reasons were from accident and stress.

Finding on a focus group interview with lecturers regarding their perceptions on problems relevant to students' dropout suggested that there were two main issues emerged Which are, student's roles and lectures' roles. According to the student's roles, they were having a studying plan, having good friends, and having a positive attitude with the program. For the

lectures roles, they were student self-learning encouragement and understanding students' differences. Another focus group interview with staff who worked closely with students found that they see there were six issues stated as main problems 1) policy problem 2) admission problem 3) students adapting problem 4) program's study plan problem 5) lecturers issue and 6) advisors issue.

This study sheds light on the problem of students' dropout and ways to solve those problems. It is the researcher's fervent hope that this research will yield practical contributions beyond the outcome of these findings in order to benefits BBA (English Program). The outcome will also contribute to reduce students' dropout rates and create ways to help those students.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาจาก ดร. กุลกานต์ เมเวส อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์จงพิศ ศิริรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธินี ฤกษ์จำ คณะกรรมการร่วมสอบสารนิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาให้คำแนะนำและปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด

ขอขอบคุณคณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนถ่ายทอดประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย รวมถึงเพื่อนร่วมห้อง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย นักศึกษา อาจารย์ เจ้าหน้าที่ของหลักสูตรภาษาอังกฤษทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่า เพื่อสนับสนุนงานวิจัยให้ลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณบิดามารดาและครอบครัวที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจมาโดยตลอด รวมถึงผู้มีส่วนร่วมที่ไม่ได้กล่าวนามทุกท่านที่กรุณาให้กำลังใจจนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ดร.ณวรัตน์ อรัญดร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
ABSTRACT.....	(5)
กิตติกรรมประกาศ.....	(7)
สารบัญ.....	(8)
รายการตาราง.....	(11)
รายการภาพประกอบ.....	(12)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 คำถามวิจัย.....	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้.....	7
2.2 แนวคิดเรื่องบทบาทผู้สอนและผู้เรียน.....	16
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
2.4 กรอบแนวคิด.....	26
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	27
3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	27
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
3.3 การสร้างรูปแบบคำถามในงานวิจัยและตรวจสอบคุณภาพ.....	32
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
3.6 ความเชื่อถือได้ของข้อมูล.....	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล : สาเหตุการต้อออกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ(ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์...42	
4.1 สาเหตุจากตัวผู้เรียน.....	42
4.2 สาเหตุที่เกิดจากเพื่อน.....	49
4.3 สาเหตุมาจากครอบครัว.....	52
4.4 สาเหตุมาจากปัญหาสุขภาพ.....	53
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล: มุมมองของปัญหาการต้อออก.....56	
5.1 ผลวิจัยจากการสัมภาษณ์กลุ่มอาจารย์ผู้สอน.....56	
5.1.1 บทบาทผู้เรียน.....56	
5.1.2 บทบาทผู้สอน.....60	
5.2 ผลวิจัยจากการสัมภาษณ์กลุ่มเจ้าหน้าที่หลักสูตร.....63	
5.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและกระบวนการรับเข้าศึกษา.....63	
5.2.2 ปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา.....65	
5.2.3 ปัญหาการจัดรายวิชาเรียนของหลักสูตร.....66	
5.2.4 ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน.....68	
5.2.5 ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา.....68	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
6.1 สรุปผล.....	71
6.1.1 สรุปผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	71
6.1.2 สรุปผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์กลุ่ม.....	75
6.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและกระบวนการรับเข้าศึกษา.....	78
6.1.4 ปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา.....	78
6.1.5 ปัญหาการจัดรายวิชาเรียนของหลักสูตร.....	78
6.1.6 ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน.....	78
6.1.7 ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา.....	79
6.2 อภิปราย.....	79
6.2.1 สาเหตุที่เกิดจากตัวผู้เรียน.....	79
6.2.2 สาเหตุที่เกิดจากเพื่อน.....	79
6.2.3 สาเหตุที่เกิดจากครอบครัว.....	80
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	81
6.3.1 ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ.....	81
6.3.2 ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ.....	82
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก ก.....	88
ภาคผนวก ข.....	90
ประวัติผู้เขียน.....	95

รายการตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ข้อมูลรายงานผลการตกลอกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551-2558.....	2
2.1 สรุปกระบวนการเรียนรู้.....	13
2.2 สรุปการทบทวนงานวิจัยเรื่องสาเหตุการตกลอกของนักศึกษา.....	25
3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาที่ตกลอกระหว่างปีการศึกษา 2552-2556.....	28
3.2 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง.....	29
3.3 การคัดเลือกกลุ่มอาจารย์ผู้สอน.....	29
3.4 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่ม.....	30
4.1 สาเหตุที่เกิดจากตัวผู้เรียน.....	43
4.2 สาเหตุที่เกิดจากเพื่อน.....	49
4.3 สาเหตุที่เกิดจากครอบครัว.....	52
4.4 สาเหตุที่เกิดจากปัญหาสุขภาพ.....	53
6.1 สรุปผลการศึกษาสาเหตุการตกลอก : ตัวเอง.....	72
6.2 สรุปผลการศึกษาสาเหตุการตกลอก : เพื่อน.....	73
6.3 สรุปผลการศึกษาสาเหตุการตกลอก : ครอบครัว.....	74
6.4 สรุปผลการศึกษาสาเหตุการตกลอก : สุขภาพ.....	75

รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1.1 รายงานผลการตกออกของนักศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551-2558.....	3
1.2 จำนวนนักศึกษาคกออก (%).....	3
2.1 กระบวนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน.....	17
2.2 กรอบแนวคิด.....	26
3.1 ตัวอย่างวิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยการให้รหัสข้อมูล (Coding) และจัดหมวดหมู่.....	39

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศ เป็นเครื่องมือ กลไกในการพัฒนากำลังคนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพมีประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุว่าจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ สถาบันการศึกษาเป็นอีกหนึ่งบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยในปัจจุบันมีหลักสูตรต่างๆ ในมหาวิทยาลัยทั้งทางภาครัฐและเอกชนเปิดกันเป็นจำนวนมาก โดยกระแสความนิยมของนักเรียนไทยปัจจุบันสนใจหลักสูตรอินเตอร์ หรือหลักสูตรนานาชาติ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมไทยมีการแข่งขันสูงขึ้น ตลาดงานต้องการคนที่มีความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งยวดสำหรับการทำงานในโลกธุรกิจไร้พรมแดนในปัจจุบัน ดังนั้นผู้ประกอบการรวมถึงนักเรียนจึงสนใจที่จะเรียนในหลักสูตรอินเตอร์หรือหลักสูตรนานาชาติกันมากยิ่งขึ้น อีกเหตุผลที่ทำให้การเรียนหลักสูตรอินเตอร์ได้รับความนิยมมากขึ้น คือ การเข้ามามีบทบาทของสมาคม ASEAN โดยมีแนวคิดที่ว่าอาเซียนจะกลายเป็นเขตการผลิตเดียว ตลาดเดียว หรือที่เรียกว่า Single Market and Production Base (เอกราช อะมะวัลย์, 2554) ซึ่งทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพรองรับการเข้ามาของอาเซียนในเรื่องของภาษาซึ่งกำหนดให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในประชาคมอาเซียน

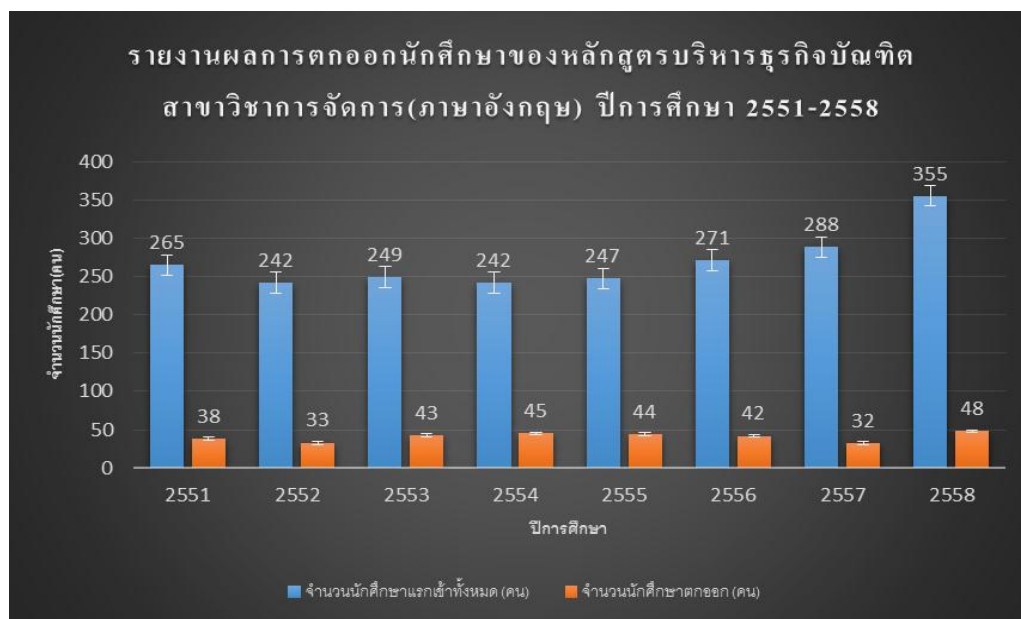
บทบาทของผู้เรียนและผู้สอนมีความสำคัญและสอดคล้องกันเป็นอย่างมาก ซึ่งมีผลในการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542) ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ใช้กรณีศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลามาเป็น

กรณีศึกษา ซึ่งหลักสูตรนี้ถูกจัดตั้งขึ้นโดยเล็งเห็นถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาและเห็นความสำคัญในการเรียนการสอนรายวิชาบริหารธุรกิจเป็นภาษาอังกฤษ โดยหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต การจัดการ (ภาษาอังกฤษ) ได้เริ่มเปิดสอนเมื่อปี พ.ศ. 2544 และมีนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้วจำนวนทั้งหมด 11 รุ่น ซึ่งปัจจุบันนักศึกษาเป็นรุ่นที่ 15 ในขณะเดียวกันอาจต้องยอมรับว่า ใน การเรียนการสอนที่ใช้เป็นภาษาอังกฤษเป็นหลักนั้น ยังคงเป็นสิ่งที่ท้าทายและเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับนักศึกษาไทย จึงทำให้นักศึกษาที่ตัดสินใจเข้ามาเรียนในหลักสูตร มีทั้งที่ประสบความสำเร็จเรียนจบหลักสูตร และมีอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่ประสบความสำเร็จต้องต้อออกไปกลางคัน

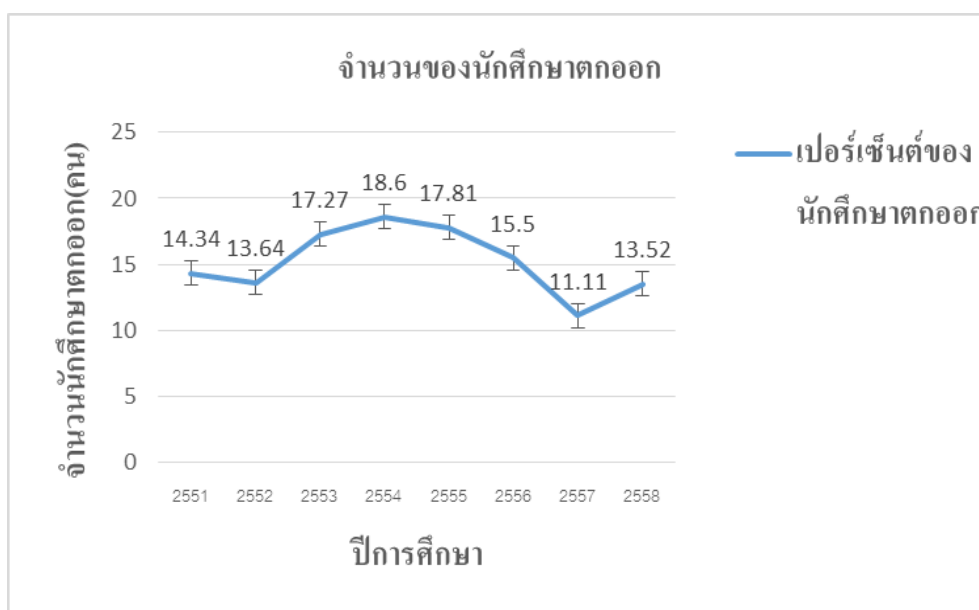
โดยดูได้จากข้อมูลรายงานผลการต้อออกของนักศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ(ภาษาอังกฤษ) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551-2558 ตามตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ข้อมูลรายงานผลการต้อออกของนักศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551-2558

ปีการศึกษา	จำนวนนักศึกษาแรกเข้าทั้งหมด (คน)	จำนวนนักศึกษาค้อออก (คน)	เปอร์เซ็นต์ของนักศึกษาค้อออก
2551	265	38	14.34
2552	242	33	13.64
2553	249	43	17.27
2554	242	45	18.60
2555	247	44	17.81
2556	271	42	15.50
2557	288	32	11.11
2558	355	48	13.52

ภาพที่ 1.1 รายงานผลการตอกออกของนักศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551-2558

ภาพที่ 1.2 จำนวนนักศึกษาตอกออก(%)

จากข้อมูลผลการตอกออกของนักศึกษาข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีจำนวนนักศึกษาที่ประสบกับปัญหาการตอกออกในหลักสูตรภาษาอังกฤษมีจำนวนเพิ่มขึ้นแบบคงที่ในแต่ละปีการศึกษา จึงเป็นข้อมูลที่น่าสนใจในการค้นหาถึงปัญหาและสาเหตุของการตอกออกของนศกษานอกเหนือจากเหตุผลข้างต้นแล้วนั้น ทางผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากวารสารและทบทวน

วรรณกรรมต่างๆ ในประเทศไทย พบว่างานวิจัยเรื่องการตออกของนักศึกษา โดยเฉพาะในหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษนั้นยังขาดแคลน จึงเป็นเรื่องที่ทำทนายและน่าสนใจในการหาสาเหตุของการตออก และเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาและเชื่อมความร่วมมือระหว่างกระบวนการเรียนรู้ ตัวผู้สอน ตัวผู้เรียน และตัวหลักสูตร

จากข้อมูลทั้งหมดข้างต้น จึงเป็นที่มาของหัวข้องานวิจัย รวมถึงความสำคัญของปัญหาในหัวข้อ การตออกของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยศึกษาจากนักศึกษาที่ตออกและผู้เกี่ยวข้องในหลักสูตร ซึ่งรวมถึงกลุ่มอาจารย์ผู้สอน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ในหลักสูตร เพื่อหาว่าอะไรคือ สาเหตุของการตออกของนักศึกษาและเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหการตออกของนักศึกษาในหลักสูตร ซึ่งผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานของหลักสูตรในลำดับต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของการตออกของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. เพื่อศึกษามุมมองและความคิดเห็นในเรื่องของปัญหาการตออกของ 1) กลุ่มอาจารย์ผู้สอนของหลักสูตรและ 2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ของหลักสูตร

1.3 คำถามวิจัย

1. การตออกของนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เกิดจากสาเหตุใดบ้าง
2. มุมมองและความคิดเห็นในเรื่องปัญหาการตออกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ จากกลุ่ม 1) อาจารย์ผู้สอนของหลักสูตร และ 2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ของหลักสูตร

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาครั้งนี้จะเกิดประโยชน์ให้กับบุคคล 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1.4.1 นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร

ในการศึกษางานวิจัยเรื่องนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์และความเข้าใจที่ดีขึ้นในเรื่องปัจจัยที่แท้จริงของการตออกของนักศึกษา ซึ่งเป็นผลดีในระยะยาวในการเป็นกรณีศึกษาให้นักศึกษาคนอื่นๆ ที่อาจเกิดปัญหาเดียวกัน

1.4.2 กลุ่มอาจารย์ผู้สอน

กลุ่มอาจารย์ผู้สอนมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ตกออก เพราะเนื่องจากเป็นผู้ที่สัมผัสกับปัญหาด้านต่างๆของนักศึกษาเหล่านั้นโดยตรง และในการศึกษางานวิจัยเรื่องนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์และความเข้าใจที่ดีขึ้นระหว่างผู้สอนและนักศึกษาที่กำลังเผชิญกับปัญหาอยู่ เพื่อเป็นการรู้ทันต่อปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้นก่อนที่จะเกิดการตกออก กลุ่มอาจารย์ผู้สอนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเข้าร่วมแนะนำและแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด รวมทั้งสามารถหาแนวทางปรับการสอนสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาเหล่านี้

1.4.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่หลักสูตร

ผลที่ได้รับจากการทำงานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ของหลักสูตรในการให้คำปรึกษาที่ถูกต้องและตรงจุด กับนักศึกษาที่กำลังจะตกอยู่ในสถานการณ์ตกออกเพราะถือได้ว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่ในหลักสูตร เป็นผู้ที่มีความสำคัญ และเกี่ยวข้องในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนและตัวหลักสูตร

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง สาเหตุของการตกออกของนักศึกษาสาขาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล และสัมภาษณ์กลุ่มในหัวข้อใกล้เคียงกัน

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่

ประชากรที่ศึกษาคือ นักศึกษาที่ตกออกของ สาขาวิชาการจัดการ(ภาษาอังกฤษ) ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ 1) นักศึกษาที่ตกออก จำนวน 10 ท่าน ที่เคยเข้าศึกษาในปีการศึกษาที่ 2552, 2553, 2554 ,2555 และ 2556 ซึ่งนักศึกษากลุ่มดังกล่าวเป็นนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2551 เป็นการศึกษาที่มีโครงสร้างรายวิชาเดียวกัน 2) กลุ่มอาจารย์ผู้สอนที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรและคณะกรรมการประจำหลักสูตร 3) กลุ่มเจ้าหน้าที่ของหลักสูตร และกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม สนใจในการให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้

1.5.3 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยเรื่อง ทำการวิจัยและเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 ถึงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2559

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 อาจารย์ผู้สอน หมายถึง อาจารย์ที่คณะมอบหมายให้สอนรายวิชาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.6.2 นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.6.3 นักศึกษาปกติ หมายถึง นักศึกษาที่ได้แต่้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป

1.6.4 นักศึกษาในภาวะวิกฤต หมายถึง นักศึกษาที่ได้แต่้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 1.00-1.99 ในภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

1.6.5 นักศึกษาในภาวะรอพินิจ หมายถึง นักศึกษาที่ได้แต่้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง 2.00 และมีสิทธิ์อยู่ในภาวะรอพินิจได้ 3 ครั้ง หากได้แต่้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง 2.00 หลังจากได้รับภาวะรอพินิจครั้งที่ 3 จะต้องพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

1.6.6 การตกออก หมายถึง นักศึกษาไม่มีสถานะตาม 3 ข้อดังกล่าวข้างต้น

1.6.7 อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง อาจารย์ที่มีบทบาทหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเชิงวิชาการ อาจารย์ที่ปรึกษาจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องสาเหตุการต้อออกของนักศึกษา กรณีศึกษา : หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ(ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มุ่งศึกษาเรื่องสาเหตุของการต้อออกของนักศึกษา แนวคิดในเรื่องบทบาทผู้สอนและผู้เรียนที่ส่งผลต่อการต้อออกของนักศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทผู้สอนและบทบาทผู้เรียน
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 กรอบแนวคิด

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1.1 ความหมายของการเรียนรู้

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการศึกษาและสังคมเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ เพราะการศึกษาคือผลสะท้อนจากปัญหาและความต้องการของสังคม ในการศึกษาที่จะช่วยให้สังคมเป็นสังคมที่น่าอยู่และดีได้ บัณฑิตที่จบออกไป เป็นกำลังที่จะเสริมสร้างสังคม และทำให้สังคมและประเทศชาติพัฒนา ในการจัดการศึกษามีเป้าหมายหลักสำคัญอยู่ 4 ประการ คือ (วิชัย ต้นศิริ, 2549)

1. เพื่อให้บัณฑิตเป็นพลเมืองดี
2. เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่สุจริตได้
3. เพื่อให้รู้จักบทบาทความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อชุมชน และต่อสังคม

4. เพื่อให้เป็นผู้มีวิจรรณญาณในการคิด

มีผู้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้หลายทัศนะด้วยกันดังต่อไปนี้

สิริอร วิชชาวุธ (2554, น. 2) ให้ความหมายการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้มีองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ 1) ผู้เรียนต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจาก “ไม่รู้” เป็น “รู้” “ทำไม่ได้” เป็น “ทำ

ได้” “ไม่เคยทำ” เป็น “ทำ” 2) การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมนั้นต้องเป็นไปอย่างถาวร (Permanent not Temporary) และ 3) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น เกิดจากประสบการณ์การฝึกฝนและการฝึกหัด

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2541, น. 186) ให้ความหมายการเรียนรู้ว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนซึ่งเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัด ซึ่งพฤติกรรมนั้นจะคงอยู่ระยะหนึ่ง หรือตลอดไปก็ได้

เจโรม บรูเนอร์ (1963, น. 1-2) สรุปว่า การเรียนรู้หมายถึง การสร้างหรือหล่อหลอมผู้เรียนโดยใช้ประสบการณ์ ซึ่งผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบโดยตรงในการเรียน ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความหมายขึ้นมาจากแง่มุมต่างๆที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง ผู้เรียนเป็นผู้เลือกเนื้อหาและเลือกทำกิจกรรมด้วยตนเอง

ประคินันท์ อุปรมัย (2540, น. 121) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนอันมีผลเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์ โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นเหตุทำให้ผู้เรียนเผชิญสถานการณ์เดิมแตกต่างไปจากเดิม ประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหมายถึงทั้งประสบการณ์ทางตรงและประสบการณ์ทางอ้อมและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆและอาจส่งผลในการตัดสินใจระยะยาวต่อชีวิต

Mednick (1959, อ้างถึงใน กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ, 2528) อธิบายความหมายของการเรียนรู้ว่า หมายถึง ลักษณะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นผลมาจากการฝึกฝน ซึ่งทำให้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรจนเกิดเป็นนิสัย มิใช่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชั่วคราวเท่านั้น

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528, น. 129) สรุปว่า การเรียนรู้หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิมไปเป็นพฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร ซึ่งเป็นผลจากการได้รับประสบการณ์หรือได้รับการฝึกฝน มิใช่เป็นผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติหรือสัญชาตญาณ วุฒิภาวะ พืชยาต่างๆ รวมทั้งอุบัติเหตุหรือความบังเอิญ

สุชา จันทน์เอม (2542, น. 78) ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่าหมายถึง กระบวนการเจริญงอกงามของผู้เรียนหรือพัฒนาการผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดีขึ้น หรือปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี

Craik and Lockhart (1972, อ้างถึงใน ปรัชญนันท์ นิลสุข, 2543) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้หมายถึง กระบวนการที่มีหลายระดับเราสามารถเรียนรู้และจำสิ่งต่าง ๆ ที่มีความหมายกับผู้เรียนได้ เพราะมีการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการมากกว่าการกระตุ้นให้เรียนรู้ความลึกของกระบวนการเรียนรู้เป็นความละเอียดของกระบวนการ การเรียนรู้แบบลึกจะทำให้เข้าใจได้ละเอียด

และระลึกถึงข้อมูลต่างๆ ได้มากแต่ไม่ได้หมายความว่าทุกอย่างที่เรารู้จำเป็นต้องมีการเรียนรู้แบบ ลึกเสมอไปเพราะในการเรียนรู้บางเรื่องก็มีความต้องการเพียงแค่ ความรู้ ความจำความเข้าใจและ การนำไปใช้ในขณะที่ยังการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ที่อยู่ในขั้นการเรียนรู้แบบลึกก็ อาจไม่มีความจำเป็น

Klein (1991, น. 2) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนที่ค่อนข้างถาวร โดยเป็นผลจากการฝึกฝนเมื่อได้รับการเสริมแรง มิใช่เป็นผลจากการ ตอบสนองตามธรรมชาติการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อัน เป็นผลจากการฝึกฝนและประสบการณ์ แต่มิใช่ผลจากการตอบสนองที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

วารินทร์ รัศมีพรหม (2542, น. 153) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้หมายถึงกระบวนการ ทางด้านสมรรถภาพ ทักษะและทัศนคติที่ผู้เรียนรู้อยู่ตั้งแต่เป็นทารกจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ กระบวนการเรียนรู้จึงเป็นส่วนสำคัญของความสามารถของเรา

ทิสนา แคมมณี (2554, น. 90-94) ได้สรุปว่า การเรียนรู้หมายถึงแนวความคิดที่ ได้รับการยอมรับว่าสามารถใช้อธิบายลักษณะของการเกิดการเรียนรู้ หรือการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมต่างๆทั้งด้านบวกและลบได้

จากการค้นคว้าและรวบรวมความหมายของการเรียนรู้ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การ เรียนรู้ หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติ ซึ่งอาจจะเกิดจากความรู้เดิม หรือเกิดจากการเรียนรู้ใหม่ โดยการเรียนรู้จะมีปฏิสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อมของผู้เรียนซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปได้หลาย ทิศทาง เพราะถ้าหากมีกระบวนการ การเรียนรู้ที่ดี ผู้เรียนจะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดี หรือ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี

2.1.2 กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process)

กระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลไปถึงความสำเร็จของผู้เรียน ซึ่งแต่ละคน จะมีกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน อีกทั้งความแตกต่างระหว่างบุคคลก็ยังสามารถส่งผลให้ ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ของตนเองแตกต่างกันไป ทั้งนี้อาจเกิดจากสภาวะแวดล้อม บุคลิกภาพ อารมณ์และสังคมของแต่ละบุคคล และรวมถึงสิ่งที่ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอด มีผู้ให้ความหมาย และกล่าวถึงองค์ประกอบในกระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

Lee J. Cronbach (1963, อ้างถึงใน ดวงเดือน ศาสตราภรณ์, 2546) ได้กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1) จุดมุ่งหมายของผู้เรียน (Goal) หมายถึงสิ่งที่ผู้เรียนต้องการหรือสิ่งที่ผู้เรียนมุ่งหวัง การเรียนอย่างไม่มีจุดมุ่งหมาย คือไม่ทราบว่าเรียนไปทำไม ย่อมจะไม่บังเกิดผลดีขึ้นได้ อาจารย์ควรชี้ให้ผู้เรียนเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนวิชาต่าง ๆ ว่าคืออะไร เพื่ออะไร

2) ความพร้อม (Readiness) เป็นลักษณะเฉพาะตัวของนักเรียนหรือผู้เรียนแต่ละคน หมายถึงถึงวุฒิภาวะของผู้เรียนด้วย คนที่มีความพร้อมจะเรียนได้ดีกว่าทั้ง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน จึงควรสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเพื่อให้เขาพร้อมที่จะเรียนได้

3) สถานการณ์ (Situation) หมายถึง สิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่มากระทำต่อผู้เรียน เช่น การเรียนการสอน สถานการณ์ต่าง ๆ ฯลฯ คนหรือสัตว์จะเรียนรู้ได้ดีเมื่อได้เข้าไปมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างแท้จริง

4) การแปลความหมาย (Interpretation) เป็นการศึกษาหาเส้นทางในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่เพื่อเข้าไปสู่จุดมุ่งหมาย หรือการวางแผนการกระทำเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยพิจารณาสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ การจะบรรลุจุดมุ่งหมายนั้นอาจมีหลายวิธี และอาจจะมียุวิธีหนึ่งที่ดีที่สุด การที่คนจะเลือกวิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการแปลความหมายเป็นสำคัญ

5) ลงมือกระทำ (Action) เมื่อแปลสถานการณ์แล้ว ผู้เรียนจะลงมือตอบสนองสถานการณ์หรือสิ่งเร้าในทันที การกระทำนั้นผู้เรียนย่อมจะคาดหวังว่าจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะทำให้เขาบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

6) ผลที่ตามมา (Consequence) หลังจากตอบสนองสิ่งเร้าหรือสถานการณ์แล้ว ผลที่ตามมาคือ อาจจะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย จะเกิดความพอใจ (Confirm) ถ้าไม่ประสบผลสำเร็จย่อมไม่พอใจ ผิดหวัง (Contradict) ถ้าประสบผลสำเร็จก็จะเป็นแรงจูงใจให้ทำกิจกรรมอย่างเดิมอีก ถ้าไม่บรรลุจุดมุ่งหมายอาจหมดกำลังใจ ท้อแท้ที่จะตอบสนองหรือทำพฤติกรรมต่อไป

7) ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Contradict) ซึ่งจะกระทำใน 2 ลักษณะคือ ปรับปรุงการกระทำของตนใหม่เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยย้อนไปพิจารณาหรือแปลสถานการณ์หรือสิ่งเร้าใหม่ แล้วหาวิธีกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางให้ได้ อีกประการหนึ่ง อาจเลิกไม่ทำกิจกรรมนั้นอีก หรืออาจจะกระทำซ้ำ ๆ อย่างเดิมโดยไม่เกิดผลอะไรเลยก็ได้

Craik and Lockhart (1972, อ้างถึงใน ปรัชญานันท์ นิลสุข, 2543) ได้กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้มีหลายระดับ เราสามารถเรียนรู้และจำสิ่งต่าง ๆ ที่มีความหมายกับตัวเราได้ เพราะมีการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการมากกว่าการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้เป็น

ความละเอียดของกระบวนการเรียนรู้แบบลึกจะทำให้เข้าใจได้ละเอียดและระลึกถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้มาก แต่ไม่ได้หมายความว่าทุกอย่างที่เรียนรู้จำเป็นต้องมีการเรียนรู้แบบลึกเสมอไป เพราะในการเรียนรู้บางเรื่องก็มีความต้องการเพียงแค่ ความรู้ ความจำความเข้าใจและการนำไปใช้ ในขณะที่ขั้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ที่อยู่ในขั้นการเรียนรู้แบบลึก ก็อาจไม่มีความจำเป็น

Biggs and Telfer (1987, อ้างถึงใน ปรชญนนท์ นิลสุข, 2543) ได้กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้แบบลึกกับกระบวนการเรียนรู้แบบตื้น เป็นการเรียนรู้ที่มีแรงจูงใจภายใน (Intensive Motivation) ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความพร้อมของผู้เรียน เป้าหมายในการเรียน และความสามารถในการเรียนที่ต้องมีวิธีการเป็นเหตุและเป็นผลเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

Karen Watkins (1983, น.5) ได้กล่าวว่าระดับของกระบวนการ (Level of Process) ในการเรียนรู้ ได้มีการแบ่งระดับของกระบวนการไว้อย่างชัดเจน คือ

1) กระบวนการเรียนรู้แบบลึก (Deeper processing) เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยแรงจูงใจภายใน (Intensive motivation) ในการทำงานที่ต้องใช้วิธีการที่เป็นเหตุเป็นผล ได้แก่ การตั้งเป้าหมายในการเรียน ความชอบและความพร้อมในการเรียน โดยมีความพึงพอใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นตัวตั้ง เป็นการค้นหาอย่างมีความหมายโดยการอ่านอย่างมากและจนกว่าจะเข้าใจ มีความสัมพันธ์กับความรู้ที่เคยได้รับมาก่อน

2) กระบวนการเรียนรู้แบบตื้น (Surface processing) เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยแรงจูงใจภายนอก (Extensive motivation) โดยที่ผู้เรียนจะมีการเรียนรู้ตามที่กำหนดให้หรือตามเป้าหมาย เป็นวิธีการเรียนที่จำกัดเป้าหมายที่เห็นว่าจำเป็น และใช้การจำสิ่งที่เรียนในชั้นตามปกติ การระลึกแต่เหตุผลที่ถูกต้องที่ได้จากการบรรยาย ผู้เรียนมีความเข้าใจเฉพาะที่ต้องการ ตามวัตถุประสงค์เฉพาะด้านที่จัดให้ โดยกำหนดขอบเขตของงานที่ต้องเรียนรู้ แยกผู้เรียนออกได้เป็นสองกลุ่มคือ ผู้เรียนที่มีกระบวนการเรียนรู้แบบลึกคือ ผู้เรียนที่ตั้งใจที่จะเข้าใจและพยายามค้นหาถึงความหมายของสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ส่วนผู้เรียนที่มีกระบวนการเรียนรู้แบบตื้นคือ ผู้เรียนที่ตั้งใจจะใช้เพียงการจำข้อมูลเท่านั้น

George J. Mouly (1970, อ้างถึงใน สุริยะ คำเนินกลาง, 2555) ได้มีการกำหนดลำดับขั้นในการเรียนรู้ไว้ 7 ขั้น ดังนี้

1) แรงจูงใจ (Motivation) เมื่อใดก็ตามที่ผู้เรียนเกิดความต้องการก็จะมีแรงขับ (Drive) หรือแรงจูงใจ (Motive) หรือเกิดจากการผลักดันให้เกิดพฤติกรรมเพื่อหา สิ่งที่เขาขาดไปนั้นมา ให้ร่างกายที่อยู่ในภาวะที่พอดี แรงจูงใจมีผลให้แต่ละคนไวต่อการสัมผัสสิ่งเร้าแตกต่างกันเป็นสิ่งที่ จะกำหนดทิศทางและความเข้มของพฤติกรรมและเป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้น สำหรับการเรียนรู้

2) กำหนดเป้าประสงค์ (Goal) เมื่อมีแรงจูงใจเกิดขึ้นแต่ละบุคคลก็จะกำหนดเป้าประสงค์ที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ เป้าประสงค์จึงเป็น ผลบันปลายที่ผู้เรียนแสวงหา ซึ่งบางครั้งอาจจะชัดเจน บางครั้งอาจจะเลือนลาง บางครั้งอาจกำหนดขึ้น เพื่อสนองความต้องการทางสรีระ หรือบางครั้งเพื่อสนองความต้องการทางสังคม

3) ความพร้อม (Readiness) คนแต่ละคนมีขีดความสามารถที่จะรับ และความต้องการพื้นฐานเพื่อที่จะเสาะแสวงหาความพอใจ หรือหาสิ่งที่สนอง ความต้องการได้จำกัดและแตกต่างกันไปตามสภาพความพร้อมของแต่ละบุคคล เช่น เด็กทารกซึ่งมีความเจริญ ทางสรีระ ยังไม่มากก็จะไม่พร้อมที่จะเรียนรู้วิธีการหาอาหารด้วยตนเองได้ เด็กที่ร่างกายอ่อนแอ หรือมีความบกพร่องของอวัยวะบางส่วน ก็จะไม่พร้อมในการเล่นกีฬาบางอย่างได้ กล่าวได้ว่าสภาพความพร้อมในการเรียนของบุคคลนั้นจะต้องอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ หลายประการ อาทิเช่น ความเจริญเติบโตของโครงสร้างทางร่างกาย การจูงใจ ประสบการณ์ด้วย เป็นต้น เรื่องของความพร้อมนี้ นับว่า เป็นสิ่งจำเป็นมากที่จะต้องดีก่อนที่จะเกิดการเรียนรู้

4) มีอุปสรรค (Obstacle) อุปสรรคจะเป็นสิ่งขวางกั้นระหว่างพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจกับเป้าประสงค์ ถ้าหากไม่มีอุปสรรค หรือสิ่งกีดขวางเราก็จะไปถึงเป้าประสงค์ได้โดยง่าย ซึ่งเราก็ถือว่าสภาพการณ์เช่นนี้ ไม่ได้ช่วยให้เกิดความต้องการที่จะแก้ปัญหาและเรียนรู้ ตรงกันข้าม การที่เราไม่สามารถไปถึงเป้าหมายได้จะก่อให้เกิดความเครียดและจะเกิดความพยายามที่จะหาวิธีการแก้ปัญหาซึ่งจะทำให้เกิด การเรียนรู้ขึ้น

5) การตอบสนอง (Response) เมื่อบุคคลมีแรงจูงใจ มีเป้าประสงค์ เกิดความพร้อม และเผชิญกับอุปสรรคเข้าก็จะมีพฤติกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้น พฤติกรรมนั้นอาจเริ่มด้วยการตัดสินใจ เกิดอาการตอบสนองที่เหมาะสมทดลองทำแล้วปรับปรุงแก้ไขการตอบสนองนั้นให้แก้ปัญหาได้ดีที่สุด ซึ่งแนวทางของ การตอบสนองอาจมุ่งสู่เป้าประสงค์โดยตรงหรือโดยทางอ้อมอย่างใดอย่างหนึ่ง

6) การเสริมแรง (Reinforcement) การเสริมแรงก็หมายถึง การได้รางวัลหรือให้สิ่งเร้าที่ ก่อให้เกิดความพอใจ ซึ่งปกติผู้เรียนจะได้รับ หลังจากทีตอบสนองแล้ว ตัวเสริมแรงไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งของหรือวัตถุที่มองเห็นได้เสมอไป เพราะความสำเร็จ ความรู้ ความก้าวหน้า ฯลฯ ก็เป็นตัวเสริมแรงได้เช่นเดียวกัน

7) การสรุปความเหมือน (Generalization) หลังจากทีผู้เรียนสามารถตอบสนอง หรือหาวิธีการที่จะมุ่งสู่เป้าประสงค์ได้แล้ว เขาก็อาจจะประสงค์ใช้กับปัญหา หรือสถานการณ์ที่จะพบในอนาคตได้นั้นก็แสดงว่า ผู้เรียนเกิดความสามารถที่จะสรุปความ เหมือนระหว่างสถานการณ์

การเรียนรู้ที่มีมาก่อน กับปัญหาหรือสถานการณ์ที่เพิ่งจะพบใหม่ ซึ่งเป็นการขยายขอบเขตของพฤติกรรม

อีวาน พาฟลอฟ (1963, น. 43) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้ มี 4 ส่วนประกอบ คือ (1) สิ่งเร้า เป็นตัวการที่ทำให้บุคคลมีปฏิกิริยาโต้ตอบออกมา (2) แรงขับ จะทำให้เกิดปฏิกิริยาหรือพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ต่อไป (3) การตอบสนอง เป็นปฏิกิริยาหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาเมื่อได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้า (4) สิ่งเสริมแรง เป็นสิ่งมาเพิ่มกำลังให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองให้มีแรงขึ้นเพิ่มขึ้น

Gregory A Kimble (1964 อ้างถึงใน ประดิษฐ์ อุปรมย์, 2540) ได้กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ต่างๆ ประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการด้วยกัน คือ 1) ตัวผู้เรียน (Learner) ซึ่งประกอบด้วย ความพร้อม ความรัก ความใส่ใจในการเรียน และการมีเป้าหมาย 2) เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นตัวเร้า (Stimulus Situation) และ 3) การกระทำหรือการตอบสนอง Action หรือ Response

ตารางที่ 2.1 สรุปกระบวนการเรียนรู้

องค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้	Lee J. Cronbach (1963)	George J. Mouly (1970)	Gregory A Kimble (1964)	Karen Watkins (1983)	Biggs and Telfer (1987)	กรอบในการสร้างคำถามในงานวิจัยชิ้นนี้
จุดมุ่งหมายของผู้เรียน (Goal)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
แรงจูงใจในการเรียน (Motivation)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ความพร้อมด้านต่างๆ (Readiness)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การเผชิญหน้าต่ออุปสรรค (Obstacle)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การเสริมแรง (Reinforcement)	✓		✓			

ตารางที่ 2.1 สรุปกระบวนการเรียนรู้ (ต่อ)

องค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้	Lee J. Cronbach (1963)	George J. Mouly (1970)	Gregory A. Kimble (1964)	Karen Watkins (1983)	Biggs and Telfer (1987)	กรอบในการสร้างคำถามในงานวิจัยชิ้นนี้
สถานการณ์ (Situation)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การแปลความหมาย (Interpretation)	✓	✓		✓		
ลงมือกระทำ (Action)	✓	✓			✓	
ปฏิบัติยาคู่ความขัดแย้ง (Contradict)	✓	✓			✓	

จากการค้นคว้าและรวบรวมความหมายของกระบวนการเรียนรู้ จึงสรุปได้ว่า มีองค์ประกอบหลายส่วนที่ทำให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในการเรียน โดยมีส่วนประกอบในเรื่องจุดมุ่งหมายของผู้เรียน แรงจูงใจในการเรียน ความพร้อมด้านต่างๆ การเผชิญหน้าต่ออุปสรรค จากสถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้ได้ นำองค์ประกอบที่กล่าวมาเหล่านี้มาสร้างคำถามในแบบคำถาม เพื่อตอบคำถามหัวข้อวิจัยข้อที่ 1 นั่นคือ อะไรเป็นสาเหตุให้นักศึกษาตกออก

2.1.3 กฎการเรียนรู้

การที่เราสามารถสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยง ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง และได้รับความพึงพอใจที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น จึงก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก เมื่อการลองทำทุกอย่างเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ นั่น ก็ยอมทำให้ตัวผู้เรียนสามารถทราบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

เอ็ดเวิร์ด ธอร์นไคด์(1949 อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2548) ได้กล่าวว่า กฎการเรียนรู้ จะเน้นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก (trial and error) ปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่

สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อการการเรียนรู้แล้ว บุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อยๆ สรุปได้ดังนี้

1) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นและได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2) กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือการกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การรู้นั้นคงทนถาวรถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การรู้นั้นจะไม่คงทนถาวร และในที่สุดอาจลืมได้

3) กฎแห่งการใช้ (Law of use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการนำไปใช้บ่อย ๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมได้

4) กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่อยากจะเรียนรู้ ดังนั้นการที่ได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

อิวาน พาฟลอฟ(1963, น. 45) ได้กล่าวว่า กฎแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 กฎดังต่อไปนี้

1) กฎแห่งการลดภาวะ (Law of extinction) คือ ความเข้มข้นของการตอบสนอง จะลดน้อยลงเรื่อย ๆ ถ้าอินทรีย์ได้รับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเพียงอย่างเดียว หรือความ มีสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขกับสิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขห่างออกไปมากขึ้น

2) กฎแห่งการฟื้นคืนสภาพ (Law of spontaneous recovery) คือ การตอบสนองที่เกิดจากการวางเงื่อนไขที่ลดลงเพราะได้รับแต่สิ่งเร้าที่มีการวางเงื่อนไขเพียงอย่างเดียว จะกลับปรากฏขึ้นอีกและเพิ่มมากขึ้น ๆ ถ้าอินทรีย์มีการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยไม่ต้องมีสิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขมาเข้าคู่ช่วย

3) กฎแห่งสรุปกฎเกณฑ์โดยทั่วไป (Law of generalization) คือ ถ้าอินทรีย์มีการเรียนรู้ โดยการแสดงอาการตอบสนองจากการวางเงื่อนไขต่อสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขหนึ่งแล้ว ถ้ามีสิ่งเร้าอื่นที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเดิม อินทรีย์จะตอบสนองเหมือนกับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขนั้น

4) กฎแห่งความแตกต่าง (Law of discrimination) คือ ถ้าอินทรีย์มีการเรียนรู้ โดยการตอบสนองจากการวางเงื่อนไขต่อสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขแล้ว ถ้าสิ่งเร้าอื่นที่มีคุณสมบัติแตกต่างจากสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเดิม อินทรีย์จะตอบสนองแตกต่างไปจาก สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขนั้น เช่น ถ้าสุนัขมี

อาการน้ำลายไหลจากการตื่นกระตือรือร้นแล้วเมื่อสุนัขตัวนั้นได้ยินเสียงประทัดหรือเสียงปืนจะไม่มีอาการน้ำลายไหล ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ของสิ่งมีชีวิตในมุมมองของพาฟลอฟ คือ การวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก ซึ่งหมายถึงการใช้สิ่งเร้า 2 สิ่งคู่กัน คือ สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขและสิ่งเร้าที่ไม่ได้วางเงื่อนไขเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ คือ การตอบสนองที่เกิดจากการวางเงื่อนไข ซึ่งถ้าสิ่งมีชีวิตเกิดการเรียนรู้จริงแล้วจะมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้า 2 สิ่งในลักษณะเดียวกัน แล้วไม่ว่าจะตัดสิ่งเร้าชนิดใดชนิดหนึ่งออกไป การตอบสนองก็ยังคงเป็นเช่นเดิม เพราะผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขกับสิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขกับการตอบสนองได้นั่นเอง

จากการค้นคว้าและรวบรวมลักษณะของกฎการเรียนรู้ จึงสรุปได้ว่าเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยมีหลักเบื้องต้นว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยที่การตอบสนองมักจะออกมาเป็นรูปแบบต่าง ๆ หลายรูปแบบ จนกว่าจะพบรูปแบบที่ดีที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด

2.2 แนวคิดเรื่องบทบาทผู้สอนและผู้เรียน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, น. 12-14) ได้กล่าวว่า บทบาทของผู้สอนและผู้เรียนมีความสำคัญที่เป็นส่วนสำคัญในการศึกษา จึงอธิบายถึงบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ดังนี้

2.2.1 บทบาทผู้สอน

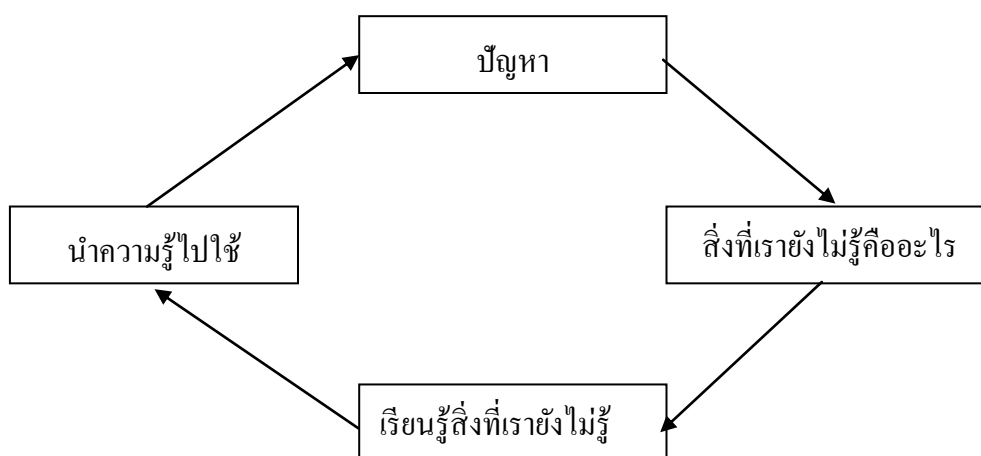
ผู้สอนมีบทบาทอย่างมากในการทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนทัศนคติในการเรียนที่ดีขึ้น เพราะผู้สอนที่สนใจจะใช้วิธีการเรียนรู้ร่วมกันจะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นทั้งในด้านการงานที่ผู้เรียนอาจประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวเป็นผู้ที่ยืดหยุ่นปรับตัวได้กับภาวะกดดันต่างๆที่ต้องเผชิญ โดยจะต้องมีบทบาทดังนี้

- 1) เป็นผู้อำนวยความสะดวกทำหน้าที่บริการให้ความสะดวกและจัดการสิ่งต่างๆที่ผู้เรียนต้องการ อีกทั้งตัวผู้สอนจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน
- 2) เป็นผู้ให้คำแนะนำโดยเป็นผู้ให้ข้อมูลบางอย่างแก่ผู้เรียนเพื่อดูแลไม่ให้ความคิดของผู้เรียนกระจัดกระจายจนหาประเด็นไม่ได้ อีกทั้งสามารถประยุกต์หลักการจิตวิทยาเพื่อการเรียนการสอนเข้าไปในการสอนด้วย
- 3) เป็นผู้จัดการโดยการวางแผนจัดกลุ่มการใช้เวลาในการจัดการกับข้อมูลการสร้างชิ้นงานสร้างข้อตกลงร่วมกันกับผู้เรียน พร้อมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นได้

4) เป็นผู้ประเมินผลโดยจะเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบความเข้าใจความรู้และมโนคติของผู้เรียนบทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้ร่วมกัน ในการประเมินผลผู้เรียนตัวผู้สอนจะต้องมีเจตคติที่เป็นกลางในการประเมินด้วย

2.2.1.1 การสอนโดยใช้รูปแบบการใช้ปัญหาเป็นฐาน

การสอนโดยใช้รูปแบบการใช้ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ เป็นการนำวิธีการสอนแบบแก้ปัญหา เช่น สอนเนื้อหาไปบางส่วนก่อน จากนั้นก็ทดลองให้นักเรียนแก้ปัญหาเป็นกลุ่มย่อย โดยตัวปัญหาจะเป็นตัวกระตุ้นหรือนำทางให้ผู้เรียนไปแสวงหาความรู้เข้าใจตนเองเพื่อจะได้ค้นพบคำตอบของปัญหานั้น กระบวนการหาความรู้ด้วยตนเองนี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแก้ปัญหา (Problem solving skill) ดังรูปประกอบ 2.1

ภาพที่ 2.1 กระบวนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

มันทรา ธรรมบุศย์ (2545, น. 11-17) ได้กล่าวว่า ลักษณะที่สำคัญของการใช้ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ มีลักษณะคือ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้อย่างแท้จริง (student – centered learning) มีการเรียนรู้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียนที่มีขนาดเล็ก มีครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) หรือผู้ให้คำแนะนำ (guide) สามารถใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยปัญหาที่นำมาใช้มีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจน ปัญหาหนึ่งปัญหาอาจมีคำตอบได้หลายคำตอบ หรือแก้ไขปัญหาได้หลายทาง ที่สำคัญคือผู้เรียนเป็นคนแก้ปัญหา โดยแสวงหาข้อมูลใหม่

ด้วยตนเอง (self – directed learning) และสุดท้ายผู้เรียนต้องประเมินผลจากสถานการณ์จริง โดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ (authentic assessment)

2.2.2 บทบาทของผู้เรียน

วัตนาพร ระงับทุกข์ (2542, น. 12-14) กล่าวว่าผู้เรียนมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการเรียน ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติจะต้องมีบทบาทดังนี้

- 1) เป็นผู้สร้างจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ มีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ สติปัญญาเพื่อรับความรู้เพิ่มจากผู้สอน
- 2) เป็นผู้วางแผนในการศึกษาค้นคว้าและแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง
- 3) เป็นผู้ดำเนินการในการจัดทำข้อมูลความรู้สร้างชิ้นงานหรือโครงการ
- 4) รับผิดชอบในการเสนองานของตนเองและตรวจสอบผู้เรียนในกลุ่มอื่นขณะที่มีการนำเสนองานเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนอื่นๆสามารถทำความเข้าใจและรับรู้ในข้อมูลความรู้ที่ตนเองนำเสนอ
- 5) เป็นผู้ประเมินผลทั้งประเมินตนเองผู้เรียนอื่นๆและชิ้นงาน

2.2.2.1 การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

กระทรวงสาธารณสุข (2544, น. 8-21) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หมายถึง หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ได้มีการพัฒนาจากการที่นักปรัชญาการศึกษา Dewey Ian ได้เริ่มใช้วิธีการเรียนรู้จากการกระทำ (learning by doing) ซึ่งเป็นพื้นฐานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดึงความสามารถของผู้เรียนออกมาในรูปของการเรียนรู้ ที่เรียกว่า active learning ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหามากขึ้น และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอน

Blackcom (1992, น. 102) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จโดยผู้เรียนกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีความสามารถต่างกัน ใช้กิจกรรมการเรียนที่หลากหลาย ในการปรับปรุงความเข้าใจในเนื้อหาวิชา สมาชิกแต่ละคนในทีมจะไม่เพียงจะต้องมีความรับผิดชอบ แต่ต้องช่วยเหลือกันในกลุ่ม ซึ่งสร้างบรรยากาศของสัมฤทธิ์ผลในการเรียนอีกด้วย

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2550, น. 15) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือว่า เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการร่วมมือร่วมใจในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายซึ่งถือเป็นความสำเร็จของกลุ่ม เน้นการทำงาน คณะความสามารถของสมาชิก ดังนั้นการกระทำใด ๆ ของสมาชิกย่อมมีผล กระทบต่อกลุ่มและสมาชิกคนอื่น ๆ

จากการค้นคว้าและรวบรวมเรื่องการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งในงานวิจัยนี้เรียก Cooperative Learning ว่า การเรียนแบบร่วมมือ

2.2.2.2 การเรียนรู้แบบช่วยเหลือกัน (Collaborative Learning)

อุดม รัตนอัมพร โสภณ (2554, น. 18) กล่าวว่า การออกแบบการเรียนรู้แบบร่วมกัน ต้องทำให้เกิดความสะดวกระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับครู ครูกับครู ห้องเรียนกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ และชุมชน การเรียนต้องเป็นอิสระ ผู้เรียนได้กระทำเองปฏิบัติเอง

พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์ (2544, น. 15) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือผู้สอนเป็นการเลือกเทคนิคการจัดการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมที่จะร่วมกันทำกิจกรรม รับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน โดยที่กลุ่มจะประสบความสำเร็จได้ เมื่อสมาชิกทุกคนได้เรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายเดียวกัน นั่นคือ การเรียนเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง

Johnson and Johnson (1994 ,น. 31-37) ได้กล่าวว่า ลักษณะของการเรียนรู้ร่วมกันไว้ดังนี้

1) ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก (Positive Interdependent) คือการพึ่งพาอาศัยกันของสมาชิกในกลุ่มที่มีเป้าหมายร่วมกันมีการทำงานร่วมกันโดยที่สมาชิกในกลุ่มทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการทำงานนั้นๆ ทุกคนทำเพื่อเป้าหมายเดียวกันของกลุ่มและผลงานของแต่ละคนก็เป็นผลงานของกลุ่มกลุ่มจะสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับทุกคนถ้ากลุ่มประสบผลสำเร็จทุกคนย่อมประสบผลสำเร็จด้วยถ้ากลุ่มล้มเหลวทุกคนก็ถือว่าล้มเหลวด้วยทุกคนในกลุ่มจะต้องเรียนรู้บทเรียนที่ได้รับและต้องแน่ใจว่าสมาชิกทุกคนสามารถเรียนรู้บทเรียนนั้นการที่จะแน่ใจว่าเพื่อนสมาชิกจะเรียนรู้บทเรียนทุกคนต้องช่วยเหลือกันมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมีลักษณะความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกันสมาชิกแต่ละคนต้องยอมรับว่าผลงานของคนอื่นมีความสำคัญต่อตนเองและต่อกลุ่ม

2) การปรึกษาหารือกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม (Face-to-face Promotive Interaction) มาจากหลักการที่ว่าผลงานที่ดีมาจากการใช้ความสามารถสร้างสรรค์ของบุคคลหลายคนเพราะลำพังบุคคลเพียงคนเดียวไม่สามารถทำงานทุกอย่างสำเร็จต้องอาศัยการช่วยเหลือจากบุคคลอื่นมีการติดต่อปฏิสัมพันธ์โดยตรงในการเรียนแบบร่วมมือต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดการอภิปรายให้เพื่อนได้เกิดการเรียนรู้การรับฟังเหตุผลของสมาชิกภายในกลุ่ม

3) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล (Individual Accountability) ช่วยให้กลุ่มมีสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการทำงานสัมฤทธิ์ผลของกลุ่มขึ้นอยู่กับสัมฤทธิ์ผลของสมาชิกแต่ละคน แต่อาจประเมินได้จากผลการทดสอบของสมาชิกโดยการสุ่มเลือกสมาชิกในกลุ่มเป็นตัวแทนรายงานผลงานของกลุ่ม

4) การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานเป็นกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small Group Skill) เป็นทักษะที่สำคัญที่จะทำให้การทำงานของกลุ่มประสบความสำเร็จผู้เรียนควรได้รับการฝึกและส่งเสริมให้ใช้ทักษะนี้ก่อนซึ่งมาจากหลักการที่ว่าการทำงานร่วมกันจะเสริมสร้างความสามารถได้ดีกว่าการทำงานคนเดียวคนเราไม่ได้เกิดมาเพื่อเรียนรู้โดยทันทีทันใด ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์และการทำงานเป็นกลุ่มไม่ได้เกิดขึ้นง่ายๆตามที่ต้องการบุคคลต้องเรียนรู้ ต้องได้รับการสอนทักษะทางสังคมเพื่อให้เกิดคุณภาพสูงในการทำงานร่วมกัน

5) กระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอนที่ช่วยให้การดำเนินงานกลุ่มมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุเป้าหมายของกลุ่มที่วางไว้โดยเน้นที่กระบวนการหน้าทีบทบาทที่ชัดเจนของสมาชิกที่จะทำให้การทำงานนั้นได้ผลดีตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

อากรณ์ ใจเที่ยง (2550, น. 121) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือหรือแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถต่างกัน ได้ร่วมมือกันทำงานกลุ่มด้วยความตั้งใจและเต็มใจรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ในกลุ่มของตน ทำให้งานของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายของงานได้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, น. 34) ได้กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กัน

สลาวิน (1987 อ้างถึงใน ไสว พักขาว , 2544) ได้กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือว่า หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยทั่วไปมีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน สมาชิกกลุ่มมีความสามารถในการเรียนต่างกัน สมาชิกในกลุ่มจะรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับการสอน และช่วยเพื่อนสมาชิกให้เกิดการเรียนรู้ด้วย มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน คือ เป้าหมายของกลุ่ม

จากการค้นคว้าและรวบรวมลักษณะของการเรียนรู้แบบช่วยเหลือกัน จึงสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบช่วยเหลือกัน (Collaborative Learning) เป็นศาสตร์ของการสอน (Pedagogy) แบบหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและคณะทำงานร่วมกันในสภาพแวดล้อมทางการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม

เล็กๆ โดยการช่วยเหลือพึ่งพาในการเรียนรู้ร่วมกันความรู้ก็คือสิ่งที่คนสร้างขึ้นมาด้วยการพูดคุย
 ปลุกฝังให้เกิดการอภิปรายกันมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองเน้นรวมพลังและ
 กระบวนการทำงานที่ดีรวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกันคนที่เก่งกว่าจะช่วยเหลือคนที่เรียน
 อ่อนกว่าโดยสมาชิกของกลุ่มจะช่วยกันเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้สมาชิกทุกคนร่วมกัน
 รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่มความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จ
 ของกลุ่ม

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการต้อออกของนักศึกษา

ชัยมงคล จำรูญ (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องสาเหตุการต้อออกของนักเรียนสาขางานยานยนต์
 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพนครนายก พบว่าสาเหตุของการออกกลางคัน
 ของนักเรียนที่สำคัญและเป็นปัญหามาก ได้แก่ ด้านลักษณะนักเรียน รองลงมา ด้านลักษณะอาจารย์
 และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านลักษณะครอบครัว ด้านการ
 จัดการเรียนการสอน และด้านวิธีการสอนของอาจารย์ตามลำดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการต้อ
 ออกของนักเรียน พบว่า สาเหตุการต้อออกตามความคิดเห็นของนักเรียนที่สำคัญและเป็นปัญหามาก
 ได้แก่การคบเพื่อน มีเหตุก่อการทะเลาะวิวาทและชักชวนเล่นเกม รองลงมา การถูกลงโทษอย่าง
 รุนแรง การเดินทางมาวิทยาลัย การติดต่อขอซ่อมของงานทะเบียน ขาดค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียน
 ขาดผู้นำครอบครัว ขาดผู้นำครอบครัว สุขภาพร่างกายไม่ดี บิดามารดาทะเลาะเบาะแว้งกัน และ
 เรียนไม่ทันเพื่อนตามลำดับ

ราพิง พูลสุข (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการต้อออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
 พบว่าสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาต้องต้อออกจากมหาวิทยาลัย ได้แก่ สอบได้ไม่ตรงกับสาขาที่ชอบ ต้อออกตามระเบียบวัดผล ไม่มีพื้นฐานในสาขาวิชาที่เรียน

อภิรเดช อินพูลใจ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะเสี่ยงในการ
 ต้อออก ของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อ ต้อออก
 ได้แก่ การทำงานกลางคืน พักผ่อนไม่เพียงพอ หรือติดพฤติกรรมการทำงานกลางคืน จากการทำงาน
 กลางคืนส่งผลต่อผลการเรียน การคบเพื่อนที่เรียนไม่จบ ชอบดื่มสุรา ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่
 เหมาะสม เช่น การขาดเรียน ทะเลาะวิวาท ชู้สาว เสี่ยงต่อการออกกลางคัน ปัจจัย ด้านครูและ
 สถานศึกษา พบว่า ถ้าครูมีเจตคติและพฤติกรรมที่ไม่ดีกับนักเรียน อาจทำให้นักเรียนมี ความคิดที่
 ไม่ดีต่อการเรียน เพราะวัยรุ่นมีความต้องการความรัก ความอบอุ่น บางคนเกรงกลัวครู มากกว่า
 ผู้ปกครอง ครูจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนมาก โดยครู อาจารย์หัวหน้าแผนกวิชา ให้ความ

ช่วยเหลือโดยการให้คำปรึกษาทั่วไปอย่างเป็นกันเอง ครู อาจารย์ ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ตักเตือน ควบคุมความประพฤติและแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ส่วนครู อาจารย์ผู้สอนช่วยให้ คำปรึกษาและ ให้โอกาสแก้ตัวในความผิดพลาดที่จะเป็นแนวทางพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนให้ดีขึ้นและลดปัญหาการตกรอกได้

เอกบุตร อยู่สุข (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง สาเหตุการตกรอกของนักศึกษา หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยการอาชีพพุทธมณฑล สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการตกรอกของนักศึกษาได้แก่ การ คมนาคมไม่สะดวกไม่มีรถผ่านสถานศึกษา หลักสูตรและเนื้อหาที่เรียนไม่มีความเหมาะสม ผู้เรียน ไม่ศรัทธาต่อการเรียนสายอาชีพ นโยบายการรับนักศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ผู้เรียนมีปัญหาสภาพครอบครัวแตกแยกและมีความขัดแย้งระหว่างบุคคล ครู อาจารย์มีภารกิจมาก เกินไป ขาดความรับผิดชอบ เข้าสอนและเลิกไม่ตรงตามเวลา ขาดความสัมพันธ์และความเป็น กันเอง นักศึกษาไม่ได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด สถานที่และการอำนวยความสะดวก ไม่ เพียงพอ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์การฝึกงานไม่ทันสมัยและไม่อยู่ในสภาพที่จะใช้งานได้ดี

กุมริน บุญทวี (2548) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางครอบครัวและพฤติกรรม ทางสังคม ที่มีผลต่อการตกรอกของนักศึกษาโรงเรียนอาชีวะเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางครอบครัวมีผลต่อการตกรอกของนักศึกษาใน โรงเรียนอาชีวะ เอกชนอย่างมาก นักศึกษา ที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนเกิดจากปัญหาความสัมพันธ์ใน ครอบครัว สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ ความคาดหวังที่ครอบครัวมีต่อนักศึกษา การที่พ่อ แม่ ผู้ปกครองไม่เชื่อมั่นและไว้ใจ ลูก มีผลทำให้นักศึกษาขาดแรงจูงใจในการเรียน นอกจากนี้การที่ เพื่อนและครูไม่เชื่อมั่นในตัว ศึกษาว่ามีความสามารถในการเรียนและการใช้ชีวิต การได้ยินหรือการ ตอกย้ำถึงความสามารถ ดังกล่าวมีผลทำให้นักศึกษาท้อแท้และไม่ต้องการความสำเร็จอีกต่อไป นอกจากนี้พฤติกรรมทาง สังคมที่แสดงออกในกลุ่มนักศึกษา อาทิเช่น การเลียนแบบเพื่อนในการ อยู่หอพัก การเที่ยวกลางคืน ค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศ การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนจนกระทั่ง นำไปสู่การตั้งครรภ์ที่ไม่พึง ประสงค์ การใช้ยาเสพติด การแสดงออกในทางที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น การเข้าร่วมแก๊งมอเตอร์ไซด์ การแต่งกายเฉพาะกลุ่ม หรือภาษาพูดที่แสดงถึงความสนิทสนมกัน ภายในกลุ่ม การทะเลาะวิวาท กับกลุ่มอื่นๆ พฤติกรรมเหล่านี้ทำให้นักศึกษาต้องออกกลางคัน

เกษตร เมืองทอง (2544) ศึกษาวิจัยเรื่อง สาเหตุการตกรอกของนักศึกษา สาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี พระจอม เกล้าพระนครเหนือ ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการตกรอก ได้แก่ เนื้อหาวิชาไม่ต่อเนื่อง กับความรู้ เดิม พื้นฐานความรู้ที่จะใช้ศึกษาต่อไม่เพียงพอ เนื้อหาวิชาที่เรียนยากเกินไป การปรับตัว เข้ากับ

บรรยากาศ ด้านการเรียนการสอน เพื่อนักศึกษา สภาพภายในสถานศึกษา และครูไม่เตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนการสอน วิธีการสอนไม่น่าสนใจ สอนเร็ว ทำให้นักศึกษาเรียนไม่ทัน รวมทั้งไม่ชอบเรียนในบางรายวิชา เป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาต้อออก

อุไรรัตนา โปธิแก้ว (2539) ศึกษาวิจัยเรื่อง สาเหตุการต้อออกของ นักศึกษา สาขา ศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรม อาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 6 พุทธศักราช 2536 ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการต้อออกมีสี่ด้านเรียงลำดับความสำคัญดังนี้ ด้านตัวนักศึกษา ความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ แบ่งเวลาไม่เหมาะสม และขาดเรียนบ่อย ด้านสถานศึกษา เครื่องครัดเรื่องกฎระเบียบมากเกินไป ครูมีทัศนคติไม่ดีต่อนักศึกษาและใช้ภาษาที่เข้าใจยากในการสอน ด้านครอบครัวรายได้ไม่เพียงพอในการสนับสนุนการเรียน ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ต่อนักศึกษา และให้ช่วยงานของครอบครัว ส่วนด้านสังคมนักศึกษามีความขัดแย้งกับเพื่อน ฐานะแตกต่างกันและการดำเนินวิถีชีวิตแตกต่างกัน

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

พจนาศ ชุมพลอย (2543) ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนที่ ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางด้วยรายการ โทรทัศน์เพื่อการสอน ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมให้เกิดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวทางที่จะต้องพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มี หลักการมีจุดมุ่งหมายและวิธีการดำเนินงานที่ละเอียดชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่าง แท้จริงสามารถนำไปใช้ได้อย่างสอดคล้องกับหลักสูตรที่ใช้อยู่ การจัดรูปแบบการเรียนการสอน ควรยึดหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ประวิทย์ บึงสว่าง และคณะ (2547) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนารูปแบบ การสอนวิชาเคมีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้มัลติมีเดีย เพื่อการศึกษาการทดลองทางเคมี ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาเคมีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้มัลติมีเดีย เพื่อ การศึกษาการทดลองทางเคมี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาครูเครือข่ายให้มีความรู้ ความสามารถในการ สร้างและพัฒนารูปแบบประเมินคุณภาพและหาประสิทธิภาพมัลติมีเดียเพื่อการศึกษาการทดลอง ทางเคมี และเพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนวิชาเคมีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้มัลติมีเดีย เพื่อการศึกษาการทดลองทางเคมีของครูเครือข่ายตลอดจนพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาเคมีที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ครูเครือข่ายมีความพึง พอใจและกระตือรือร้นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาเคมีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ มัลติมีเดียเพื่อการศึกษาการทดลองทางเคมี เพราะช่วยลดบทบาทการบรรยายของครู สามารถจัด กิจกรรมการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ หลากหลายช่วยให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กับ

นักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น สามารถปฏิบัติการเรียนการสอนได้ตามแผนที่กำหนดไว้ และปรับเปลี่ยนบรรยากาศและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม สนใจเรียนและตั้งใจเรียนมากขึ้นทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้วิชาเคมี

นัฐนันท์ สกฤตอรุณเพชร (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมเสี่ยงและความปลอดภัยในชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาผลการศึกษาค้นคว้าการจัดการเรียนการสอนได้มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และสามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น จากหลักสูตรการเรียนรู้สุขศึกษาพลศึกษาเป็นรายวิชาที่มีเนื้อหามากเวลาเรียนน้อย จำเป็นต้องแก้ปัญหาการเรียน โดยนำเนื้อหาวิเคราะห์หากระบวนการสอน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ดังนั้นในหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 พฤติกรรมเสี่ยงและความปลอดภัยในชีวิต เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ในชีวิตและมีความเสี่ยงต่ออันตรายทุก ๆ นาที ดังนั้นการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เป็นทางเลือกหนึ่งที่เป็นทางเลือกส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากได้รับความรู้แล้ว นักเรียนยังได้ทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ดังนั้นเมื่อนำการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ไปใช้ในชั้นเรียนพบว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) มีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ และทักษะที่มุ่งหวังดังกล่าวข้างต้นเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

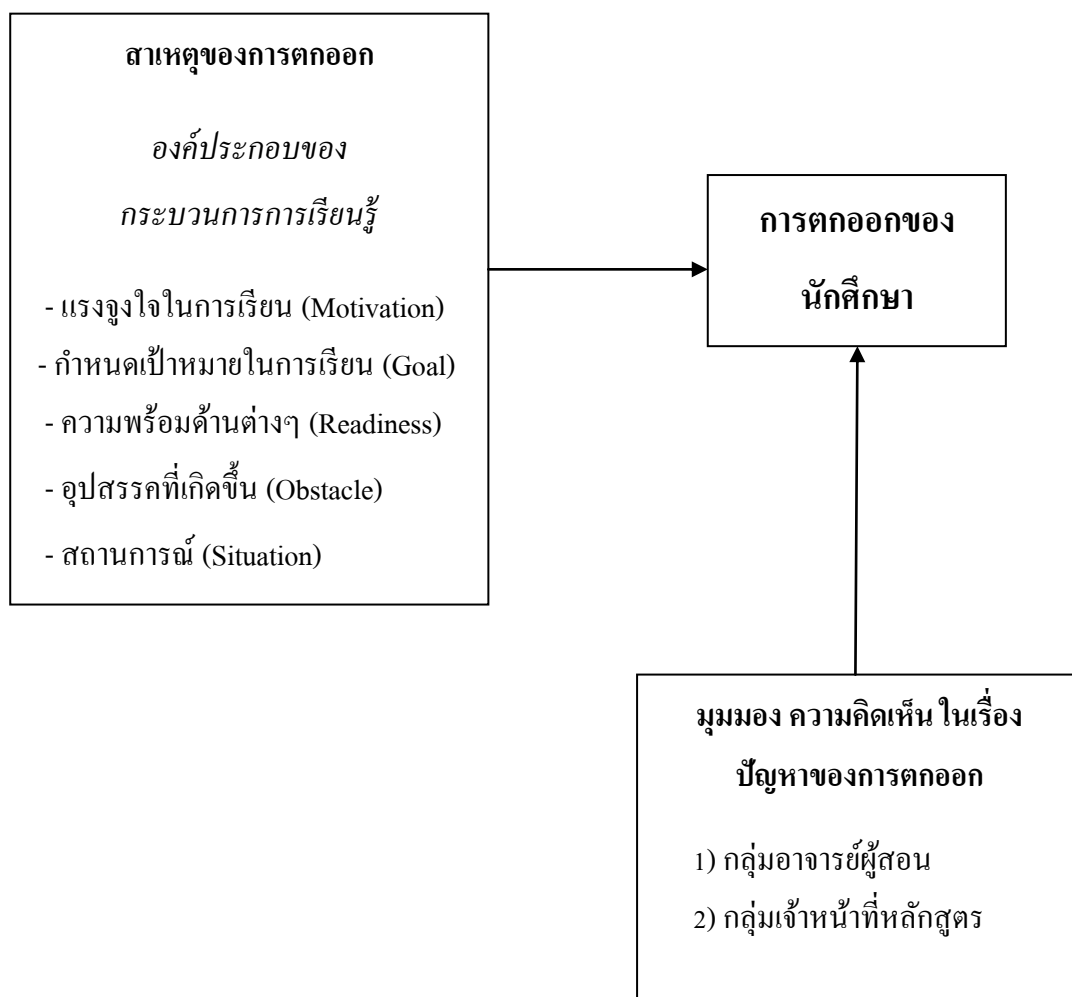
จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในเรื่องปัจจัยที่เป็นสาเหตุการตกออกของนักศึกษาสามารถทำตามสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามตาราง 2.2 ดังนี้

ตารางที่ 2.2 สรุปการพบทวนงานวิจัยเรื่องสาเหตุการตกออกของนักศึกษา

ตัวแปร	ช่วยมงคล จำรูญ (2548)	รำพึง พุดสุข (2548)	อภิรเดช อินพุดใจ (2549)	เอกบุตร อยู่สุข (2549)	ภูมรินทร์ บุญทวี (2548)	เกษร เมืองทอง (2544)	อุไรรัตนา โพธิแก้ว (2539)	พอมาน ชุมพลอย (2543)	ประวิทย์ บึงสว่างและ คณะ (2547)	ณัฐนัท สกุลอรุณ เพชร (2550)
แบบสอบถาม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ลักษณะนักเรียน	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
ลักษณะอาจารย์	✓		✓		✓				✓	
สภาพแวดล้อมทางการ เรียน	✓									
เศรษฐกิจครอบครัว	✓		✓		✓					
สภาพแวดล้อมทางสังคม	✓				✓					
การคบเพื่อน	✓		✓		✓					
พื้นฐานรายวิชา		✓		✓		✓	✓			
เจตคติ			✓	✓						
สถาบัน							✓			
ลักษณะการสอน	✓							✓	✓	✓
การแบ่งเวลา							✓			
การเดินทาง				✓						

2.4 กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเพื่อทำความเข้าใจ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการตออกของนักศึกษา และ มุมมองของผู้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและช่วยเหลือนักศึกษาที่ตออก ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิด ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนภาพ 2.2 ได้ดังนี้

รูปประกอบ 2.2 กรอบแนวคิด

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องสาเหตุการต้อออกของนักศึกษา กรณีศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางประกอบในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างรูปแบบคำถามและตรวจสอบคุณภาพ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 ความน่าเชื่อถือของข้อมูล

3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการคัดเลือกจากประชากร นักศึกษาที่ต้อออกทั้งหมดจำนวน 207 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่าง 10 คนตามสัดส่วนนักศึกษาที่ต้อออกในปีการศึกษาที่ 2552, 2553, 2554 , 2555 และ 2556 ซึ่งนักศึกษากลุ่มดังกล่าวเป็นนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นการเรียนที่มีโครงสร้างรายวิชาเดียวกัน ตามตารางที่ 3.1 จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive random) ในการเลือกตัวอย่างในแต่ละปี การศึกษา ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาเลือกตัวอย่างด้วยตนเอง

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาที่ตบออกระหว่างปีการศึกษา 2552-2556

ปีการศึกษา	จำนวนตบออก (คน)	%	กลุ่มตัวอย่าง
ปีการศึกษา 2552	33	15.94	2
ปีการศึกษา 2553	43	20.77	2
ปีการศึกษา 2554	45	21.74	3
ปีการศึกษา 2555	44	21.26	2
ปีการศึกษา 2556	42	20.29	1
รวม	207	100.00	10

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คนจากตารางที่ 3.1 มีรายละเอียดดังนี้

- 1) กลุ่มนักศึกษาที่ตบออกปีการศึกษา 2552 จำนวน 2 คน
- 2) กลุ่มนักศึกษาที่ตบออกปีการศึกษา 2553 จำนวน 2 คน
- 3) กลุ่มนักศึกษาที่ตบออกปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 คน
- 4) กลุ่มนักศึกษาที่ตบออกปีการศึกษา 2555 จำนวน 2 คน
- 5) กลุ่มนักศึกษาที่ตบออกปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 คน

การเก็บข้อมูลจากกลุ่มที่ 1 ตามตาราง 3.1 เป็นการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงสาเหตุการตบออกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) โดยมีข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาที่อยู่ในสถานะตบออกไปแล้ว จำนวน 10 คน ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อ	เพศ	ชั้นปีที่มิสสถานะตกออก	ปีการศึกษาที่ตกออก
P1	ชาย	1	2552
P2	หญิง	2	2553
P3	ชาย	2	2556
P4	ชาย	3	2554
P5	หญิง	5	2553
P6	หญิง	1	2556
P7	หญิง	1	2555
P8	หญิง	2	2555
P9	หญิง	2	2556
P10	ชาย	3	2554

การคัดเลือกกลุ่มอาจารย์ผู้สอน จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 ท่าน ตามคุณสมบัติดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 การคัดเลือกกลุ่มอาจารย์ผู้สอน

คุณสมบัติ	เป็นผู้รับผิดชอบ	เป็นกรรมการบริหาร	เป็นผู้สอนใน	เป็นอาจารย์และ
	หลักสูตร	หลักสูตร	หลักสูตร	ศิษย์เก่า
T1	/	/	/	/
T2	/	/	/	/
T3		/	/	/
T4		/	/	/
T5	/	/	/	/
T6			/	/
T7			/	/
T8			/	/
T9			/	/

การเก็บข้อมูลจากกลุ่มที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงกลุ่ม (Focus Group Interview) เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงมุมมองและความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการตออกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังตาราง 3.4 นี้

ตารางที่ 3.4 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่ม

รหัส	กลุ่ม	จำนวนคน	สถานะ
T	อาจารย์ผู้สอน	9	อาจารย์ผู้สอน กรรมการหลักสูตร และ อาจารย์ที่ปรึกษา
S	เจ้าหน้าที่	6	ผู้อำนวยการหลักสูตร, ผู้ช่วยผู้อำนวยการหลักสูตร, เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป, นักวิชาการอุดมศึกษา, พนักงานธุรการ,

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาศาเหตุการตออกของนักศึกษา ตรีศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาปัจจัยที่เน้นการเข้าใจปรากฏการณ์การตีความหมายของสิ่งที่ต้องการศึกษา ด้วยวิธีการศึกษาและเครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย โดยมีเครื่องมือที่สำคัญ คือ ผู้วิจัยการวิจัยนี้มีการออกแบบที่ยืดหยุ่น การวิเคราะห์ข้อมูลและการเก็บข้อมูลเป็นกระบวนการที่สามารถดำเนินไปพร้อมกัน

ยุกท ไกยวรรณ (2545, น. 104) ได้กล่าวว่า การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยที่นักวิจัยจะต้องลงไปศึกษาสังเกตกลุ่มบุคคลเป้าหมายโดยละเอียดอย่างเจาะลึก ใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการเป็นหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้การวิเคราะห์เชิงเหตุผลไม่ได้มุ่งเก็บข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาทำการวิเคราะห์

เบญญา ยอดคำเนิน (2552, น. 22) ได้นิยามการวิจัยไว้ว่าโดยทั่วไปแล้วจะหมายถึงการค้นคว้าหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริง แล้วเปลี่ยนข้อมูลหรือข้อเท็จจริงให้เป็นความรู้โดยกระบวนการวิเคราะห์และการแปลผล ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยชิ้นนี้เพราะเนื่องจาก จุดมุ่งหมายหลักของงานวิจัยชิ้นนี้คือ เพื่อศึกษาปัญหาและหาสาเหตุการตออกของ

นักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ รวมทั้งต้องการศึกษาถึงมุมมองและความคิดเห็นในเชิงลึกของกลุ่มต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักศึกษาที่ต้อออกนั่นก็คือ 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ของหลักสูตร ที่มีความคุ้นเคยกับนักศึกษาผู้ที่ต้อออก และ 2) อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่างๆของหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ดังนั้นการวิจัยเชิงคุณภาพจึงเป็นตัวเลือกที่ดีที่สุดในการศึกษา และเจาะลึกถึงปัญหาและค้นหาสาเหตุที่แท้จริง Wiersma.W, (2000)ได้กล่าวไว้ว่า การทำการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพได้คั้นนักวิจัยต้องเข้าไปอยู่ในสนาม และสังเกตสิ่งที่ศึกษาอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่มีการจัดกระทำใหม่เพื่อศึกษา ซึ่งเหมาะสมกับผู้วิจัยงานชิ้นนี้เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานอยู่ที่หลักสูตรนี้มาเป็นระยะเวลาหลายปี และได้คลุกคลีอยู่กับกลุ่มนักศึกษาที่ต้อออก ของหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531, น. 103) ได้กล่าวไว้ว่างานวิจัยเชิงคุณภาพนี้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเชิงคุณลักษณะ ไม่สามารถจัดกระทำในรูปปริมาณได้ การเก็บข้อมูลจึงกระทำได้หลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การจดบันทึก ซึ่งเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการจัดทำวิจัย ชิ้นนี้ นั่นคือการหาคำตอบในเชิงลึกถึงปัญหาแลปัจจัยหลักที่มีผลต่อนักศึกษาต้อออก ดังนั้นเพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยในรูปของการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือที่เรียกว่า (In-depth Interview) และการสัมภาษณ์แบบเชิงกลุ่ม (Focus Group Interview)

1.การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการซักถามพูดคุยกันระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ โดยใช้คำถามแบบกึ่งโครงสร้างกำหนดคำถามออกเป็นประเด็นให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา ถามเพื่อให้อธิบาย บอกเหตุผล การสัมภาษณ์แบบนี้จะใช้ได้ดีกับการศึกษาในเรื่องพฤติกรรมของบุคคล เจตคติ ความต้องการ ความเชื่อ ค่านิยม บุคลิกภาพในลักษณะต่าง ๆ (กรแก้ว จันทภาษา, 2552)

2.การสัมภาษณ์เชิงกลุ่ม (Focus Group Interview) เป็นการสัมภาษณ์และสนทนาแบบเจาะประเด็นด้วยการเชิญผู้ร่วมสัมภาษณ์มารวมเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5-7 คน แล้วเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนทัศนะกันอย่างกว้างขวางในประเด็นต่าง ๆ ที่เราต้องการแล้วพยายามหาข้อสรุป การสัมภาษณ์เชิงกลุ่มนี้เหมาะกับการวิจัยที่ต้องการรูปแบบโครงสร้างแนวคิดใหม่ ๆ รวมทั้งค้นหาตัวกำหนดพฤติกรรมและบุคลิกภาพของมนุษย์ (อรุณี อ่อนสวัสดิ์, 2551, น. 146)

การวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยจะต้องทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ใช้วิธีการศึกษาข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว (Unobtrusive Research) โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วิทยานิพนธ์บทความที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์(Internet) แล้วรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ เหล่านั้น เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกต่อไป

2. การวิจัยสนาม (Field Research) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) และการสัมภาษณ์แบบกลุ่มหรือที่เรียกว่า (Focus group Interview)

3. ก่อนสัมภาษณ์ ได้เตรียมแนวคำถามที่สร้างขึ้นโดยอาศัยปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยกำหนดขึ้นที่ได้จากสภาพปัญหาที่ต้องการศึกษา แล้วกำหนดเป็นประเด็นต่าง ๆ ขึ้นมาเป็นแนวคำถามแต่ละหัวข้อ อาจมีคำถามย่อยในแต่ละปัญหา เพื่อให้ได้ประเด็นครบถ้วนสมบูรณ์ และมีการตั้งแนวคำถามไว้ล่วงหน้าเพื่อไม่ให้หลงประเด็น

4. เมื่อได้แนวคำถามแบบเชิงลึก ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย

5. ก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้แสดงถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์และขออนุญาตในการจดบันทึกและบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยมีปฏิสัมพันธ์แบบต่อหน้ากับผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน การแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และมีการทดสอบคำถามเพื่อเป็นแนวในการถามคำถามต่อไปด้วย

3.3 การสร้างรูปแบบคำถามในงานวิจัยและตรวจสอบคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างรูปแบบคำถามและหาคุณภาพของแบบคำถามตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจากตำรา ข้อเขียน บทความ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดและเนื้อหาโดยการสร้างเครื่องมือ

2. นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาของรูปแบบคำถามโดยอาศัยปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วกำหนดเป็นประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาวิจัยแล้วสร้างเครื่องมือ

3. จัดทำรูปแบบคำถามตามทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติที่ได้ศึกษามา

4. เมื่อได้แนวคำถามแบบเชิงลึก ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา หรือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อปรับปรุงแก้ไขคำถามเพิ่มเติมหรือตัดออกตามความเหมาะสม โดยให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

5. ทำการปรับปรุงรูปแบบคำถาม และสร้างแบบคำถามฉบับสมบูรณ์

6. ทำการทดสอบคำถามโดยการนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มนักศึกษา จำนวน 2-3 คน หากคำตอบที่ได้มาตรงตามคำถามไม่หลุดพ้นจากประเด็น ก็สามารถนำคำถามไปใช้ในการสัมภาษณ์จริงได้

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์มีดังนี้

ตัวอย่างคำถามสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก In-depth Interview

และ สัมภาษณ์ แบบกลุ่ม Focus group Interview

A: คำถามประวัติเบื้องต้นของนักศึกษาที่ตกออก (Background)

- อยากให้แนะนำตัวแบบคร่าวๆ เช่น ตอนนี้ทำอะไรอยู่ อายุเท่าไร? เข้าเรียนที่ BBA เมื่อปีไหน เป็นรุ่นที่เท่าไร?

คำถามวิจัยข้อที่ 1 : สาเหตุการตกออกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ)

B: องค์ประกอบด้านการเรียนรู้

- แรงจูงใจในการเรียน (Motivation)
 - ทำไมถึงตัดสินใจมาเรียนที่นี่
 - คุณมีแรงจูงใจอยู่ในระดับไหน ในการเข้าเรียนที่นี่ เพราะเหตุใด
 - ใครมีบทบาทสำคัญในการเรียนและตัดสินใจในเรื่องเรียนของคุณมากที่สุด
 - ในระหว่างเรียน คุณมีความสุขในการเรียนหรือไม่
 - อะไรคือสิ่งที่ท้าทายที่สุดในการเรียนที่ BBA

- กำหนดเป้าประสงค์ (Goal)
 - คุณรู้จักคำว่า เป้าหมาย ดีขนาดไหน อยากให้นิยามคำว่า เป้าหมาย
 - คุณมีเป้าหมายในการเรียนหรือไม่ อย่างไร
 - เป้าหมายในชีวิตของคุณคืออะไร
- ความพร้อมด้านต่างๆ (Readiness)
 - อยากให้นิยามคำว่าความพร้อมในความคิดของคุณ
 - คุณมีความพร้อมอยู่ในระดับไหนในการเข้าเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษ
 - ถ้าจะให้คุณให้คะแนนความพร้อมในการเข้าเรียนที่นี่ จาก 10 คือพร้อมที่สุดไปยัง 1 คือพร้อมน้อยที่สุด คุณจะให้คะแนนความพร้อมของตัวเองในระดับใด เพราะเหตุใด
 - คุณทราบมาก่อนหรือไม่ว่าค่าเล่าเรียนของหลักสูตรพิเศษสูงกว่าหลักสูตรปกติ
 - ใครเป็นผู้ออกค่าเล่าเรียน และค่าใช้จ่ายในการเรียนให้คุณ
 - การใช้ภาษาอังกฤษ ฟัง พูด อ่าน เขียน ของคุณก่อนเข้าเรียนอยู่ในระดับใด
 - คุณคิดอย่างไรกับสังคมการเรียนแบบอินเตอร์
 - เพื่อนมีบทบาทใดบ้างในการเรียนที่นี่ของคุณ มากน้อยขนาดไหน
 - อยากให้อธิบายถึงลักษณะของเพื่อนในชั้นเรียนของคุณ
 - อยากให้พูดถึงอาจารย์ผู้สอนที่คุณเคยเรียนด้วย
- อุปสรรคที่เกิดขึ้น (Obstacle)
 - อะไรคือสิ่งที่คุณกลัวที่สุดในขณะเรียนอยู่
 - อยากให้เล่าถึงปัญหาทุกอย่างที่คุณเคยเผชิญในระหว่างเรียน ทั้งเรื่องการเรียนรู้ และชีวิตส่วนตัวที่อยู่ในระหว่างเรียน
 - คุณได้เล่าถึงปัญหาเหล่านั้น หรือปรึกษาให้ใครฟังบ้าง
 - คุณมีวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวเหล่านั้นอย่างไรบ้าง
- สถานการณ์ต่างๆ (Situation)
 - มีเหตุผลใดบ้างที่คุณคิดว่าเป็นสิ่งที่ทำให้การเรียนคุณอยู่ในระดับการตกออก
 - อยากให้เล่าถึงสถานการณ์เมื่อรู้ว่าตัวเองอยู่ในสถานภาพตกออก คุณรู้สึกอย่างไร และคิดถึงใครมากที่สุดในช่วงนั้น
 -

- คุณได้ปรึกษาเรื่องการเรียน และการตกรอกกับใครบ้าง อย่างไร
- คุณคิดอย่างไรกับการที่โดนตกรอก และคิดจะทำอย่างไรต่อไป

คำถามวิจัยข้อที่ 2: มุมมองและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มเกี่ยวกับปัญหาการตกรอกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ)

C: ความคิดเห็นและมุมมองของกลุ่มอาจารย์ผู้สอน

คำถามทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาของการตกรอก

- คุณทราบถึงหลักเกณฑ์การตกรอกมากน้อยขนาดไหน
- อยากให้ร่วมเล่าถึงการประสบการณ์ครั้งแรกเมื่อได้พบปะพูดคุยกับนักศึกษาที่เข้ามาปรึกษาด้านการเรียน
- คุณมีความคุ้นเคยกับนักศึกษาที่ตกรอกมากน้อยขนาดไหน
- ความรู้สึกที่มีต่อนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียนเหล่านั้น
- อยากให้ร่วมพูดคุยถึงความรู้สึกของการเข้าคลาสสอนครั้งแรก
- นักศึกษาที่ตกรอกมีความสนใจในการเรียนในระดับใด
- คิดว่าอะไรคือสิ่งที่ทำลายที่สุดในการเรียนของนักศึกษาที่ BBA
- คุณคิดว่าปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการตกรอกของนักศึกษามากที่สุด
- **บทบาทผู้สอน**
 - คุณคิดว่าผู้สอนมีบทบาทมากน้อยขนาดไหนในเรื่องการตกรอกของนักศึกษา
 - ผู้สอนมีส่วนสำคัญมากน้อยขนาดไหนในการลดจำนวนนักศึกษาตกรอก
 - ใครควรเป็นผู้รับผิดชอบ และแก้ปัญหาเรื่องจำนวนนักศึกษาตกรอกที่เพิ่มขึ้น
 - หลักสูตรควรดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น
 - อยากให้พูดถึงการเรียน การสอนที่เป็นภาษาอังกฤษว่ายากง่ายขนาดไหน
 - มีนักศึกษามาขอคำปรึกษาในเรื่องการเรียนว่าอย่างไรบ้าง และปัญหาใดพบมากที่สุดในการเรียนของนักศึกษา
- **บทบาทผู้เรียน**
 - คุณคิดว่านักศึกษาที่ตกรอกมีจุดมุ่งหมายในการเรียนหรือไม่ อย่างไร
 - คุณคิดว่านักศึกษาที่ตกรอกเหล่านั้นมีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์สติปัญญาเพื่อรับความรู้จากผู้สอนมากน้อย ขนาดไหน อย่างไร

- คุณคิดว่าการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางสามารถช่วยลดอัตราการตกออกหรือไม่
- ใครควรเป็นผู้กำหนดหรือผู้วางแผนในการศึกษาค้นคว้าและแก้ปัญหาต่างๆด้านการเรียนของนักศึกษา

D: ความคิดเห็นและมุมมองของกลุ่มเจ้าหน้าที่หลักสูตรเกี่ยวกับปัญหาการตกออกของนักศึกษา

- คำถามทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาการตกออก
 - คุณทราบถึงหลักเกณฑ์การตกออกมากน้อยขนาดไหน
 - อยากให้ร่วมเล่าถึงการประสบการณ์ครั้งแรกเมื่อได้พบปะพูดคุยกับนักศึกษาที่เข้ามาปรึกษาด้านการเรียน
 - คุณมีความคุ้นเคยกับนักศึกษาที่ตกออกมากน้อยขนาดไหน
 - ความรู้สึกที่มีต่อนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียนเหล่านั้น
 - คิดว่าอะไรคือสิ่งที่ท้าทายที่สุดในการเรียนของนักศึกษาที่ BBA
 - คุณคิดว่าปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการตกออกของนักศึกษามากที่สุด
- บทบาทผู้สอน
 - คุณคิดว่าผู้สอนมีบทบาทมากน้อยขนาดไหนในเรื่องการตกออกของนักศึกษา
 - ผู้สอนมีส่วนสำคัญมากน้อยขนาดไหนในการลดจำนวนนักศึกษาตกออก
 - ใครควรเป็นผู้รับผิดชอบ และแก้ปัญหาเรื่องจำนวนนักศึกษาตกออกที่เพิ่มขึ้น
 - หลักสูตรควรดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น
- บทบาทผู้เรียน
 - คุณคิดว่านักศึกษาที่ตกออกมีจุดมุ่งหมายในการเรียนหรือไม่ อย่างไร
 - คุณคิดว่านักศึกษาที่ตกออกเหล่านั้นมีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์สติปัญญาเพื่อรับความรู้จากผู้สอนมากน้อย ขนาดไหน อย่างไร
 - คุณคิดว่าการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางสามารถช่วยลดอัตราการตกออกหรือไม่
 - ใครควรเป็นผู้กำหนดหรือผู้วางแผนในการศึกษาค้นคว้าและแก้ปัญหาต่างๆด้านการเรียนของนักศึกษา

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิจัยข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยสนาม

1. การวิจัยข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว (Unobtrusive Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้านวิชาการจากแหล่งข้อมูล และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสารทางวิชาการ ตำรา สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ บทความที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet) ตลอดจนข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การวิจัยสนาม (Field Research) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth Interview) ซึ่งจะทำให้การสัมภาษณ์นักศึกษา เป็นการหาคำตอบให้กับคำถามวิจัยข้อที่หนึ่ง คือ อะไรเป็นสาเหตุของการตกออกของนักศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษ ตรีศึกษา หลักสูตรหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยนำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์เป็น Theme และ Concept ในขั้นตอนต่อไป สำหรับการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus group Interview) เป็นการถามในเชิงให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ ออกความคิดเห็นร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการหาคำตอบให้กับคำถามข้อที่สอง คือ มุมมองและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอาจารย์ผู้สอน และ กลุ่มเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร เกี่ยวกับปัญหาการตกออกของนักศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษ ว่ามีความคิดเห็น มุมมอง อย่างไรบ้าง ซึ่งเป็นการใช้คำถามแบบเปิดกว้างให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น บอกเล่าเรื่องราว ความ เป็นมาและร่วมพูดคุยถึงสิ่งเหล่านั้นด้วยกัน ทั้งนี้จะมีการนัดหมายล่วงหน้า และขออนุญาตให้ผู้ สัมภาษณ์บันทึกเทปการสัมภาษณ์ทุกครั้ง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการถอดเทปบันทึกการสนทนาระหว่างการสัมภาษณ์ของ ผู้ให้สัมภาษณ์ครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการศึกษาข้อมูลที่ถอดเทปมาจน เข้าใจเนื้อหาสาระอย่างดี หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการในขั้นตอนการให้รหัสข้อมูล (Coding) ซึ่ง เป็นการเลือกหน่วยที่มีความหมายตรงกับประเด็นมากที่สุด เพื่อที่จะนำมาวิเคราะห์แทนชื่อ ทำให้ ข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และมีจำนวนมากในตอนแรกให้มีขนาดเล็กและสั้นลงจนเป็นเพียงรายการรหัส จำนวนหนึ่ง (วนินทร สุภาพ, 2556) แล้วนำมาจัดหมวดหมู่แยกออกเป็นแต่ละประเด็น (Theme) ทำให้มีความสะดวกในการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ซึ่งเป็นการหาข้อสรุปอย่างเป็นระบบ มีเหตุผล และ อิงกรอบแนวคิดทฤษฎี ทำให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) จะเป็นการศึกษาโดยการวิเคราะห์รูปแบบการใช้ภาษาว่าใครเป็นผู้ใช้ ใช้

อย่างไร ทำไม และเมื่อไร ซึ่งถือเป็นลักษณะของหน้าที่หรือเหตุการณ์การสื่อสาร (Van Dijk, 1997, p. 1-2) ดังนั้น จึงสรุปเป็นความคิดสำคัญของ “Discourse” มีได้ 3 มิติ คือ

1. การใช้ภาษา (Language Use)
2. ความเชื่อต่างๆที่ส่งผ่านการสื่อสาร (ปรีชาน) (The Communication of Beliefs)
3. ปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์ทางสังคม (Interaction in Social Situations)

“Discourse Analysis” ก็คือ “วาทกรรมวิเคราะห์” ซึ่งหมายถึง การพยายามศึกษาและสืบค้นถึงกระบวนการ ขั้นตอน ลำดับเหตุการณ์และรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆในการสร้างเอกลักษณ์ และความหมายให้กับสรรพสิ่งที่ห่อหุ้มเราอยู่ในสังคมในรูปของวาทกรรม และภาคปฏิบัติการของวาทกรรมว่าด้วยเรื่องนั้นๆ อย่างไรก็ตาม มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคล สถาบัน สถานที่ เหตุการณ์อะไรบ้าง และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการสร้าง รวม ตลอดถึงการเก็บกด/ปิดกั้นสิ่งเหล่านี้ของ วาทกรรมมีอย่างไร (วิโรจน์ อรุณมานะกุล, 2553,น.312)

ผู้วิจัยได้นำการวิเคราะห์แบบ Discourse Analysis มาใช้เป็นเครื่องมือช่วยเหลือในการสร้างความเข้าใจจากการสัมภาษณ์ เนื่องจากสามารถใช้ได้ดีและเหมาะสมกับงานวิจัยครั้งนี้ เพราะภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ใช้จริงทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนในบริบทสถานการณ์จริงและมีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง มีเจตนาหรือจุดมุ่งหมายในการใช้ภาษาของผู้ใช้และการรับรู้ของผู้รับกำกับอยู่ด้วยกัน

3.5.1 ตัวอย่างการวิเคราะห์แบบ Discourse Analysis

“เป็นคนที่ไม่ชอบภาษาอังกฤษเลย แต่คะแนนสอบสามารถขึ้นเรียนได้ที่หลักสูตรภาษาอังกฤษ”

“เป็นคนไม่ชอบภาษาอังกฤษเลย มีอคติด้านภาษามาตั้งแต่แรกด้วยซ้ำ เพราะคิดมาตลอดว่า ภาษาอังกฤษเราไม่ดี เรียนยังไงก็ไม่ผ่าน เลยไม่เคยสนใจเรียนและ ไม่เคยคิดจะพัฒนาภาษาอังกฤษของตัวเอง”

“ไม่ได้ชอบภาษาอังกฤษ แต่มองว่าการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษ ดูหรู เป็นที่นิยม และดูโดดเด่นมากกว่าเรียนในหลักสูตรภาษาไทย แต่ตัวเอง ไม่ได้เก่งและไม่ชอบภาษาอังกฤษเลย”

จากตัวอย่างในการวิเคราะห์วาทกรรม(Discourse Analysis) ข้างต้น พบว่ามีหลายวาทกรรมที่อยู่ในแนวคิดของปัญหาการดกออกของนักศึกษาที่มาจากสาเหตุเกี่ยวกับตัวผู้เรียนในประเด็นการไม่ชอบภาษาอังกฤษ เช่น “เป็นคนไม่ชอบภาษาอังกฤษ” “ภาษาอังกฤษเราไม่ดี” “ไม่

เคยคิดจะพัฒนาภาษาอังกฤษ” “ไม่ได้ชอบภาษาอังกฤษมาตั้งแต่แรก” “ไม่ได้เก่งและไม่เคยชอบภาษาอังกฤษเลย”

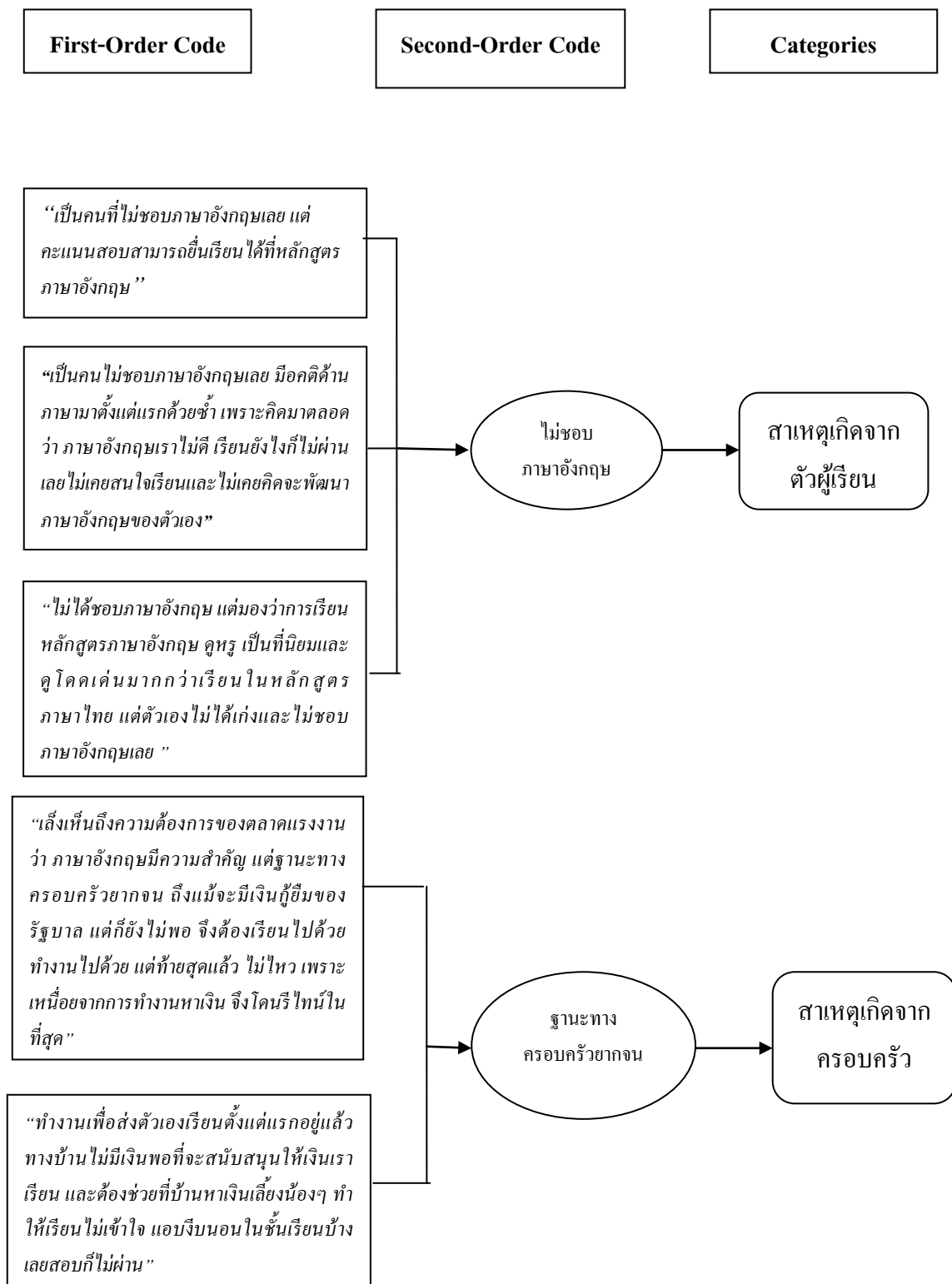
“ไม่เคยวางแผนการเรียนเลย ไม่รู้ว่าการแบ่งเวลาระหว่างเรียนกับเล่นต้องทำยังไง ซึ่งสำคัญมากๆ หากทำได้ก็คงไม่เจอสภาพการต้ออกเหมือนปัจจุบัน”

“ชอบการแข่งขัน แต่เวลาที่แข่งรอมักชนกับตารางเรียนของตัวเอง ทำให้ขาดเรียนบ่อย คะแนนเก็บ คะแนนสอบก็ทำได้ไม่ดี เพราะมัวแต่ติดแข่งรถ ไม่ยอมแบ่งเวลาให้ถูกต้อง แต่รู้ก็สายไปแล้ว แก้ไขไม่ได้แล้ว”

“แบ่งเวลาไม่ถูกจริงๆ เพราะเป็นคนชอบอยู่แต่กับเพื่อนสมัยเรียนมัธยม เวลาเรียนไม่ตรงกันก็มักจะโดดเรียนไปหาเพื่อน ทำให้ ไม่รู้จักแบ่งเวลาและรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง”

“เวลาเรียนชนกับงานที่ทำ ชอบทำงานพิเศษมาตั้งแต่เรียนมัธยม พอเรียนมหาวิทยาลัย นึกว่าจะแบ่งเวลาได้ แต่ไม่เคย ขาดเรียนบ่อยมาก”

จากตัวอย่างในการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) ข้างต้น พบว่ามีหลายวาทกรรมที่อยู่ในแนวคิดของปัญหาการต้ออกของนักศึกษาที่มาจากสาเหตุเกี่ยวกับตัวผู้เรียนในประเด็นการไม่วางแผนการเรียนและจัดแบ่งเวลาไม่เป็นของนักศึกษา เช่น “ไม่เคยวางแผนการเรียนเลย” “แต่เวลาที่แข่งรอมักชนกับตารางเรียนของตัวเอง ทำให้ขาดเรียนบ่อย” “แบ่งเวลาไม่ถูกจริงๆ” “ไม่รู้จักแบ่งเวลาและรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง” “เวลาเรียนชนกับงานที่ทำ”

ภาพที่ 3.1 ตัวอย่างวิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยการให้รหัสข้อมูล (Coding) และจัดหมวดหมู่

3.6 ความเชื่อถือได้ของข้อมูล (Reliability)

ความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การที่นักวิจัยคนอื่น ๆ สามารถตรวจสอบทำซ้ำได้ (Replicable) ในเรื่องของการเก็บข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลหรือการตีความ โดยผลที่ออกมาตรงกันหรือใกล้เคียงกัน (วิจัย รังสินันท์, ม.ป.ป.) การทดสอบความเชื่อถือได้ของงานวิจัยเชิงคุณภาพทำได้โดยนักวิจัยในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ โดยการดูว่าคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์นั้นมีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของบุคคล องค์กร รวมทั้งสภาพแวดล้อมในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเดิมที่มีหรือไม่ และสอดคล้องกับข้อสังเกตของนักวิจัยหรือไม่

ทั้งนี้การออกแบบการวิจัยได้ถูกออกแบบมาให้สอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี ซึ่งสามารถทำให้มีความน่าเชื่อถือได้ ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ที่มากไปด้วยประสบการณ์ มีอายุและเพศที่หลากหลาย ถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ทำให้ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือ (Merriam, 2009) รวมถึงคำถามที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ก็มาจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี ศึกษาจากคำถามในแบบสอบถามของงานวิจัยเชิงปริมาณในหัวข้อลักษณะใกล้เคียงกัน และปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนออกไปสัมภาษณ์จริง

นอกจากนี้การทดสอบความน่าเชื่อถือโดยผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์ที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยทำการเรียบเรียงบทสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และทำการ coding ข้อมูลเหล่านั้นเพื่อหา theme และ concept อีกทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ได้ผ่านคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับแก้ตามความเหมาะสมเพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือได้ของการวิจัยเชิงคุณภาพ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล : สาเหตุการตออกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การศึกษาเรื่อง “สาเหตุการตออกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยการศึกษาในเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มนักศึกษาที่ตออก ซึ่งเคยเป็นนักศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ(ภาษาอังกฤษ) โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ที่ตออกไปจำนวน 10 ท่าน และนำข้อมูลที่ได้มานำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็นประเด็นต่างๆ เพื่อตอบคำถามวิจัยหัวข้อแรก คือ

“อะไรคือสาเหตุของการตออกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์”

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์โดยเริ่มจากการสัมภาษณ์จากการถามข้อมูลทั่วไปได้แก่ อายุ สถานศึกษาระดับมัธยมปลาย ครอบครัว เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยและผู้สัมภาษณ์ หลังจากนั้นจึงเริ่มเชื่อมโยงเข้ามาสู่สาเหตุของการตออกของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้อ้างอิงองค์ประกอบในเรื่องการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดที่ได้ตั้งไว้

การวิจัยพบว่า สาเหตุหลักของการตออกของนักศึกษามีประเด็นเกิดขึ้นอยู่ 4 ประเด็น คือ

1. สาเหตุจากตัวผู้เรียน
2. สาเหตุจากเพื่อน
3. สาเหตุจากครอบครัว
4. สาเหตุจากเรื่องปัญหาสุขภาพ

ที่เป็นสาเหตุในการตออกของนักศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษ ซึ่งจะประกอบด้วยประเด็นย่อยหลายประเด็นดังตารางที่จะสรุปดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 สาเหตุจากตัวผู้เรียน

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ข้อมูลเพิ่มเติม
1.สาเหตุจากตัวผู้เรียน (10/10)	<ul style="list-style-type: none"> • ไม่ชอบภาษาอังกฤษ • อยากรองเรียน • คะแนนผ่านตามเกณฑ์สอบ คัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย • คิดว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษ เรียนไม่ยาก • ดิคเกมส์ ดิคเที่ยว • ความชะล่าใจเพราะเคยเรียนที่ ต่างประเทศมาก่อน • ไม่วางแผนการเรียน/จัดแบ่ง เวลาไม่เป็น • ทำกิจกรรมมากเกินไป • การไม่ปรับตัว 	<p>ทุกคนมีความเห็นพ้องกันว่า ปัจจัยที่ทำให้ตัวเองพ้นสถานะ ของนักศึกษามาจากตัวเอง ล้วนๆ</p>

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับการสัมภาษณ์ซึ่งได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.1 นั้น แสดงให้เห็นถึงสาเหตุจากตัวผู้เรียนที่ส่งผลให้เกิดการตออกของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่มีสภาพการตออกจำนวน 10 ท่านมีความเห็นพ้องต้องกันว่า สาเหตุของการตออกจากตัวผู้เรียน สามารถวิเคราะห์และแบ่งออกเป็นเหตุผลต่างๆ ได้ดังนี้

1.1 ไม่ชอบภาษาอังกฤษ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนนักศึกษา 4 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่า การตออกของการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษมาจากการที่ไม่ชอบภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นสาเหตุของการตออก เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษถ้าหากไม่มีความชอบในภาษาอังกฤษแล้วก็มักจะเรียนไม่ได้ แต่หากมีความตั้งใจและพยายามก็สามารถประสบความสำเร็จได้ แต่ในบางครั้งการที่ไม่ชอบภาษาอังกฤษแต่มีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานและอนาคตของตนเอง ตรงตามการให้สัมภาษณ์ของ P1 ที่กล่าวว่า

“เป็นคนที่ไม่ชอบภาษาอังกฤษเลย แต่คะแนนสอบ
สามารถยื่นเรียนได้ที่หลักสูตรภาษาอังกฤษ”

ซึ่งให้ความคิดเห็นที่สอดคล้องเกี่ยวกับคะแนนสอบเข้า ตรงกับคำให้สัมภาษณ์ของ P2

“ไม่รู้จะเรียนสาขาไหนดี แต่ยื่นคะแนนได้หลักสูตร
ภาษาอังกฤษ และไม่ได้ชอบในการเรียนภาษาอังกฤษ แต่ก็
ไม่แน่ใจว่าตัวเองอยากเรียนสาขาไหนดี ก็เลยลองเรียนไป
ก่อน หากเรียนได้ก็อาจจะเรียนต่อ แต่ถ้าเรียนไม่ได้ก็พร้อม
ที่จะหาที่เรียนใหม่”

ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P5 และ P6 ที่ให้ความคิดเห็นเหมือนกันในประเด็นที่อ้าง
ถึงอดีตที่ไม่ได้ชอบภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานเดิม จึงส่งผลต่อการตกออก

“ไม่ได้ชอบภาษาอังกฤษ แต่มองว่าการเรียนหลักสูตร
ภาษาอังกฤษ ดูหรู เป็นที่นิยมและดูโดดเด่นมากกว่าเรียน
ในหลักสูตรภาษาไทย แต่ตัวเองไม่ได้เก่งและไม่ชอบ
ภาษาอังกฤษเลย” P5

“เป็นคนไม่ชอบภาษาอังกฤษเลย มีอคติด้านภาษามาตั้งแต่
แรกด้วยซ้ำ เพราะคิดมาตลอดว่า ภาษาอังกฤษเราไม่ดี เรียน
ยังไงก็ไม่ผ่าน เลยไม่เคยสนใจเรียนและไม่เคยคิดจะพัฒนา
ภาษาอังกฤษของตัวเอง” P6

จากบทสัมภาษณ์ด้านบน จะเห็นได้ว่าหากตัวผู้เรียนไม่มีความชอบภาษาอังกฤษ
เป็นพื้นฐานแล้ว ย่อมส่งผลต่อการตกออกของการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษได้ แต่หากมี
วัตถุประสงค์และความตั้งใจที่ชัดเจนย่อมส่งผลดีมากกว่า

1.2 อยากลองเรียน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนนักศึกษา 1 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่าการตก
ออกของการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษมาจากตัวเองต้องการลองเรียน ตามคำให้สัมภาษณ์ของ
P2

“ยังไม่รู้ว่าตัวเองชอบและอยากเรียนสาขาไหน จึงลองเรียน
หลักสูตรภาษาอังกฤษ เพราะเห็นเพื่อนๆหลายคนเรียนได้
เลยเรียนตามเพื่อนไปก่อน น่าจะเรียนไม่ยากเกินไป”

1.3 คะแนนผ่านตามเกณฑ์สอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนนักศึกษา 2 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่าการต
ออกของการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษมาจากการยื่นคะแนนสำหรับการรับเข้าศึกษาต่อระดับ
ปริญญาตรีของผู้เรียน ซึ่งไม่ได้เกิดจากความอยากที่จะเรียนในสาขานี้ แต่ในเมื่อสอบเข้าได้ จึง
จำเป็นต้องเรียน ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P1

“คะแนนที่ใช้สำหรับยื่นเข้ามหาวิทยาลัยไม่สามารถยื่นเข้า
คณะไหนได้เลย นอกจากสาขาภาษาอังกฤษ จึงมีความ
จำเป็นในการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษ”

ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ P2 ที่กล่าวว่า

“ยังไม่รู้ว่าตัวเองชอบและอยากเรียนสาขาไหน ยื่นคะแนน
เข้าเรียนได้ในหลักสูตรภาษาอังกฤษ จึงลองเรียนหลักสูตร
ภาษาอังกฤษ เพราะเห็นเพื่อนๆหลายคนเรียนได้เลยเรียน
ตามเพื่อนไปก่อน น่าจะเรียนไม่ยากเกินไป”

ผลของการตัดสินใจเรียนจากเพียงเพราะว่าสอบเข้าได้ จึงเป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ทำ
ให้นักศึกษาเหล่านี้เรียนไม่ได้และต้องต้อออกไป

1.4 คิดว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษเรียนไม่ยาก

จากการสัมภาษณ์พบว่ามีจำนวนนักศึกษา 3 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่าสาเหตุการต
ออกของมาจากที่ตัวเองคิดว่าการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษเรียนได้ไม่ยาก ตามคำให้สัมภาษณ์ของ
P2

“คิดว่าไม่น่าจะเรียนยากขนาดนั้น แต่ขอยอมรับว่ายังไม่รู้
ว่าตัวเองชอบและอยากเรียนสาขาไหน ยื่นคะแนนเข้าเรียน
ได้ในหลักสูตรภาษาอังกฤษ จึงลองเรียนหลักสูตร
ภาษาอังกฤษ เพราะเห็นเพื่อนๆหลายคนเรียนได้เลยเรียน
ตามเพื่อนไปก่อน น่าจะเรียนไม่ยากเกินไป”

ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ P3 และ P9

“คิดมาตลอดว่าตัวเองจะเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษได้ ไม่น่าจะยากหลักสูตรไม่น่าจะเข้มข้นนี้เลย ไม่ต้องสนใจเรียนมากก็ได้”

“คิดว่าเพื่อนเรียนได้เราก็อ่านได้ เห็นใครๆก็เรียนแล้วผ่านคู่มือเหมือนทุกคนจะผ่านแบบง่ายๆ แต่ขอบอกว่า มันไม่ใช่เลย....”

จะเห็นได้ว่าจากบทสัมภาษณ์ข้างต้นของกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ ที่มีสภาพการตกออกที่มีสาเหตุมาจากตัวผู้เรียนซึ่งมีความคิดที่ว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษเรียนไม่ยาก โดยไม่คำนึงถึงความสามารถและความตั้งใจของตนเองเป็นหลัก จึงก่อให้เกิดสภาพการตกออกได้

1.5 ทิดเกมส์ ทิดเที่ยว

จากการสัมภาษณ์พบว่า มีจำนวนนักศึกษา 2 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่าการตกออกของการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษมาจากที่ตัวเองเป็นคนทิดเกมส์ และทิดเที่ยว ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P2

“เวลาว่างที่มี มีให้สำหรับการเล่นเกมส์ และการเที่ยวมากกว่าการทบทวนบทเรียน ไว้ก่อนสอบค่อยทบทวนทีเดียว”

ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ P6

“เรียนไปด้วยเล่นเกมส์ไปด้วยในเวลาเดียวกัน และชอบผลัดวัน ไปเรื่อยๆ ค่อยอ่านหนังสือก่อนสอบ ขอเล่นเกมส์ก่อน สนุกกว่า”

จะเห็นได้ว่าจากบทสัมภาษณ์ข้างต้นของกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ ที่มีสภาพการตกออกซึ่งมีสาเหตุมาจากตัวผู้เรียนที่ส่งผลต่อการออก สืบเนื่องมาจากการที่ทิดเกมส์และทิดเที่ยว ซึ่งมีผลมาจากการที่ตัวผู้เรียนให้ความสำคัญกับกิจกรรมอื่นมากกว่าหน้าที่ที่ต้องเรียนก่อน จึงนำไปสู่สาเหตุของการเรียนไม่ได้ และตกออกไปในที่สุด

1.6 ความชะล่าใจเพราะเคยเรียนต่างประเทศหรือเรียนหลักสูตรอินเตอร์มาก่อน จากการสัมภาษณ์พบว่ามีจำนวนนักศึกษา 1 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่า การตกออกของ มาจากความชะล่าใจเพราะตนเองเคยศึกษาในต่างประเทศมาก่อน ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P3 ได้ กล่าวไว้ว่า

“เกิดจากการชะล่าใจว่า เคยเรียนต่างประเทศมาก่อน ประสบการณ์จากต่างประเทศน่าจะทำให้เรียนได้ เลยไม่ค่อยสนใจและเข้าเรียนทุกครั้ง”

ซึ่งจะเห็นได้ว่าจากบทสัมภาษณ์ข้างต้นของกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ ที่มีสภาพการตก ออกที่เกิดจากตัวผู้เรียน สืบเนื่องมาจากความชะล่าใจของตัวเองว่า การที่เคยศึกษาในต่างประเทศมาก่อนมีโอกาและเก่งกว่านักศึกษาคนอื่น

1.7 ไม่วางแผนการเรียนและจัดแบ่งเวลาไม่เป็น

จากการสัมภาษณ์พบว่ามีจำนวนนักศึกษา 5 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่า การตกออกของ การศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษมาจากประเด็นจากตัวผู้เรียนที่ไม่มีการวางแผนในการเรียน ตาม คำให้สัมภาษณ์ของ P2 ได้กล่าวไว้ว่า

“ไม่มีการวางแผนการเรียนเลย บางวันยังไม่รู้เลยว่าเรียน วิชาอะไร ไปเรียนแบบเล่นๆ ไม่มีตารางการอ่านหนังสือ ไม่เคยทบทวนบทเรียน”

ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ P6

“ไม่เคยเอาหนังสือเข้าห้องเรียน ไม่มีตารางเรียน ไม่เคยมี ตารางการส่งงาน เลยทำให้ส่งทุกงานล่าช้าทุกครั้งไป”

ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P1 ได้กล่าวเหมือนกันไว้ว่า

“เป็นเพราะตัวเราเองที่ไม่มีการแบ่งเวลาให้ถูกต้อง จึง ส่งผลต่อการเรียนของตัวเอง”

ซึ่งสอดคล้องกับ P2,P6,P7 และ P8 ไว้ว่า

“ไม่เคยวางแผนการเรียนเลย ไม่รู้ว่าการแบ่งเวลาระหว่างเรียนกับเล่นต้องทำยังไง ซึ่งสำคัญมากๆ หากทำได้ก็คงไม่เจอสภาพการตกออกเหมือนปัจจุบัน”

“ชอบการแข่งขัน แต่เวลาที่แข่งรถมักชนกับตารางเรียนของตัวเอง ทำให้ขาดเรียนบ่อย คะแนนเก็บ คะแนนสอบก็ทำไม่ได้ไม่ดี เพราะมัวแต่ติดแข่งรถ ไม่ยอมแบ่งเวลาให้ถูกต้อง แต่รู้ก็สายไปแล้ว แก้ไขไม่ได้แล้ว”

“แบ่งเวลาไม่ถูกจริงๆ เพราะเป็นคนชอบอยู่แต่กับเพื่อนสมัยเรียนมัธยม เวลาเรียนไม่ตรงกันก็มักจะโดดเรียนไปหาเพื่อน ทำให้ไม่รู้จักแบ่งเวลาและรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง”

“เวลาเรียนชนกับงานที่ทำ ชอบทำงานพิเศษมาตั้งแต่เรียนมัธยม พอเรียนมหาวิทยาลัย นี้ก็จะแบ่งเวลาได้ แต่ไม่เคยขาดเรียนบ่อยมาก”

ซึ่งจะเห็นได้ว่าจากบทสัมภาษณ์ข้างต้นของกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ ที่มีสภาพการตกออกสืบเนื่องมาจากการแบ่งเวลาที่เหมาะสมระหว่างการเรียน กับกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ แบ่งเวลาและวางแผนการเรียนที่ไม่มีความพอดี จึงส่งผลก่อให้เกิดการตกออก

1.8 ทำกิจกรรมมากเกินไป

จากการสัมภาษณ์พบว่ามีจำนวนนักศึกษา 1 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่าการตกออกของตนเองมาจากที่ตนเองทำกิจกรรมมากเกินไป ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P8 ได้กล่าวไว้ว่า

“ตัวเองเป็นนักกิจกรรมด้วย กิจกรรมทั้งหมดต้องมีชื่อตัวเองในการเข้าร่วม แต่ลืมนำเงินไปว่าเวลาเรียนกับกิจกรรมมักจะขัดตรงกัน เพราะการเปิดปิดภาคการศึกษา ก่อนเข้าสู่สมาคมอาเซียนไม่เหมือนกับหลักสูตรทั่วไป”

ซึ่งจะเห็นได้ว่าจากบทสัมภาษณ์ข้างต้นของกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ ที่มีสภาพการตกออกมาจากตัวผู้เรียนสืบเนื่องมาจากการทำกิจกรรมมากเกินไป จึงทำให้นักศึกษาแบ่งเวลาระหว่างเรื่องเรียนและกิจกรรมไม่ถูกต้อง จึงให้เกิดสภาพการตกออก

1.9 การไม่ปรับตัว

จากการสัมภาษณ์พบว่า มีจำนวนนักศึกษา 2 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่าการต้อออกของการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษมาจากที่ตนเองไม่มีการปรับตัว ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P4 ได้กล่าวไว้ว่า

“เป็นรุ่นที่ อายุมากกว่าน้องๆ ก็น่าจะให้ความช่วยเหลือและเกรงใจ แต่ตัวเองไม่เคยปรับตัวให้เข้ากับน้องรุ่นที่เราเรียนด้วยในปัจจุบัน จึงทำให้ชอบโดดเรียนและไม่มิกลุ่ม จึงเริ่มเบื่อ ไม่อยากเรียนในห้อง”

ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ P7

“เป็นรุ่นที่ ย้ายมาจากคณะอื่น และติดเพื่อนคณะเดิม อีกทั้งเวลาส่วนใหญ่ที่มีก็ไม่เคยอยู่รุ่นน้องที่ย้ายเข้ามาเรียนใหม่เลย จึงไม่สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ ไม่สนิทกัน จึงไม่มีใครช่วยเหลือ แจ้งเรื่องเรียนว่าเรียนวันไหน ไม่สอนวันไหน ส่งงานวันไหน จึงทำให้พลาดข้อมูลสำคัญบ่อยมาก จึงเรียนไม่รอด”

ซึ่งจะเห็นได้ว่าจากบทสัมภาษณ์ข้างต้นของกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ ที่มีสภาพการต้อออกมาจากตัวผู้เรียนสืบเนื่องมาจากการไม่ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนกลุ่มรุ่นเดียวกัน เพราะเมื่อเรียนในสถานที่ใหม่ก็ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากันเพื่อจะสามารถอยู่รอดและเรียนได้

ตารางที่ 4.2 สาเหตุที่เกิดจากเพื่อน

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ข้อมูลเพิ่มเติม
2. สาเหตุมาจากเพื่อน (4/10)	<ul style="list-style-type: none"> เพื่อนต่างสาขาชอบชักชวนให้ไปด้วย ความคาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนในห้อง เพื่อนชวนให้เรียนด้วยกัน 	4 ใน 10 คน ต่างก็โทษเพื่อน

จากข้อมูลที่ถูกวิจัยได้รับการสัมภาษณ์ซึ่งได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.2 นั้น แสดงให้เห็นถึงสาเหตุที่เกิดจากเพื่อนส่งผลให้เกิดการตกรอกของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาที่มีสภาพการตกรอกจำนวน 4 ท่านมีความเห็นพ้องต้องกันว่าสาเหตุที่เกิดขึ้นของการตกรอก ในการศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ มีผลมาจากเพื่อนสามารถวิเคราะห์และแบ่งออกเป็นสาเหตุต่างๆ ได้ดังนี้

2.1 เพื่อนต่างสาขาชอบชักชวนให้ไปด้วย

จากการสัมภาษณ์พบว่ามีจำนวนนักศึกษา 2 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่า การตกรอกของการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษมาจากสาเหตุเรื่องเพื่อนต่างสาขา ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P2 ได้กล่าวไว้ว่า

“ชอบเอาเวลาเรียน ไปอยู่กับเพื่อนต่างสาขามากกว่า ยอมรับว่าติดเพื่อนจริง เพื่อนชวนไปไหน ไป เวลาเปิดปิดของเรากับเพื่อนไม่ตรงกันจะคาบเกี่ยวกัน เราก็ยอมโดดไปกับเพื่อน เพราะกลัวเพื่อนไม่คบ”

ซึ่งสอดคล้องกับ P1 ที่กล่าวว่า

“ยอมรับว่ามีเพื่อนสนิทที่สุดในชีวิตคนเดียว เป็นคนที่คบกันมานานมาก เราเลยตัวติดกันตลอด แต่เค้าเรียนที่สาขาเดิมที่เราเคยเรียน ซึ่งแน่นอนเวลาเปิดปิดที่ไม่ตรงกัน จึงทำให้ขาดเรียนบ่อย เวลาเรียนไม่พอ ส่งผลต่อระดับคะแนน”

ซึ่งจะเห็นได้ว่าจากบทสัมภาษณ์ข้างต้นของกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ ที่มีสภาพการตกรอกเกิดจากการชักชวนของเพื่อนต่างสาขา จะเห็นได้ว่าเพื่อนมีบทบาทอย่างมากในการเรียน

2.2 ความคาดหวังว่าจะได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนในห้อง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนนักศึกษา 2 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่า การตกรอกของการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษมาจากสาเหตุความคาดหวังว่าเพื่อนในห้องจะช่วยเราเรียนได้ ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P4 ได้กล่าวไว้ว่า

“ยอมรับว่าตนเองเชื่อว่าถ้าเพื่อนในห้องช่วยกันติวให้เราน่าจะเรียนได้ และเรียนดีกว่านี้เพราะมีเพื่อนที่เก่งๆในห้องหลายคน แต่เราเป็นคนเรียนโง่ บางครั้งไม่กล้าขอความช่วยเหลือ และดูเหมือนเพื่อนในห้องจะต่างคน ต่างเรียน

“ไม่มีใครอยากช่วยกัน หรือแม้แต่คิดจะถามว่าใครต้องการความช่วยเหลือ”

ซึ่งสอดคล้องกับ P7 ได้กล่าวไว้ว่า

“คิดว่าเพื่อนทุกคนในห้องแข่งกันเรียน เราหัวไม่ดี พยายามอยากให้เพื่อนช่วยติว ช่วยสอน แต่บางครั้งไม่มีใครอยากให้เราอยู่ในกลุ่ม เพราะเค้ารู้ว่าเราเรียนไม่เก่ง ภาษาไม่ดี เราจึงปล่อยเลย ตามเลย”

จะเห็นได้ว่าจากบทสัมภาษณ์ข้างต้นของกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ ที่มีสภาพการตกออกว่าความคาดหวังว่าเพื่อนในห้องจะช่วยกันเรียน อาจช่วยให้เค้าไม่มีสภาพการตกออก

2.3 เพื่อนชวนให้เรียนด้วยกัน

จากการสัมภาษณ์พบว่ามีจำนวนนักศึกษา 2 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่าการตกออกของการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษมาจากประเด็นเพราะเพื่อนเป็นคนชักจูงให้เรียนหลักสูตรนี้ ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P3 ได้กล่าวไว้ว่า

“เรียนวิชาอะไรก็ได้ที่เพื่อนเรียนด้วย เพื่อนบอกให้มาเรียนด้วยกัน ได้เป็นเพื่อนกัน ได้จับพร้อมกัน ซึ่งไม่คำนึงถึงความถนัดของตัวเองเลย พุดง่าย ๆ เพื่อนเรียนไร เราเรียนด้วย”

ซึ่งสอดคล้องกับ P7 ได้กล่าวว่า

“เลือกเรียนที่นี้ตามเพื่อนเลย เรียนอะไรก็ได้ที่มีเพื่อนคนนี้เรียน เพื่อนบอกว่า ถ้าเรียนได้ไม่ได้ค่อยว่ากัน”

ซึ่งจะเห็นได้ว่าจากบทสัมภาษณ์ข้างต้นของกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ ที่มีสภาพการตกออกที่สาเหตุมาจากเพื่อน การที่เพื่อนชวนให้เรียนและ เชื้อเพื่อนมากเกินไป เพราะหากไม่พร้อมเรียน แต่เลือกเรียนตามเพื่อนอย่างเดียวก็อาจทำให้พลาดได้ เราสอบตกเพื่อนก็ช่วยไม่ได้ มีตัวเองเท่านั้นที่จะรู้จักตัวเองดี

ตารางที่ 4.3 สาเหตุมาจากครอบครัว

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ข้อมูลเพิ่มเติม
3. สาเหตุมาจากครอบครัว (4/10)	<ul style="list-style-type: none"> • ฐานะทางครอบครัวยากจน • ผู้ปกครองอยากให้เรียนที่นี่ 	4 ใน 10 บอกว่าผลมาจากครอบครัวมีผลกระทบต่อการเรียนรู้มาก

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับการสัมภาษณ์ซึ่งได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.3 นั้น แสดงให้เห็นถึงสาเหตุที่เกิดจากครอบครัวส่งผลให้เกิดการต้อออกของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิเคราะห์พบว่านักศึกษาที่มีสภาพการต้อออกจำนวน 4 ท่านมีความเห็นพ้องต้องกันว่า สาเหตุที่ส่งผลต่อการต้อออกในการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษ มาจากครอบครัวสามารถวิเคราะห์และแบ่งออกเป็นสาเหตุต่างๆ ได้ดังนี้

3.1 ฐานะทางครอบครัวยากจน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนนักศึกษา 3 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่าการต้อออกของการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษมาจากประเด็นเรื่องฐานะทางครอบครัว ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P5 ได้กล่าวไว้ว่า

“เป็นคนชอบเรียนภาษาอังกฤษ และเล็งเห็นถึงความต้องการของตลาดแรงงานว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญ แต่ฐานะทางครอบครัวยากจน ถึงแม้จะมีเงินกู้ยืมของรัฐบาล แต่ก็ยังไม่พอ จึงต้องเรียนไปด้วย ทำงานไปด้วย แต่ท้ายสุดแล้ว ไม่ไหว เพราะเหนื่อยจากการทำงานหาเงิน จึงโดนรีไทร์ในที่สุด”

สอดคล้องกับความเห็นของ P4 และ P8 ที่ได้กล่าวว่า

“ทำงานเพื่อส่งตัวเองเรียนตั้งแต่แรกอยู่แล้ว ทางบ้านไม่มีเงินพอที่จะสนับสนุนให้เงินเราเรียน และต้องช่วยที่บ้านหาเงินเลี้ยงน้องๆ ทำให้เรียนไม่เข้าใจ แอบงีบนอนในชั้นเรียนบ้าง เลยสอบก็ไม่ผ่าน”

“อยากหางานทำพิเศษ จะได้ช่วยพ่อแม่ออกค่าเล่าเรียน แต่ด้วยความที่เห็นแก่เงิน และทำงานมากจนเกินตัว ลืมเรื่องการเรียนไปแค่ชั่วขณะ พอคิดได้ก็สายไปแล้ว”

เนื่องด้วยฐานะที่ไม่อำนวยต่อการศึกษาในหลักสูตรที่มีค่าใช้จ่ายสูง นักศึกษาจึงหางานทำ เพื่อหาค่าเล่าเรียน แต่กลับกลายเป็นผลร้ายเพราะไม่มีเวลาเข้าเรียน เหนื่อยและหมดพลังไปจากการทำงานพิเศษ จึงทำให้เป็นสาเหตุของการตกออก

3.2 ผู้ปกครองอยากให้เรียนที่นี่

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนนักศึกษา 2 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่าการตกออกของการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษมาจากประเด็นครอบครัว ประเด็นย่อยความต้องการของครอบครัว ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P2 ได้กล่าวไว้ว่า

“คำเดียวคือ พ่อเลือกที่นี่ให้ผม เพราะเค้าคิดว่าพอจบแล้วจะได้ช่วยเหลือธุรกิจที่บ้าน ผมต่อต้านมาเสมอว่าไม่อยากเรียนด้านนี้”

ซึ่งสอดคล้องกับ P8

“แม่อยากให้เรียนในสถาบันเดิมที่พ่อกับแม่เคยศึกษามาแล้ว”

จะเห็นได้จากบทสัมภาษณ์ข้างต้นของกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ที่มีสภาพการตกออกว่าสาเหตุอีกอย่างหนึ่งมาจากครอบครัว การเลือกเรียนเพราะความต้องการของผู้ปกครอง เป็นอีกเหตุผลที่ทำให้ผู้สัมภาษณ์รู้สึกกดดัน และเหมือนโดนบังคับ จึงต่อต้านและไม่ได้ตั้งใจในการเรียนอย่างเต็มที่ ส่งผลต่อการตกออกดังที่ผู้สัมภาษณ์กล่าวไว้ จึงถือได้ว่าการศึกษาไทย ยังคงมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเรื่องครอบครัว โดยเฉพาะพ่อแม่เป็นบุคคลที่มีบทบาทในชีวิตของการเรียนเป็นอย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.4 สาเหตุมาจากปัญหาสุขภาพ

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ข้อมูลเพิ่มเติม
4. สาเหตุมาจากปัญหาสุขภาพ (4/10)	<ul style="list-style-type: none"> • อุบัติเหตุ • ความเครียด 	4 ใน 10 มีปัญหาสุขภาพซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับการสัมภาษณ์ซึ่งได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.4 นั้น แสดงให้เห็นถึงอีกสาเหตุสำคัญที่ส่งผลต่อการตกรอก นั้นคือเรื่องปัญหาสุขภาพ ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่มีสภาพการตกรอกจำนวน 4 ท่านมีความเห็นพ้องต้องกันว่า สาเหตุของการตกรอกในการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษ มีผลมาจากปัญหาสุขภาพ สามารถวิเคราะห์และแบ่งออกเป็นสาเหตุต่างๆ ได้ดังนี้

4.1 อุบัติเหตุ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนนักศึกษา 3 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่า การตกรอกของการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษมาจากการเกิดอุบัติเหตุและต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเป็นเวลานาน ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P9 ได้กล่าวไว้ว่า

“การที่ตัวเองมีประสบอุบัติเหตุพร้อมเพื่อน แต่เพื่อนอาการไม่หนัก เราอาการหนักกว่า จึงต้องเข้ารับการผ่าตัดบ่อย จึงทำให้ต้องขาดเรียนเพื่อเข้ารับการรักษาตัวและผ่าตัดให้หายเป็นปกติ ทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่องส่งผลระยะยาว”

ซึ่งสอดคล้องกับ P7 ที่ได้กล่าวไว้ว่า

“ประสบอุบัติเหตุต้องเข้ารับการรักษาตัวเป็นเวลา 2 เดือน ทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน อีกทั้งในภาคเรียนนั้นมีรายวิชาที่ต่อเนื่องในเทอมถัดไป เมื่อไม่ได้ตั้งแต่เทอมนี้ก็เรียนต่อไปไม่ได้เช่นกัน”

ผู้ถูกสัมภาษณ์ P9 ได้กล่าวไว้เช่นกันว่า

“อุบัติเหตุเป็นจุดเปลี่ยนชีวิต จากที่เดินปกติและแข็งแรง ต้องมาเดินไม่ปกติ อีกทั้งต้องรักษาตัวเรื่อยๆ พร้อมผ่าตัด จนกว่าจะหายเป็นปกติ”

ซึ่งจะเห็นได้ว่าจากบทสัมภาษณ์ข้างต้นของกลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ ที่มีสภาพการตกรอกมีสาเหตุมาจากปัญหาสุขภาพ เกิดจากความโชคร้ายเนื่องจากอุบัติเหตุ ซึ่งตัวนักศึกษาต้องเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลเป็นระยะเวลายาวนานเกินกว่าจะสามารถเรียนได้ดีเท่ากับเพื่อนๆ จึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียนได้ทันเพื่อนและต้องตกรอกไปในที่สุด

4.2 ความเครียด

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนนักศึกษา 2 ท่าน ที่ให้ความเห็นว่าการตกลอกของการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษมาจากปัญหาสุขภาพ เรื่องความเครียด ตามคำให้สัมภาษณ์ของ P10 ได้กล่าวไว้ว่า

“ความเครียดเกิดมาจากตัวเองที่กังวลและเครียดมากจนเกินไป จึงทำให้ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ อีกทั้งครอบครัวทางบ้านก็มีแต่คนเก่งๆ จึงทำให้ต้องต่อสู้ให้เก่งเหมือนกับคนอื่นครอบครัว จึงส่งผลต่อความเครียดที่มีอยู่เดิมทำให้อาการหนัก เรียนไปสัปดาห์เครียดมากทำให้เรียนไม่รู้เรื่องต้องลาพักการเรียน มากขึ้นเรื่อยๆ จนไม่สามารถเรียนต่อได้”

สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของ P8

“เป็นคน queer อยู่ตั้งแต่เรียนมัธยมแล้ว ต้องใช้ยาคลายเครียดเพื่อรักษาอาการ ยิ่งเมื่อต้องเรียนหนัก แถมยังเป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษที่ไม่คุ้นเคย จึงเรียนไม่ได้ และยังคงต้องได้รับการรักษาดูแลจากแพทย์”

ปัญหาด้านความเครียดที่ส่งผลต่อการตกลอก ถือเป็นปัญหาสุขภาพทางใจที่มีส่วนสำคัญกับการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนที่ยากขึ้นและมีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษล้วน

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล : มุมมองของปัญหาการตออก

การศึกษาในส่วนของ “มุมมองของปัญหาในการตออกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) จากกลุ่ม 1) อาจารย์ผู้สอนและ 2) เจ้าหน้าที่ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ(ภาษาอังกฤษ) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาจากกลุ่มอาจารย์ผู้สอนจำนวน 9 ท่าน และ กลุ่มเจ้าหน้าที่ของหลักสูตรจำนวน 6 ท่าน โดยมีจุดมุ่งหมายหลักของบทนี้คือ การตอบคำถาม หัวข้อวิจัยที่สอง นั่นคือ

“มุมมองและความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน และ เจ้าหน้าที่ของหลักสูตรในเรื่องปัญหาการตออกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ(ภาษาอังกฤษ)ว่าเป็นอย่างไร”

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์โดยเริ่มจากการสัมภาษณ์จากการถามข้อมูลทั่วไป เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยและผู้สัมภาษณ์ หลังจากนั้นจึงเริ่มเชื่อมโยงเข้ามาสู่ปัญหาการตออกของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ได้แสดงมุมมองและความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการตออกมี ดังต่อไปนี้

5.1 ผลวิจัยจากการสัมภาษณ์กลุ่มอาจารย์ผู้สอน

5.1.1 บทบาทผู้เรียน

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน พบว่ามีประเด็นหลักอยู่ 2 ประเด็นคือ 1) ประเด็นเรื่องบทบาทผู้เรียน และ 2) ประเด็นเรื่องบทบาทผู้สอน ซึ่งในประเด็นเรื่องบทบาทผู้เรียน สามารถแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อย่อยดังนี้ (1) การวางแผนการเรียน (2) การคบเพื่อนที่ดี และ (3) การมีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร

5.1.1.1 ด้านการวางแผนการเรียน

จากการสัมภาษณ์ในมุมมองของอาจารย์ผู้สอน ได้มีความคิดเห็นในหัวข้อบทบาทของผู้เรียนในด้านการเรียน ซึ่งมีผู้ให้ความคิดเห็นดังนี้ T1 ได้กล่าวไว้ว่า

“นักศึกษาต้องพร้อมในการเรียนโดยการอ่านหนังสือมา
ล่วงหน้า
ฝึกทำแบบฝึกหัดมาก่อน หรือแม้กระทั่ง หาข้อมูลเพิ่มเติม
ในเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ”

ซึ่ง T3 ได้ให้ความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน

“การเข้าคลาสเรียนทุกครั้ง นักศึกษาต้องมีเตรียมตัวมาล่วงหน้าเสมอ”

อาจารย์หลายท่านให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนการเริ่มเรียนว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น เพราะเป็นการเตรียมความพร้อมและวางแผนการเรียนในเบื้องต้นที่ทำให้นักศึกษามาความเข้าใจในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการลดปัญหาการเรียนแล้วตกอย่างหนึ่ง ดังเช่น T5 กล่าวเสริมที่สอดคล้องว่า

“นักศึกษาต้องพยายามทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง มีการวางแผนในการเรียนเพื่อช่วยให้เค้าเข้าใจวิชานั้นได้ดียิ่งขึ้น”

พร้อมกันนี้ T6 ได้กล่าวเสริมขึ้นมาว่า

“เห็นด้วยอย่างยิ่งคะ นักศึกษาสมัยนี้ไม่มีความพร้อมใดเลย แม้แต่การหาข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าเพื่อตัวเองจะต้องเป็นอาจารย์ที่ต้องสั่งและบอก สิ่งนี้นักศึกษาเหล่านี้ควรทำคือการคิดจะเรียนรู้พัฒนาศักยภาพของตัวเองเสมอ เช่น การพูดภาษาอังกฤษสม่ำเสมอ หากความรู้จากแหล่งอื่นนอกเหนือจากห้องเรียน”

“อันที่จริง ตัวเองก็พยายามให้แนะแนวทางให้นักศึกษาฝึกดูหนังสือ หรือดูสารคดีที่เป็นภาษาอังกฤษเพื่อกระตุ้นการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียน ซึ่งตัวเองคิดว่าเป็นทางอ้อมที่จะช่วยได้อีกช่องทางหนึ่ง เพราะเหมือนเป็นการเริ่มต้นที่ดี ยิ่งทำให้มีความรู้ลึกซึ้งและอยากเรียนมากยิ่งขึ้น” T9

จากบทสัมภาษณ์ด้านบน จะเห็นได้ว่าอาจารย์ผู้สอนได้ให้แสดงมุมมองเกี่ยวกับบทบาทของผู้เรียนในด้านการเรียนว่า นักศึกษาต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้าเสมอ อีกทั้งต้องมีการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากห้องเรียน เพื่อเป็นเพิ่มพูนความรู้ของตนเองด้วย และการเรียนต้องการความรู้เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนต้องถือเป็นส่วนสำคัญในการศึกษา

5.1.1.2 ด้านการคบเพื่อนที่ดี

อาจารย์หลายท่านให้ความเห็นในเรื่องการคบเพื่อนและการทำงานกลุ่มของนักศึกษาว่ามีส่วนสำคัญในการทำให้นักศึกษาก้าวผ่านความสำเร็จไปได้อีกทาง เพราะถ้ามีกลุ่มเพื่อนดี ช่วยทำงาน นอกเหนือจะเป็นการฝึกความรับผิดชอบแล้วยังส่งผลต่อระดับการเรียนรู้ที่ดีได้ และที่สำคัญกลุ่มเพื่อนที่ชักจูงกันมาเรียน หรืออ่านหนังสือ จะสามารถช่วยให้นักศึกษาที่แม้ว่าจะอยู่ในสถานภาพกำลังจะตกออก สามารถกลับมาเรียนได้ดีและสอบผ่าน เรียนจบไปได้ในที่สุด โดยมีอาจารย์ให้ความคิดเห็นดังนี้

“ในการเรียนการทำงานเป็นกลุ่มเป็นส่วนหนึ่งในการฝึกการทำงานร่วมกัน ซึ่งในการจับกลุ่มต้องมีการเลือกสมาชิกในกลุ่มที่สามารถช่วยเหลือพึ่งพากันได้ เห็นได้ชัดว่าถึงแม้เด็กคนนั้นจะไม่ได้เก่งมาก แต่ถ้าเค้าได้อยู่กับกลุ่มเพื่อนที่มีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมาย เด็กนักศึกษาคนนั้นก็ยังคงสอบผ่านไปได้” T2

ซึ่ง T4 ได้ให้ความคิดเห็นสอดคล้องว่า

“เห็นด้วยว่าการเริ่มต้นในการหาเพื่อนที่ดี ที่มีความรับผิดชอบ จะนำไปในทางที่ถูก หรือการอยู่ในกลุ่มการทำงานร่วมกันกับเพื่อนนักศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการเรียนถือว่าสำคัญมาก”

“ในบางครั้งการจับกลุ่มทำงานหากสมาชิกในกลุ่มร่วมมือในการทำงานก็สามารถทำให้งานออกมาอย่างดีมีประสิทธิภาพ การกระจายงานของเพื่อนในกลุ่มก็มีผลต่อการเรียน” T7

T8 กล่าวสอดคล้องว่า

“นักศึกษาต้องเปิดใจให้กับเพื่อนในการอยู่ร่วมกัน หากสามารถเรียนรู้และคบเพื่อนที่เก่งในหลากหลายก็ยิ่งส่งผลดีต่อตัวเอง ยิ่งเป็นตัวเสริมและแรงกระตุ้นให้เราในการเรียนได้”

อาจารย์หลายท่านได้พูดถึงการที่นักศึกษาในชั้นเรียน มีความรักและปรองดองกัน ก็อาจจะเป็นการช่วยเหลือนักศึกษาที่กำลังมีปัญหาด้านการเรียนได้ เพราะถ้าใครเก่งวิชาอะไร ก็

สามารถเพื่อแม่เพื่อนๆ โดยการจัดการตัวก่อนสอบ หรือแม้แต่การตีแบบตัวต่อตัวให้กับนักศึกษาที่มีปัญหา

“จะเห็นได้ว่าถ้านักศึกษาชั้นปีไหน มีความรักใคร่ ประองคองกัน ช่วยเหลือกันทั้งทางด้านการเรียน และกิจกรรม ก็จะทำให้มีผลการตออกที่น้อยกว่าชั้นอื่นๆ” T1

“เห็นด้วยกับอาจารย์คะ เพราะคิดว่าถ้าเด็กๆเค้าน่าจะรู้จักกันดี เค้าน่าจะเป็นสื่อกลางที่ดีให้กันและกัน เพราะถ้าเพื่อนคนไหนที่กำลังอยู่ในสภาวะการณั้คับขัน ใกล้เคียงจะไม่รอด เด็กๆในห้องน่าจะช่วยกันจุดเค้าให้กลับขึ้นมาได้” T5

“บางครั้งการที่ให้นักศึกษาเค้าได้มีโอกาสดิวกันก่อนสอบให้กันเอง นอกเหนือจากจะเป็นการช่วยกันเรียนแล้ว ยังสามารถสร้างพลังความสามัคคีในห้องเรียนอีก” T9

จากบทสัมภาษณ์ด้านบน จะเห็นได้ว่าการเรียนนอกเหนือจากการตั้งใจเรียนแล้ว เพื่อนนักศึกษาก็มีส่วนสำคัญ โดยการเริ่มต้นในการหาเพื่อนที่นำพาเราไปในทางที่ถูก หรือการอยู่ในกลุ่มการทำงานร่วมกันกับเพื่อนนักศึกษามีจุดมุ่งหมายในการอยากที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนจึงถือว่าสำคัญมากเช่นกัน และยังถ้านักศึกษาในชั้นมีความรัก ประองคอง สามัคคีกันดีจะยิ่งทำให้เค้าเหล่านั้นช่วยเหลือกันในทุกๆด้าน อาจจะทำให้ปัญหาการตออกลดจำนวนลงก็เป็นได้

5.1.1.3 ด้านทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร

ในการเรียนในหลักสูตรความสำคัญที่ไม่สามารถมองข้ามได้คือ ทัศนคติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนที่ช่วยให้นักศึกษาได้เล็งเห็นและเปิดใจในการศึกษาในหลักสูตร โดยมีอาจารย์หลายท่านให้ความสำคัญในเรื่องการมีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร ไว้ว่า

“การที่จะเรียนแล้วประสบความสำเร็จนั้น ตัวนักศึกษาจะต้องยอมรับและเชื่อมั่นในหลักสูตรที่ตัวเองศึกษา หากตัวเราไม่เชื่อมั่นในหลักสูตรที่เรียนแล้ว ก็ยิ่งทำให้เรารู้สึกไม่ดีต่อการเรียนที่นั่น” T2

อาจารย์ผู้สอนT4 กล่าวเสริมว่า

“ความรักและความเข้าใจในตัวหลักสูตร สามารถเป็นสะพานข้ามพนักศึกษาสู่ฝั่งได้ เพราะเค้าจะปฏิบัติตามกฎระเบียบ คำสอนที่ให้ไว้”

“คิดว่า การตัดสินใจเลือกเรียนในสถาบันที่ตัวเองชอบก็ น่าจะมีส่วนสำคัญในการที่จะทำให้เค้าอยากเรียน และเรียน ได้ดี เพราะเค้าจะมีแรงจูงใจ และมีความพยายามเพื่อ ความสำเร็จ” T8

“เห็นด้วยคะ เพราะฉะนั้นก่อนที่นักศึกษาจะเลือกสถาบัน ในการเรียนนักศึกษาจะต้องมีใจเป็นกลาง โดยจัดลำดับ ความสำคัญ ต้องศึกษาข้อมูลที่ถูกต้องก่อนที่จะตัดสินใจเลือก เรียน” T5

การที่นักศึกษาได้เปิดใจรับฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ รวมทั้งปฏิบัติตาม กฎระเบียบที่หลักสูตรตั้งไว้ อาจเป็นตัวช่วยให้เค้าพัฒนาความคิด และเปลี่ยนจากปัญหาที่เค้ากำลัง เจอ เป็นพลังบวกในการสู้ต่อเพื่อความสำเร็จก็เป็นได้ โดยอาจารย์ผู้สอน T8 ได้ให้ความคิดเห็นว่า

“นักศึกษาต้องเปิดใจเข้าหาหลักสูตรหรือแม้กระทั่งอาจารย์ โดยการลอคอคติหรือตัดทัศนคติที่ไม่ดีต่อหลักสูตรออกไป เมื่อพบกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการเรียนเพื่อ ขอคำปรึกษาแนะนำ จะได้ดำเนินการแก้ไขได้ทันที”

อาจารย์ผู้สอน T9 ให้ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า

“นักศึกษาเมื่อได้เข้าศึกษาในหลักสูตรใดแล้ว ต้องเปิดใจ และปรับทัศนคติต่อหลักสูตรนั้นๆ ด้วย การเป็นฝ่ายเข้าหา หลักสูตรก่อน ถือเป็นข้อดีที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างสองฝ่าย เพราะเมื่อเกิดปัญหาขึ้น ทั้งสองฝ่ายได้ ร่วมช่วยกันคลี่คลายปัญหาแบบเปิดใจ”

จากบทสัมภาษณ์ด้านบท จะเห็นได้ว่าบทบาทของนักศึกษาด้านทัศนคติที่มีต่อ หลักสูตรนั้นมีความสำคัญในการเรียน เนื่องจากหากตัวนักศึกษามีอคติกับหลักสูตรก็ทำให้ไม่เห็น ความสำคัญในหลักสูตร และเมื่อมีปัญหาใดๆ ก็จะทำให้ไม่อยากเข้ามาพบปะ ติดต่อหรือพูดคุย อาจ ทำให้แก้ปัญหาได้ไม่ทันท่วงที

5.1.2 บทบาทผู้สอน

บทบาทผู้สอนเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่มีการถกเถียงกันว่า อาจทำให้การตกออกของ นักศึกษามีจำนวนน้อยลงถ้าอาจารย์ผู้สอนเข้าใจในบทบาทของตัวเอง ซึ่งสามารถแบ่งประเด็นย่อย ได้ดังนี้ (1) สอนให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และ (2) เข้าใจถึงความแตกต่างของ นักศึกษา

5.1.2.1 สอนให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ในการเรียนผู้สอนมีบทบาทสำคัญอย่างมาก โดยผู้สอนจะต้องนำความรู้จากตัวเองส่งต่อไปยังตัวผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ต่อไป และยังส่งผลต่อสังคมต่อไปในอนาคต ดังนั้นการจะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพจึงต้องพึ่งพาบทบาทของผู้สอนเป็นสำคัญ การสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดเรียนรู้ด้วยตนเองก็เป็นอีกวิธีหนึ่ง โดยอาจารย์ผู้สอน T1 ได้กล่าวว่า

“ผู้สอนมีหน้าที่ให้ความรู้และแนะแนวทางในการศึกษา แต่วิธีหรือกระบวนการนำความรู้ส่งต่อไปให้ผู้เรียนนั้นต้องเป็นการทำต้องพยายามกระตุ้นให้นักศึกษาแสดงความมากขึ้น เนื่องจากนักศึกษาในปัจจุบันชอบที่จะมีบทบาทมากขึ้นในคลาสเรียน เช่น เริ่มต้นด้วยการอธิบาย แล้วให้ลงมือทำ นักศึกษาก็จะเจอคำตอบที่ชัดเจนมากขึ้น”

T2 ได้แสดงความคิดเห็นสอดคล้องว่า

“ตัวผู้สอนจะต้องมีความรอบรู้อยู่แล้วสังเกตว่านักศึกษาของเราชอบแนวทางการเรียนแบบไหน และยังต้องการอะไรหรือพฤติกรรมที่เสี่ยงในการเรียน ตัวผู้สอนเองจะต้องกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักศึกษามีบทบาทมากขึ้นในการเรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นตัวนักศึกษาไปในตัว และเพิ่มความมั่นใจได้ว่านักศึกษาเข้าใจและนำไปใช้ได้แน่นอน”

“ในคลาสเรียนของตัวเองชอบที่จะให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถของตัวเองโดยให้นักศึกษาสวมบทบาทเป็นผู้สอนในการให้ความรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน ยิ่งทำให้เป็นการกระตุ้นการเตรียมความพร้อมและเรียบเรียงความรู้ของผู้เรียนเองก่อนจะนำเสนอให้เพื่อนร่วมชั้นเรียน” T5

“ในการสอนชอบให้นักศึกษาจัดกลุ่มทำกิจกรรมแล้วนำเสนอไม่ว่าจะงานเดี่ยว งานกลุ่ม แต่ในการทำงานนั้นนักศึกษาจะต้องตอบรายละเอียดของงานให้ได้ จึงเป็นแสดงให้เห็นว่าลงมือทำงานด้วยกัน” T6

จากบทสัมภาษณ์ด้านบน จะเห็นได้ว่าบทบาทของอาจารย์มีความสำคัญ ถ้าอาจารย์ทุกท่านใส่ใจนักศึกษาทุกคน และสอนให้เค้าได้ฝึกหัดเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เน้นให้นักศึกษามีส่วน

ร่วมหรือลงมือทำเอง ก็อาจจะเป็นการเริ่มต้นที่ เพื่อแก้ปัญหาให้นักศึกษาที่เรียนไม่ดี หรือ กำลังจะเผชิญปัญหาตกออก

5.1.2.2 เข้าใจถึงความแตกต่างของนักศึกษา

ในการสอนของผู้สอนแต่ละคน ต้องยอมรับและเข้าใจในตัวนักศึกษาแต่ละคน โดยจะต้องเห็นในส่วนที่ดีของนักศึกษา มากกว่าการจับผิดเค้า อาจส่งผลดีต่อความไว้วางใจ และการเปิดใจในการเล่าถึงปัญหาที่เค้ากำลังเผชิญอยู่ได้ โดย T3 กล่าวว่า

“นักศึกษามาจากหลายที่ ความแตกต่างก็มีมาก แต่ก็พยายามหาวิธีการที่จะทำให้ให้นักศึกษาได้รับความรู้อย่างเท่าเทียมกัน และหาแนวทางเพื่อปรับใช้ให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน เพื่อผลประโยชน์ของนักศึกษาเองนั่นเอง”

T7 ได้กล่าวสอดคล้องว่า

“บางครั้งการสอนในคลาสเรียน ไม่เพียงพอ เพราะนักศึกษาบางคนพื้นฐานในรายวิชาไม่แน่นพอที่จะรับความรู้เพิ่มเติม จึงจำเป็นต้องมีการสอนเสริมเพิ่มเติมหรือให้เวลากับนักศึกษานอกเหนือจากในเวลาเรียน อาจารย์ผู้สอนก็ต้องเสียสละเวลาในบางครั้งเพื่อนักศึกษาที่ต้องการ”

“ในรายวิชาที่สามารถเชิญวิทยากรพิเศษที่มีประสบการณ์ตรงจากภายนอกก็เชิญมาเพื่อให้นักศึกษาได้รับรู้จากประสบการณ์จริงและร่วมแสดงความคิดเห็น อีกทั้งได้รับคำตอบจริงจากผู้ประสบเหตุ ยิ่งทำให้นักศึกษามีความรู้สึกสนใจและนิกรภาพตามเรื่องราวได้มากยิ่งขึ้น และทำให้นักศึกษาลดความแตกต่างได้เพราะผู้รู้จริงเท่านั้นที่จะตอบคำถามได้ทุกอย่าง” T5

จากบทสัมภาษณ์ด้านบน จะเห็นได้ว่าบทบาทของอาจารย์มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการเข้าใจนักศึกษา และรู้ว่าจะเข้าถึงนักศึกษาแต่ละแบบอย่างไร ในทางเดียวกันนั้น ลักษณะการสอนก็สำคัญที่จะสามารถดึงดูดนักศึกษาให้สนใจในบทเรียน และเรียนไปด้วยกัน อาจารย์ผู้สอนจึงเป็นอีกหนึ่งท่านที่จะสามารถลดอัตราการตกออกของนักศึกษาได้

5.2 ผลวิจัยจากการสัมภาษณ์กลุ่มเจ้าหน้าที่หลักสูตร

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยเริ่มจากการสัมภาษณ์จากการถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชื่อ-สกุล อายุการทำงานในหลักสูตร เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยและผู้สัมภาษณ์ หลังจากนั้นจึงเริ่มเชื่อมโยงเข้ามาสู่แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาการตกรอกของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ การวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ในฐานะของเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรภาษาอังกฤษ ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาการตกรอก ดังต่อไปนี้

5.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและ กระบวนการรับเข้าศึกษา

การที่สถานศึกษาจะรับนักศึกษาเข้าศึกษาได้นั้น จะต้องมีการ ขันตอน และระเบียบวิธีการในการคัดเลือกนักศึกษา สืบเนื่องมาจากนักศึกษาแต่ละคนมีคุณสมบัติต่างกัน และความสามารถก็ต่างกัน เพื่อจะเป็นการเลือกเรียนได้ตามความต้องการ และแสดงถึงความถูกต้องชัดเจนในการรับนักศึกษาของสถานบันต่าง มีแนวคิดคือ

S1 ได้ให้แนวคิดว่า

“เกณฑ์การรับเข้า ระดับช่วงคะแนนของนักเรียนที่ยื่นเข้ามา นั้น ไม่ได้เป็นตัวชี้วัดได้เลย เนื่องจากนักศึกษาบางคน คะแนนภาษาอังกฤษสูงแต่เมื่อเรียนจริงกลับทำไม่ได้เลย ซึ่งในบางครั้งทางหลักสูตรฯ ไม่สามารถปฏิเสธการสอบสัมภาษณ์ได้เลยว่าไม่รับนักเรียนคน”

ซึ่งสอดคล้องกับ S2 ที่กล่าวว่า

“เกณฑ์รับเข้าผ่านระบบเอนทรานส์ เมื่อเทียบการยื่นสมัคร นักเรียนเรียนดี ที่หลักสูตรเปิดรับเองมักจะได้นักศึกษาที่มีคุณภาพ พร้อมมากกว่ายื่นคะแนนผ่านระบบเอนทรานส์เข้ามา ซึ่งหลักสูตรไม่สามารถปฏิเสธนักเรียนที่ไม่พร้อมกับการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษ”

สอดคล้องกับ S3 ได้กล่าวว่า

“การรับนักเรียนภายใต้โครงการนักเรียนเรียนดี มักจะได้นักศึกษาที่มีคุณสมบัติพร้อมกับการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ แต่ก็มีบางกรณีที่เจอนักเรียนที่มีปัญหาด้าน

สุขภาพ แต่ไม่สามารถปฏิเสธได้เนื่องจากเหตุผลในการไม่
รับนักศึกษาเพราะอะไร”

S4 มีความเห็นตรงกัน

“ช่องทางที่ได้มาของนักศึกษา มีผลต่อการเรียน นักเรียน
บางคนที่เคยพูดคุยได้บอกว่าการที่เรียนสายพณิชยศาสตร์มักจะมี
ปัญหาเรื่องภาษามากกว่านักเรียนที่เรียนสายสามัญ เพราะ
หลักสูตรภาษาอังกฤษจะเรียนน้อยกว่าและง่ายกว่า อาจจะ
เป็นเพราะสายพณิชยศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นเอกชนก็เลยเรียนง่าย
ผ่านง่าย จึงทำให้เกรดที่ออกมาเยอะ และทำให้ตัวนักเรียน
เองไม่รู้ความสามารถของตัวเองที่แท้จริง จึงคิดว่าน่าจะ
เรียนไม่ยากเหมือนตอนเรียนพณิชยศาสตร์”

ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ย่อมมีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการรับนักศึกษาเข้าศึกษา
ในสถาบันของตนเองต้องมีนโยบายที่แน่นอน และชัดเจน อีกทั้งพร้อมที่จะเปิดเผยข้อมูลความ
ถูกต้องได้ ซึ่งในมหาวิทยาลัยมีนโยบายที่เมื่อนักศึกษาสามารถยื่นคะแนนเข้ามาได้แล้วเมื่อผ่าน
กระบวนการสอบสัมภาษณ์แล้ว ทางสถาบันหรือสาขาที่นักศึกษายื่นคะแนนได้นั้นไม่สามารถที่จะ
ปฏิเสธนักศึกษาที่เข้าสอบสัมภาษณ์ได้ จึงเป็นประเด็นอีกหนึ่งประเด็นที่เป็นที่มาของการตกออกได้
เช่นกัน โดย S1 กล่าวว่า

“นักเรียนทุกคนที่คะแนนผ่านเข้ามาสัมภาษณ์ทุกคนนั้น
ทางหลักสูตรไม่สามารถปฏิเสธได้ ถึงแม้การประเมิน
เบื้องต้นแล้วเรียนไม่ได้แน่ๆ หรือไม่ได้ตั้งใจที่จะเรียนใน
หลักสูตรภาษาอังกฤษ แต่คะแนนเข้าเกณฑ์”

“ต้องมีมาตรฐานหรือระดับคะแนนที่สูงขึ้นในส่วนของ
คะแนนภาษาอังกฤษที่เพิ่มขึ้น หรือการจำกัดนักศึกษาใน
แต่ละชั้นเรียนในปริมาณที่เหมาะสม” S2

“ขนาดกำหนดจำนวนที่แน่นอนไปแล้ว แต่ทาง
มหาวิทยาลัยเรียกนักเรียนมาสัมภาษณ์เมื่อรวมกับรอบก่อน
หน้าที่ผ่านมายอดเกินอยากจะตัดสิทธิ์นักเรียนที่ไม่พร้อมก็

“ไม่สามารถตัดสินใจได้ และอยากจะรับนักศึกษาแบบโควต้า
นักเรียนเรียนได้อย่างเดียวก็ดูไม่ดี” S3

ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องตรงกับ S4 ที่กล่าวว่า

“นโยบายการยืนยันสิทธิ์ในการเลือกคณะเรียนก็มีผล
เนื่องจากระยะเวลาในการยืนยันสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเดียว
นี้ล่าช้ามาก ทำให้นักเรียนมีทางเลือกที่ดีกว่า และหากไม่มี
ทางเลือกที่ดีได้คณะไหน สาขาไหนก็เรียนล่ะ โดยไม่
ประเมินสภาพตัวเองเลยว่าเรียนได้หรือเรียนไม่ได้ เคยยื่น
คะแนนผ่านก็ถือว่ามิฉะนั้นก็รอรับเข้าเรียนอยู่นั่นเอง”

5.2.2 ปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา

การที่นักศึกษาย้ายสถาบันการศึกษานั้น ย่อมส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา หากนักศึกษาท่านใดสามารถปรับตัวได้เร็วและพร้อมก็ย่อมส่งผลดีต่อตัวเองมาก แต่นักศึกษาท่านใดไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถาบันใหม่ได้ย่อมเป็นปัญหาในการศึกษาได้ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการปรับตัวนั่นเอง ซึ่ง S2 ได้กล่าวว่า

“การเข้าเรียนในสถาบันมหาวิทยาลัยไม่เหมือนตอนเรียน
มัธยมปลาย เนื่องจากไม่มีใครคอยตามนักศึกษาว่าต้อง
ดำเนินการเพิ่ม-ถอนรายวิชา ตลอดเวลาของหลักสูตร
ภาษาไทย ซึ่งแตกต่างกับหลักสูตรภาษาอังกฤษที่หลักสูตร
ในที่นี้หมายถึงเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรจะคอยตรวจสอบ
การลงทะเบียนเรียนของนักศึกษาตลอดว่ามีนักศึกษาคนใด
ยังไม่ลงทะเบียนหรือมีการแจ้งจากผู้สอนว่านักศึกษาคน
ไหนสมควรถอนรายวิชา ไม่อย่างนั้นจะมีสภาพตกออกได้
ทุกๆครั้งเจ้าหน้าที่หลักสูตรจะคอยให้คำแนะนำในการ
ดำเนินเรื่องเอกสารต่างๆ และประสานงานให้กับนักศึกษา
เพราะหลักสูตรมีการทำงานกันแบบครบครันที่ใกล้ชิดกัน
จึงทราบปัญหาทุกอย่างของนักศึกษา”

S3 ได้ให้ความเห็นว่า

“สังเกตได้ว่านักศึกษา รุ่นใหม่ๆ จะมีความแตกต่างกับรุ่นเก่า ซึ่งในปัจจุบันนักศึกษาจะติดต่อกับหลักสูตรเมื่อเกิดปัญหาขึ้นแล้ว หาทางแก้ไขด้วยตัวเองไม่ได้จึงมาติดต่อหลักสูตร มาเมื่อสาย เช่น นักศึกษาในชั้นปีที่ 1 ที่ไม่คำนวณเกรดของตัวเองและคิดว่าตัวเองทำข้อสอบ เรียนได้ แต่เมื่อผลคะแนนกลางภาคต่ำกว่าครึ่งก็ไม่ยอมถอนรายวิชาหรือคำนวณเกรด จึงทำให้มีนักศึกษาจำนวนมากตกออกตั้งแต่ปี 1 เทอม 1 ในปีการศึกษา 2558 นั้นเอง”

S4 กล่าวเสริมว่า

“นักศึกษาท่านหนึ่ง มีปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับรุ่นน้องเนื่องจาก อายุที่ห่างกัน และตัวเองมีปัญหาด้านการควบคุมอารมณ์ จึงทำให้ไม่มีรุ่นน้องรับเข้ากลุ่มทำงาน จึงเป็นปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับรุ่นน้อง ณ ปัจจุบัน อีกทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ ก็ไม่เคยใช้ สังเกตได้จากในปัจจุบันทางหลักสูตรมีการประกาศข้อมูลข่าวสารต่างๆ โดยใช้ช่องทางออนไลน์เพื่อเข้าสู่นักศึกษาและรวดเร็วมากขึ้น แต่นักศึกษารุ่นพี่คนดังกล่าวมักจะไม่ทราบข้อมูลการเลื่อนการเรียนการสอน หรือแม้กระทั่งการสอนชดเชยในรายวิชาต่างๆ เสมอจึงทำให้ทางหลักสูตรต้องคอยประสานงานนักศึกษาคงดังกล่าว และแก้ปัญหาต่างๆ ให้นักศึกษาท่านนี้เสมอ”

5.2.3 ปัญหาการจัดรายวิชาเรียนของหลักสูตร

ในแต่ละสาขาของมหาวิทยาลัยในหนึ่งหลักสูตร จะประกอบไปด้วยโครงสร้างหลักสูตรที่จะเป็นตัววางแผนในการศึกษาของนักศึกษาที่จะลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาที่นักศึกษาเลือกเรียน และสามารถเป็นการวัดความประสิทธิภาพของหลักสูตรได้ว่า มีการวางแผนหรือกำหนดรายวิชาไว้ที่มีความสำคัญเชื่อมโยงให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาที่เรียนได้อย่างถูกต้องได้

S1 กล่าวว่

“นักศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษจะมาจากสายศิลป์ภาษามากกว่าสายคำนวณ จึงทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่จะมีปัญหาในรายวิชาที่เกี่ยวกับการคำนวณเป็นส่วนมาก แต่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงรายวิชาดังกล่าวได้ เพราะเป็นรายวิชาพื้นฐานบังคับเรียน”

S2 ได้กล่าวเพิ่มเติมว่

“จากการสังเกตจากคะแนนและเกรดสำหรับรายวิชาคำนวณของนักศึกษาส่วนใหญ่ นักศึกษาจะมีปัญหาในรายวิชาคำนวณเป็นอย่างมาก อีกทั้งในบางภาคการศึกษามีรายวิชาที่มีการคำนวณมากกว่า 1 รายวิชา นักศึกษาทำได้แต่อาจจะทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร หรือบางครั้งไม่ติดจนถึงขั้นต้องลงเรียนใหม่มากกว่า 1 ครั้งก็เป็นได้”

S3 กล่าวว่

“มีนักศึกษาที่รู้ตัวเองว่าไม่เก่งคำนวณ และในเรื่องการเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติม โดยมาขอคำปรึกษาจากหลักสูตรว่า อยากจะหาตัวเตอร่ที่เป็นรุ่นพี่หรือสถาบันกวดวิชาที่ไหน ที่ดีเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนเสริมเพิ่มเติมของนักศึกษานั้นเอง”

S4 กล่าวเสริมว่

“หลักสูตรน่าจะมีการแผนการศึกษาที่มีรายวิชาคำนวณในแต่ละเทอมให้เหมาะสม เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่ไม่ได้เก่งด้านคำนวณเลย ซึ่งแผนการศึกษามีส่วนสำคัญในการเรียนของนักศึกษา บางครั้งรายวิชาอื่นได้แต่มาติดสถานะรายวิชาคำนวณ ส่งผลต่อเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาเองเป็นหลัก”

5.2.4 ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน

ในสถานศึกษามักจะประกอบไปด้วย นักศึกษา อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา และเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษา ซึ่งแต่ละหน้าที่จะมีบทบาทที่แตกต่างกันแต่มีความสำคัญและเชื่อมโยงกันเพื่อประกอบกันให้เกิดเป็นสถานศึกษา ซึ่งบทบาทของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยนั้นมีความสำคัญมาก จะเห็นได้ว่าอาจารย์ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สังเกตเห็นพฤติกรรมความตั้งใจในการศึกษาของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน เนื่องจากการเข้าสอนแต่ละครั้ง อาจารย์ผู้สอนจะเป็นผู้คอยให้ความรู้และชี้แนะในการเรียนให้กับนักศึกษาได้ในเบื้องต้นนั่นเอง

S1 กล่าวว่า

“ในบางรายวิชาเป็นอาจารย์พิเศษ ซึ่งไม่มีเวลาสำหรับการให้คำแนะนำ หรืออธิบายเสริมเพิ่มเติมกับนักศึกษาในบางครั้งได้ จึงทำให้เกิดการเข้าใจที่ผิดพลาด”

ซึ่ง S2 ได้ให้ความเห็นที่เหมือนกันว่า

“ถึงแม้อาจารย์ผู้สอนจะพยายามให้ความรู้มากแค่ไหน แต่ถ้าอาจารย์ผู้สอนไม่ได้ใส่ใจนักศึกษา ไม่รู้จัก หรือ พูดคุยกัน ก็อาจปิดกั้นความเข้าใจในตัวเนื้อหาวิชาที่สอนได้”

5.2.5 ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นมีความสำคัญมาก จะเห็นได้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษา 1 ท่านจะมีนักศึกษาในที่ปรึกษาเป็นจำนวนมาก จึงทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาต้องมีการวางแผนและดูแลนักศึกษาในส่วนที่อาจารย์จะสามารถดูแลให้คำปรึกษาในการเรียนหรือแม้กระทั่งเรื่องต่าง ๆ นักศึกษาสามารถพบปะหรือขอคำปรึกษาได้เบื้องต้น ซึ่งในบางครั้งการที่อาจารย์ที่ปรึกษามีงานยุ่ง ไม่สามารถเข้าช่วยหรือให้คำปรึกษานักศึกษาได้ทันการณ์ ตามที่ S1 กล่าวว่า

“จากจำนวนนักศึกษาที่น้อยกว่านักศึกษาในหลักสูตรภาษาไทย จึงทำให้ความสัมพันธ์และการทำความรู้จักกันระหว่างนักศึกษาของหลักสูตรภาษาอังกฤษทั้ง 4 ชั้นปีมีความใกล้ชิด และทางหลักสูตรจะทราบปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาทุกเรื่อง จึงทำให้บางครั้งที่เกิดปัญหาในการเรียน เช่น การลงทะเบียนเรียน การถอนรายวิชา หรือ

การคำนวณผลการเรียนของนักศึกษา ซึ่งเริ่มแรกนักศึกษา ต้องปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อน แต่บางครั้งที่ปรึกษามี เวลาว่างไม่ตรงกับนักศึกษา นักศึกษาก็สามารถมาปรึกษา เบื้องต้นที่หลักสูตรได้ แต่ในบางกรณีมาก็เมื่อสาย การ แก้ปัญหาเป็นไปด้วยความลำบากหรือไม่สามารถแก้ปัญหา ไปได้”

“บทบาทที่สำคัญสำหรับนักศึกษาอีกมุมหนึ่งก็คือ อาจารย์ ที่ปรึกษา เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาจะสามารถเช็คผลการ เรียน และรับรู้ถึงปัญหาในการเรียนเนื่องจากเอกสารส่วน ใหญ่ที่นักศึกษาต้องยื่นคำร้องต่างๆ จะต้องมีลายเซ็นตั้งของ อาจารย์ที่ปรึกษาเสมอ นั่นก็หมายถึงความสำคัญของ อาจารย์ที่ปรึกษาสำคัญมาก” S3

S2 กล่าวเสริมว่า

“บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาเมื่อเซ็นเอกสารคำร้อง ต่างๆ แล้วก็ควรจะมีการติดตามหรือสอบถามเช็คผลของคำ ร้องที่นักศึกษาได้ยื่น ไปด้วย เพื่อทราบสถานะของนักศึกษา อีกทางเลือกหนึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาน่าจะแจ้งผลต่างๆ ที่ นักศึกษาได้ดำเนินการยื่นคำร้องกับทางสำนักงานหลักสูตร หากทางมหาวิทยาลัยติดต่อสอบถามมายังหลักสูตร เพื่อที่จะได้แก้ปัญหาในเบื้องต้นได้จะได้ไม่เกิดการล่าช้า นั้นเอง”

“และที่สำคัญเลยคืออาจารย์ที่ปรึกษาควรจะมีการพูดคุย หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลของนักศึกษาในที่ปรึกษากับทาง หลักสูตรเป็นระยะเพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่ตรงกัน ไม่เกิด การล่าช้าในการดำเนินงานได้ และสามารถหาแนวทาง ป้องกันและแก้ไขได้ทันเวลา” S3

S4 ได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องว่า

“แนวทางการแก้ไขปัญหาของหลักสูตรและอาจารย์ที่
ปรึกษาคควรจะเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อที่จะได้มี
ความเข้าใจตรงกัน และอาจารย์ที่ปรึกษาคควรจะนัดพบ
นักศึกษาในที่ปรึกษาเป็นระยะ เช่นก่อนสอบ หลังสอบ
เพื่อเช็คสถานะของนักศึกษาในเบื้องต้นพร้อมทั้งให้
คำปรึกษาว่าจะมีแนวทางแก้ไขหรือดำเนินการอย่างไร
ต่อไปในการเรียนสำหรับแต่ละรายวิชา หรือแนะช่อง
ทางการหาที่เรียนเพิ่มเติม เรียนพิเศษ หรือแนะวิธีการอ่าน
หนังสือเบื้องต้นสำหรับนักศึกษา อาจจะทำให้ปัญหาการ
ตกออกลดน้อยลงได้ เพราะนักศึกษาได้มีการเตรียมพร้อม
ในการเรียนมากยิ่งขึ้น”

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “สาเหตุผลการต้อออกของนักศึกษา กรณีศึกษา : หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก (In-depth Interview) และการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) โดยการใช้คำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse Analysis) มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสาเหตุการต้อออกของนักศึกษาและ 2) เพื่อศึกษาแนวคิด และมุมมองของอาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ในหลักสูตรเกี่ยวกับปัญหาการต้อออกของนักศึกษาในหลักสูตร

6.1 สรุปผล

6.1.1 สรุปผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกในภาพรวมของคำถามวิจัยข้อที่ 1 ว่าอะไรคือสาเหตุของการต้อออกของนักศึกษา กรณีศึกษานักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ(ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมีผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพศชายจำนวน 4 คน และเพศหญิงจำนวน 6 ซึ่งผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้งหมดเป็นผู้อยู่ในสภาพต้อออกจากการเรียนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ(ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าสาเหตุการต้อออกของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นด้วยกัน คือ 1) สาเหตุที่เกิดจากตัวผู้เรียน 2) สาเหตุที่เกิดจากเพื่อน 3) สาเหตุที่เกิดจากครอบครัว และ 4) สาเหตุที่เกิดจากปัญหาสุขภาพ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

6.1.1.1 ประเด็นที่ 1 สาเหตุที่เกิดจากตัวเอง

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีความเห็นว่าสาเหตุการต้อออกของนักศึกษา คือ ตัวเองเป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษามีสภาพการต้อออก สืบเนื่องมาจากการที่ตัวนักศึกษาเองไม่สามารถแบ่งเวลาให้ถูกต้อง โดยการลำดับความสำคัญและคำนึงถึงหน้าที่ของ

ตัวเองเป็นหลักว่า ปัจจุบันมีหน้าที่เรียนเป็นหลัก หากความตั้งใจและความพยายามมีมากก็ย่อมส่งผลดีต่อการเรียนของตัวนักศึกษาเอง ดังตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 สรุปผลการศึกษานิสิตการตอกออก : ตัวเอง

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ข้อมูลเพิ่มเติม
1. สาเหตุจากตัวผู้เรียน (10/10)	<ul style="list-style-type: none"> • ไม่ชอบภาษาอังกฤษ • อยากรองเรียน • คะแนนผ่านตามเกณฑ์สอบ • คัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย • คิดว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษเรียนไม่ยาก • ดิคเกมส์ ดิคทีเยว • ความชะล่าใจเพราะเคยเรียนที่ต่างประเทศมาก่อน • ไม่วางแผนการเรียน/จัดแบ่งเวลา • ไม่เป็น • ทำกิจกรรมมากเกินไป • การไม่ปรับตัว 	<p>ทุกคนมีความเห็นพ้องกันว่า ปัจจัยที่ทำให้ตัวเองพ้นสถานะของนักศึกษามาจากตัวเองล้วนๆ</p>

1) ไม่ชอบภาษาอังกฤษ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ไม่สามารถศึกษาต่อได้ในหลักสูตรภาษาอังกฤษสืบเนื่องมาจากภาษาอังกฤษเป็นหลัก เนื่องจากหลักสูตรภาษาอังกฤษได้ระบุชัดเจนว่า การศึกษาในหลักสูตรนี้เน้นภาษาอังกฤษเป็นหลักในการเรียนเท่านั้น ซึ่งหากนักศึกษาไม่มีความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ ก็ทำให้มีผลกระทบในการเรียนเป็นอย่างมาก

2) อยากรองเรียน พบว่า นักศึกษาบางคนยังไม่สามารถตัดสินใจได้ว่ามีความถนัดหรือชอบที่จะเรียนในสาขาไหน จึงมีการทดลองเรียนเพื่อค้นหาคำตอบที่ถูกต้องตรงตามความต้องการของตัวเอง ซึ่งทำให้ไม่ส่งผลดีต่อการเรียนมากนัก

3) คะแนนผ่านเกณฑ์สอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาบางคนกล่าวถึงคะแนนที่ไม่ได้มาตรฐาน อีกทั้งการปรับอัตราคะแนนในปัจจุบันไม่ได้คำนึงว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษควรเน้นที่คะแนนภาษาอังกฤษเป็นหลัก จึงส่งผลต่อการยื่นเข้ารับการศึกษาของนักศึกษาบางส่วน ทำให้นักศึกษาไม่สามารถวัดศักยภาพของตัวเองได้

4) คิดว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษเรียนไม่ยาก พบว่า นักศึกษาบางคนมีความมั่นใจในตัวเองมากเกินไป อีกทั้งเข้าใจผิดคิดว่าการเรียนในระดับปริญญาตรี ไม่มีความแตกต่างไปจากระดับมัธยมปลาย จึงละเลยที่จะตั้งใจเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ

5) ดิดเกมส์ ดิดเทียะ พบว่า การที่สังคมเปลี่ยน และมีสิ่งช่วยในปัจุบันที่ดึงดูดความสนใจของนักศึกษามากเกินไปในปัจจุบัน ทำให้นักศึกษาลืมนสถานะของตัวเองไป อีกทั้งเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น ทำให้นักศึกษาไม่ใส่ใจต่อหน้าที่ของตัวเอง โดยการไม่แบ่งเวลาให้ถูกต้องนั่นเอง

6) ความชะล่าใจเพราะเคยเรียนต่างประเทศมาก่อน พบว่านักศึกษาที่เคยศึกษาในต่างประเทศในระดับมัธยมปลายมาก่อนบางคนมีความมั่นใจและไม่ตั้งใจเรียน จึงส่งผลให้คะแนนและผลการเรียนไม่ดีไม่เป็นที่ไปตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยส่งผลทำให้เกิดการตออกนั่นเอง

7) ไม่วางแผนการเรียน จัดแบ่งเวลาไม่เป็น พบว่า นักศึกษาบางคนไม่มีการวางแผนในการเรียนของตัวเอง โดยมุ่งเน้นกิจกรรมหรือแม้กระทั่งไม่สนใจและรับผิดชอบหน้าที่ในการศึกษาของตนเองจึงทำให้มีผลการเรียนไม่เป็นตามเกณฑ์

8) ทำกิจกรรมมากเกินไป พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ตออกเกิดจากการที่ไม่มีการแบ่งเวลาในการเรียน เน้นการทำกิจกรรมมากกว่า จึงมีผลกระทบทำให้เกิดการตออก

9) การไม่ปรับตัว พบว่า นักศึกษาบางคนเป็นนักศึกษาที่มีสถานะตออกมาจากสถาบันอื่น หรือแม้กระทั่งเรียนมาหลายปีมีอายุมากกว่าเพื่อนร่วมชั้นเรียนในปัจจุบัน จะไม่สามารถทำการปรับตัวให้อยู่ร่วมกันได้ นักศึกษาที่เรียนร่วมกัน จึงทำให้เกิดความเครียด ไม่สามารถเรียนได้

6.1.1.2 ประเด็นที่ 2 : สาเหตุที่เกิดจากเพื่อน

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีความเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลหลักในการตออกประเด็นของนักศึกษา คือ เพื่อนเป็นสาเหตุที่สองที่ทำให้นักศึกษามีสภาพการตออก ดังตารางที่ 6.2

ตารางที่ 6.2 สรุปผลการศึกษาสาเหตุการตออก : เพื่อน

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ข้อมูลเพิ่มเติม
2. สาเหตุเพื่อน (4/10)	<ul style="list-style-type: none"> เพื่อนต่างสาขาชอบชักชวนให้ไปด้วย ความคาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนในห้อง เพื่อนชวนให้เรียนด้วยกัน 	3 ใน 10 คน ต่างก็โทษเพื่อน

1) เพื่อนต่างสาขาชอบชักชวนให้ไปด้วย พบว่า การที่นักศึกษาไม่ยอมปรับตัวและสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนรุ่นเดียวกันที่ร่วมชั้นเรียนได้นั้น และอีกทั้งการที่ติดเพื่อนต่างสาขาย่อมส่งผลกระทบต่อการศึกษาของตนเองได้ มีผลสืบเนื่องจากนักศึกษาในหลักสูตรไทยมีตารางการเปิดปิดภาคการศึกษาไม่ตรงกับหลักสูตรภาษาอังกฤษ ทำให้ขาดเรียนบ่อยส่งผลทำให้เวลาเรียนไม่พอ อีกทั้งไม่เข้าใจในเนื้อหาเรียนนั่นเอง

2) ความคาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนในห้อง พบว่ามีนักศึกษาบางคนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมชั้นเรียนในปัจจุบันได้ และมักคิดจะหวังให้คนอื่นช่วยเหลือเสมอเป็นไปไม่ได้ เนื่องจากปัจจุบันต้องช่วยกันเรียน มากกว่าเรียนคนเดียว

3) เพื่อนชวนให้เรียนด้วยกัน พบว่า นักศึกษาต้องทราบสมรรถนะของตัวเองว่า มีความถนัดในการเรียนด้านไหน วิชาไหนไม่ถนัดควรมีการวางแผนการเรียนให้ดี ไม่เช่นนั้นส่งผลต่อการเรียนของตนเองได้

6.1.1.3 ประเด็นที่ 3 : สาเหตุเกิดจากครอบครัว

จากการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษส่วนหนึ่ง มีความเห็นว่าสาเหตุการต้อออก มาจาก ครอบครัว ซึ่งเป็นสาเหตุที่สามที่ทำให้ศึกษามีสภาพการต้อออก ดังตารางที่ 6.3

ตารางที่ 6.3 สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการต้อออก : ครอบครัว

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ข้อมูลเพิ่มเติม
3.สาเหตุจากครอบครัว (4/10)	<ul style="list-style-type: none"> • ฐานะทางครอบครัวยากจน • ผู้ปกครองอยากให้เรียนที่นี่ 	4 ใน 10 บอกว่าผลมาจากครอบครัวมีผลกระทบต่อการศึกษาเรียนมาก

1) ฐานะทางครอบครัวยากจนพบว่า การที่จะเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษได้ ประเด็นสำคัญที่เป็นส่วนสนับสนุนในการเรียนของนักศึกษา คือ ฐานะทางการเงิน เนื่องจากหลักสูตรนี้ค่าเล่าเรียนค่อนข้างสูงมากกว่าหลักสูตรไทย หากไม่มีความพร้อมก็ไม่สามารถเรียนได้

2) ผู้ปกครองอยากให้เรียนที่นี่ พบว่า หากนักศึกษาเลือกสาขาวิชาเรียนที่ไม่ได้เกิดจากความต้องการของตัวเอง หรือดูจากความสามารถของตัวเองเป็นหลักในการเรียน แต่กลับเลือกเรียนที่มาจากความต้องการของผู้ปกครองเป็นหลัก ย่อมส่งผลไม่ดีต่อการเรียน เพราะไม่ได้มีความตั้งใจเรียน เปรียบเสมือนการถูกบังคับเรียนนั่นเอง

6.1.1.4 ประเด็นที่ 4 : สาเหตุเกิดจากปัญหาสุขภาพ

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีความเห็นว่าสาเหตุการตกออก คือ สุขภาพ ซึ่งเป็นสาเหตุที่สี่ที่ทำให้นักศึกษามีสภาพการตกออก ดังตารางที่ 6.4

ตารางที่ 6.4 สรุปผลการศึกษาสเหตุการตกออก : สุขภาพ

ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย	ข้อมูลเพิ่มเติม
4.สาเหตุจากปัญหาสุขภาพ (4/10)	<ul style="list-style-type: none"> • อุบัติเหตุ • ความเครียด 	4 ใน 10 มีปัญหาสุขภาพซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้

1) อุบัติเหตุ พบว่า นักศึกษาต้องทำทุกๆ อย่างด้วยความระมัดระวังเพื่อเป็นการป้องกันตัวเองให้มากที่สุด หากเกิดอุบัติเหตุกับตัวนักศึกษาเอง ทำให้ขาดเรียน ส่งผลเสียต่อการเรียนได้ เวลาเรียนไม่เพียงพอไม่เข้าใจในรายวิชาเรียนอีกด้วย

2) ความเครียด พบว่า มีนักศึกษาบางคนเครียดกับการเรียน หรือแม้กระทั่งกดดันตัวเองยอมส่งผลเสียต่อการเรียนมากกว่าผลดี เพราะความเครียดทำให้นักศึกษาไม่สามารถควบคุมตัวเองหรือทำให้เกิดความคิดที่ผิดได้ และอาจส่งผลทำให้ขาดเรียนเนื่องจากความเครียดได้

6.1.2 สรุปผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มในภาพรวมของคำถามวิจัยข้อที่ 2 ว่าด้วย มุมมองและความคิดเห็นของปัญหาการตกออก กรณีศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ(ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีเรื่องใดบ้าง ซึ่งกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอาจารย์ผู้สอน และกลุ่มเจ้าหน้าที่หลักสูตร โดยแต่ละกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นและมุมมองที่แตกต่างกันตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์โดยเริ่มการสัมภาษณ์จากการถามข้อมูลทั่วไป เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยและผู้สัมภาษณ์ หลังจากนั้นจึงเริ่มเชื่อมโยงเข้ามาสู่ปัญหาการตกออกของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ได้แสดงมุมมองและความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการตกออกมีดังต่อไปนี้

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน พบว่ามีประเด็นหลักอยู่ 2 ประเด็นคือ ประเด็นเรื่องบทบาทผู้เรียน ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อย่อยดังนี้ 1)ด้านการวางแผนการเรียน 2)ด้านการคบเพื่อนที่ดี 3)ด้านการมีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จะสามารถแก้ปัญหาให้นักศึกษาต้อออกได้

6.1.2.1 บทบาทผู้เรียน

6.1.2.1.1 ด้านการวางแผนการเรียน

อาจารย์หลายท่านให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนการเริ่มเรียนว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น เพราะเป็นการเตรียมความพร้อมและวางแผนการเรียนในเบื้องต้นที่ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการลดปัญหาการเรียนแล้วต้อออกได้อีกช่องทางหนึ่ง จากบทสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่าอาจารย์ผู้สอนได้แสดงมุมมองเกี่ยวกับบทบาทของผู้เรียนในด้านการเรียนว่า นักศึกษาต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้าเสมอ อีกทั้งต้องมีการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากห้องเรียน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ของตนเองด้วย และการเรียนต้องการความรู้เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนต้อถือเป็นส่วนสำคัญในการศึกษา

6.1.2.1.2 ด้านการคบเพื่อนที่ดี

อาจารย์หลายท่านให้ความเห็นในเรื่องการคบเพื่อนและการทำงานกลุ่มของนักศึกษาว่ามีส่วนสำคัญในการทำให้นักศึกษาก้าวผ่านความสำเร็จไปได้อีกทาง เพราะถ้ามีกลุ่มเพื่อนดี ช่วยทำงาน นอกเหนือจะเป็นการฝึกความรับผิดชอบแล้วยังส่งผลต่อระดับการเรียนที่ดีได้ และที่สำคัญกลุ่มเพื่อนที่ซักจูงกันมาเรียน หรืออ่านหนังสือ จะสามารถช่วยให้นักศึกษาที่แม้ว่าจะอยู่ในสถานภาพกำลังจะต้อออก สามารถกลับมาเรียนได้ดีและสอบผ่าน เรียนจบไปได้ในที่สุด

อีกทั้งได้มีพูดถึงว่าการที่นักศึกษาในชั้นเรียน มีความรักและปรองดองกัน ก็อาจจะเป็นการช่วยเหลือนักศึกษาที่กำลังมีปัญหาด้านการเรียนได้ เพราะถ้าใครเก่งวิชาอะไร ก็สามารถเพื่อแม่เพื่อนๆ โดยการจัดการติวก่อนสอบ หรือแม้แต่การติวแบบตัวต่อตัวให้กับนักศึกษาที่มีปัญหา

ซึ่งจะเห็นได้จากบทสัมภาษณ์ว่าในการเรียนนอกเหนือจากการตั้งใจเรียนแล้วเพื่อนนักศึกษาก็มีส่วนสำคัญ โดยการเริ่มต้นในการหาเพื่อนที่นำพาเราไปในทางที่ถูก หรือการอยู่ในกลุ่มการทำงานร่วมกันกับเพื่อนนักศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการอยากที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนจึงถือว่าสำคัญมากเช่นกัน และยิ่งถ้านักศึกษาในชั้นมีความรัก ปรองดอง สามัคคีกันดีจะยิ่งทำให้เค้าเหล่านั้นช่วยเหลือกันในทุกๆด้าน อาจจะทำให้ปัญหาการต้อออกลดจำนวนลงก็เป็นได้

6.1.2.1.3 ด้านทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร

สรุปได้ว่าการเรียนในหลักสูตรความสำคัญที่ไม่สามารถมองข้ามได้คือ ทัศนคติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนที่ช่วยให้นักศึกษาได้มองเห็นและเปิดใจในการศึกษาในหลักสูตร โดยมีอาจารย์หลายท่านให้ความสำคัญในเรื่องการมีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร

อีกทั้งการที่นักศึกษาได้เปิดใจรับฟังคำสั่งสอนของอาจารย์ รวมทั้งปฏิบัติตามกฎระเบียบที่หลักสูตรตั้งไว้ อาจเป็นตัวช่วยให้เค้าพัฒนาความคิด และเปลี่ยนจากปัญหาที่เค้ากำลังเจอ เป็นพลังบวกในการสู้ต่อเพื่อความสำเร็จก็เป็นได้ สุดท้ายจะเห็นได้ว่าบทบาทของนักศึกษาด้านทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรนั้นมีความสำคัญในการเรียน เนื่องจากหากตัวนักศึกษามีอคติกับหลักสูตรก็ทำให้ไม่เห็นความสำคัญในหลักสูตร และเมื่อมีปัญหาใดๆ ก็จะทำให้ไม่อยากเข้ามาพบปะ ติดต่อกับหรือพูดคุย อาจทำให้แก้ปัญหาได้ไม่ทันท่วงที

6.1.2.2 บทบาทผู้สอน

บทบาทผู้สอนเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่มีการถกเถียงกันว่า อาจทำให้การตกออกของนักศึกษามีจำนวนน้อยลงถ้าอาจารย์ผู้สอนเข้าใจในบทบาทของตัวเอง ซึ่งสามารถแบ่งเป็นประเด็นย่อยดังนี้

6.1.2.2.1 สอนให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ในฐานะอาจารย์ผู้สอน ในการเรียนผู้สอนมีบทบาทสำคัญอย่างมาก โดยผู้สอนจะต้องนำความรู้จากตัวเองส่งต่อไปยังตัวผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ต่อไป และยังส่งผลต่อสังคมต่อไปในอนาคต ดังนั้นการจะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพจึงต้องพึ่งพาบทบาทของผู้สอนเป็นสำคัญ การสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดเรียนรู้ด้วยตนเองก็เป็นอีกวิธีหนึ่ง

6.1.2.2.2 เข้าใจถึงความแตกต่างของนักศึกษา

ในการสอนของผู้สอนแต่ละคน ต้องยอมรับและเข้าใจในตัวนักศึกษาแต่ละคน โดยจะต้องเห็นในส่วนที่ดีของนักศึกษา มากกว่าการจับผิดเค้า อาจส่งผลดีต่อความไว้นั้นเชื่อใจ และการเปิดใจในการเล่าถึงปัญหาที่เค้ากำลังเผชิญอยู่ได้

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์โดยเริ่มจากการสัมภาษณ์จากการถามข้อมูลทั่วไปได้แก่ ชื่อ-สกุล อายุการทำงานในหลักสูตร เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยและผู้สัมภาษณ์ หลังจากนั้นจึงเริ่มเชื่อมโยงเข้ามาสู่แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาการตกออกของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ในฐานะของเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรภาษาอังกฤษ ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาการตกออก ดังต่อไปนี้

6.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและ กระบวนการรับเข้าศึกษา

การที่สถานศึกษาจะรับนักศึกษาเข้าศึกษาได้นั้น จะต้องมีการวางแผน ขั้นตอน และระเบียบวิธีการในการคัดเลือกนักศึกษา สืบเนื่องมาจากนักศึกษาแต่ละคนมีคุณสมบัติต่างกัน และความสามารถก็ต่างกัน เพื่อจะเป็นการเลือกเรียนได้ตามความต้องการ และแสดงถึงความถูกต้องชัดเจนในการรับนักศึกษาของสถาบันต่าง

อีกทั้งในสถาบันการศึกษาต่างๆ ย่อมมีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการรับนักศึกษาเข้าศึกษาในสถาบันของตนเองต้องมี นโยบายที่แน่นอน และชัดเจน อีกทั้งพร้อมที่จะเปิดเผยข้อมูล ความถูกต้อง ได้ ซึ่งในมหาวิทยาลัยมีนโยบายที่เมื่อนักศึกษาสามารถยื่นคะแนนเข้ามาได้แล้วเมื่อผ่านกระบวนการสอบสัมภาษณ์แล้ว ทางสถาบันหรือสาขาที่นักศึกษายื่นคะแนนได้นั้น ไม่สามารถที่จะปฏิเสธนักศึกษาที่เข้าสอบสัมภาษณ์ได้ จึงเป็นประเด็นอีกหนึ่งประเด็นที่เป็นที่มาของการตกออกได้เช่นกัน

6.1.4 ปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา

การที่นักศึกษาย้ายสถาบันการศึกษานั้น ย่อมส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษ หากนักศึกษาท่านใดสามารถปรับตัวได้เร็วและพร้อมก็ย่อมส่งผลดีต่อตัวเองมาก แต่นักศึกษาท่านใดไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถาบันใหม่ได้ย่อมเป็นปัญหาในการศึกษาได้ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการปรับตัวนั่นเอง

6.1.5 ปัญหาการจัดรายวิชาเรียนของหลักสูตร

ในแต่ละสาขาของมหาวิทยาลัยในหนึ่งหลักสูตร จะประกอบไปด้วยโครงสร้างหลักสูตรที่จะเป็นตัววางแผนในการศึกษาของนักศึกษาที่จะลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาที่นักศึกษาเลือกเรียน และสามารถเป็นการวัดความประสิทธิภาพของหลักสูตรได้ว่า มีการวางแผนหรือกำหนดรายวิชาไว้ที่มีความสำคัญเชื่อมโยงให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาที่เรียนได้อย่างถูกต้องได้

6.1.6 ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน

ในสถานศึกษามักจะประกอบไปด้วย นักศึกษา อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา และเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษา ซึ่งแต่ละหน้าที่จะมีบทบาทที่แตกต่างกันแต่มีความสำคัญและเชื่อมโยงกันเพื่อประกอบกันให้เกิดเป็นสถานศึกษา ซึ่งบทบาทของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยนั้นมีความสำคัญมาก จะเห็นได้ว่าอาจารย์ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สังเกตเห็นพฤติกรรมความตั้งใจใน

การศึกษาของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน เนื่องจากการเข้าสอนแต่ละครั้ง อาจารย์ผู้สอนจะเป็นผู้คอยให้ความรู้และชี้แนะในการเรียนให้กับนักศึกษาได้ในเบื้องต้นนั่นเอง

6.1.7 ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นมีความสำคัญมาก จะเห็นได้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษา 1 ท่านจะมีนักศึกษาในที่ปรึกษาเป็นจำนวนมาก จึงทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาต้องมีการวางแผนและดูแลนักศึกษาในส่วนที่อาจารย์จะสามารถดูแลให้คำปรึกษาในการเรียนหรือแม้กระทั่งเรื่องต่าง ๆ นักศึกษาสามารถพบปะหรือขอคำปรึกษาได้เบื้องต้น ซึ่งในบางครั้งที่อาจารย์ที่ปรึกษามีงานยุ่ง ไม่สามารถเข้าช่วยหรือให้คำปรึกษานักศึกษาได้ทันการณ์

6.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า สาเหตุการตกลอกของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นด้วยกัน คือ 1) ปัจจัยที่เกิดจากตัวผู้เรียน 2) ปัจจัยที่เกิดจากเพื่อน 3) ปัจจัยที่เกิดจากครอบครัว และ 4) ปัจจัยที่เกิดจากปัญหาสุขภาพ

6.2.1 สาเหตุที่เกิดจากตัวผู้เรียน

ผลการศึกษาที่ได้ในเรื่องสาเหตุที่เกิดจากปัจจัยเรื่องตัวผู้เรียน มาจากหลายสาเหตุที่เป็นการเจาะลึกเข้าถึงปัญหาต่างๆที่แท้จริง ซึ่งจะแตกต่างจากงานวิจัยของท่านอื่น โดยที่ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า มีหลายเหตุผลที่ทำให้ให้นักศึกษาต้องตกลอกไปกลางคัน แต่ถึงแม้งานวิจัยชิ้นนี้จะเจาะลึกไปที่เหตุผลต่างๆมากกว่าชิ้นอื่นๆ ก็ยังคงความสอดคล้องอยู่บ้างกับงานวิจัยของ อภิรัช อินพูลใจ (2549) ซึ่ง ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะเสี่ยงในการตกลอก ของนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อ การออกกลางคัน ได้แก่ การทำงานกลางคืน พักผ่อนไม่เพียงพอ หรือติดพฤติกรรมเที่ยวกลางคืน จากการทำงานกลางคืนส่งผลต่อผลการเรียน การคบเพื่อนที่เรียนไม่จบ ที่ชอบดื่มสุรา ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การขาดเรียน ทะเลาะวิวาท ฐู่สาว ซึ่งทั้งหมดนั้นก็มาจากปัจจัยที่เกิดจากตัวผู้เรียนได้กระทำเอง

6.2.2 สาเหตุที่เกิดจากเพื่อน

จากการวิเคราะห์ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่านักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีความเห็นว่าสาเหตุของการตกลอก คือ เพื่อนเป็นสาเหตุที่ทำให้ให้นักศึกษามีสภาพการตกลอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยมงคล จำริญ (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนสาขางานยานยนต์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

วิทยาลัยการอาชีพนครนายก พบว่า สาเหตุการตกลอกตามความคิดเห็นของนักเรียนที่สำคัญและเป็นปัญหามาก ได้แก่การคบเพื่อน มีเหตุก่อการทะเลาะวิวาทและชักชวนเล่นเกม

6.2.3 สาเหตุที่เกิดจากครอบครัว

จากการสัมภาษณ์พบว่าฐานะทางครอบครัวยากจนสามารถส่งผลกระทบต่อการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรนี้ค่าเล่าเรียนค่อนข้างสูงมากกว่าหลักสูตรไทย หากไม่มีความพร้อมก็ไม่สามารถเรียนได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภุมริน บุญทวี (2548) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางครอบครัวมีผลต่อการตกลอกของนักศึกษาโรงเรียนอาชีวะเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางครอบครัวมีผลต่อการตกลอกกลางคันของนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวะ เอกชนอย่างมาก นักศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนเกิดจากปัญหาความสัมพันธ์ใน ครอบครัว สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ความคาดหวังที่ครอบครัวมีต่อนักศึกษา การที่พ่อ แม่ ผู้ปกครองไม่เชื่อมั่นและไว้ใจลูก มีผลทำให้นักศึกษาขาดแรงจูงใจในการเรียน

นอกจากนี้ผลการศึกษาที่ได้ ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของเอ็ดเวิร์ด ธอร์น ไคด์(1949 อ้างถึงใน ทิศนา แจมมณี, 2548) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ จะเน้นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก(trial and error)ปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อการเรียนรู้แล้ว บุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อยๆ

- กฎแห่งความพร้อม(Law of Reading) ข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า หากนักศึกษามีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจในการเรียน ก็ย่อมส่งผลดีในการศึกษาในหลักสูตรภาษาอังกฤษ อีกทั้งต้องมีความพร้อมในด้านภาษาอังกฤษด้วยยิ่งส่งผลดีในการเรียนได้มากยิ่งขึ้น เพราะเนื่องจากหลักสูตรภาษาอังกฤษ เบื้องต้นนักศึกษาต้องมีความพร้อมด้านภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐาน และฐานะทางการเงินก็ต้องมีความพร้อมไปด้วย เนื่องจากการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษมีค่าใช้จ่ายและค่าเล่าเรียนที่สูงกว่าหลักสูตรภาษาไทยอยู่แล้ว เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ สื่อการเรียนการสอนมีความแตกต่างและมีราคาค่อนข้างสูงกว่าสื่อการเรียนการสอนสำหรับหลักสูตรไทยนั่นเอง

- กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า นอกจากนักศึกษามีความพร้อมแล้วสิ่งที่ตามมาคือการฝึกพูด อ่าน เขียนสิ่งต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ อาจารย์จะมีการแนะนำให้นักศึกษาอ่านหนังสือหรือบทความที่เป็นภาษาอังกฤษ ร่วมทั้งการดูหนัง ซีรีส์ ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นตัวช่วยที่ดีสำหรับนักศึกษา หรือแม้กระทั่งมีการหัดพูด สนทนา กับชาวต่างชาติบ่อย ๆ ก็ยังเกิดผลดีกับนักศึกษาอีกด้วย

- กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้จากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่สถานะการต้อออกบางส่วนมาจากการที่มีพฤติกรรมที่ตอบสนองกับสิ่งเร้ามากเกินไป เช่น การชอบกิจกรรมมากกว่าการเข้าเรียน การโดดเรียนตามเพื่อนต่างสาขา หรือแม้กระทั่งการเที่ยวในกลางคืนมากเกินไป ทำให้มาเรียนไม่มีสมาธิและเรียนไม่เข้าใจ ถึงแม้กระทั่งรับทำงานพิเศษจนไม่มีเวลาพักผ่อนส่งผลต่อสภาพร่างกายที่ไม่มีสมาธิในการเรียนนั่นเอง หากมีการแบ่งเวลา การยับยั้งต่อสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้นักศึกษามีความต้องการได้อย่างถูกต้อง สิ่งเร้าเหล่านั้นก็ไม่มีผลต่อการเรียนของนักศึกษานั้นเอง โดยนักศึกษาต้องมีการแบ่งเวลา จัดสรรเวลาให้ถูกต้องจะทำให้ นักศึกษาสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ไปพร้อมกับการเรียนได้อย่างมีคุณภาพ ไม่เกิดผลเสียต่อการเรียนได้

- กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) ข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า หากนักศึกษาพึงพอใจในสิ่งที่ตัวเองมี และทำอะไรด้วยความเต็มใจก็ย่อมส่งผลดีต่อตัวเอง เช่น ไม่พอใจในศักยภาพของตัวเองว่าตัวเองเก่งวิชาไหนบ้าง หรือวิชาไหนที่ไม่ถนัด แต่เลือกลงทะเบียนเรียนตามเพื่อน ซึ่งเมื่อผลคะแนนออกมาเพื่อนมีคะแนนที่ดีกว่าตัวเอง จึงทำให้ตัวเองมีสถานะต้อออกได้นั่นเอง

6.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์ในการเป็นแนวทางสำหรับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในเรื่องสาเหตุการต้อออกของนักศึกษา และมุมมองของอาจารย์ผู้สอน และ เจ้าหน้าที่ของหลักสูตรในเรื่องปัญหาการต้อออก และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

6.3.1 ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ

อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการเข้าถึงนักศึกษาที่มีปัญหาและกำลังเผชิญการต้อออก ควรจัดอบรมให้อาจารย์ที่ปรึกษา มีความรู้ทางด้านการคิดคำนวณเกรดเฉลี่ย และ ความสามารถในการเป็นนักจิตวิทยาที่ดี โดยการเข้าหานักศึกษาที่มีปัญหาเหล่านั้น เพื่อลดช่องว่างระหว่างนักศึกษาที่มีปัญหา และ อาจารย์ที่ปรึกษา นอกเหนือจากนั้นการสื่อสารที่ตรงกันก็สามารถช่วยให้ปัญหาการต้อออกลดลง เนื่องจากผลการวิจัยชิ้นนี้ระบุว่า ยังคงมีช่องว่างระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา เพราะเนื่องมาจากนักศึกษาไม่กล้าเข้าไปพบปะพูดคุยกับอาจารย์ที่ปรึกษา

นอกจากนี้ควรเน้นการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับเพื่อนๆ ในห้องเรียนเดียวกัน เพราะเพื่อนร่วมชั้นสามารถเป็นผู้ช่วยทั้งทางด้านการเรียน และการให้คำปรึกษาที่ดีแก่กันและกัน

ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า เพื่อนในห้องสามารถแบ่งปันและช่วยกันติว ใครที่รู้ว่าตนเองมีความสามารถวิชาอะไร ก็อาจแบ่งปันให้กับคนที่ยังไม่เข้าใจ สิ่งเหล่านี้อาจเป็นอีกวิธีที่จะช่วยลดอัตราการตกรอกของนักศึกษาได้

ในส่วนของแนวทางการแก้ปัญหาในชั้นเรียน อาจารย์ผู้สอนควรนำปัญหาที่เกิดขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้ มาเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนในภาคการศึกษาถัดไป อาจารย์ผู้สอนต้องมีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาในชั้นเรียนด้วย อาจทำให้ลดปัญหาการตกรอกของนักศึกษาได้ โดยบทบาทของผู้สอนมีส่วนสำคัญในการดูแลกลุ่มนักศึกษาที่ประสบปัญหาการตกรอกควรเน้นให้นักศึกษาสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) โดยต้องเน้นกระบวนการในการเรียนรู้โดยต้องนำมาปรับใช้ให้เข้ากับนักศึกษาแต่ละคน เนื่องจากนักศึกษาแต่ละคนแตกต่างกัน โดยผู้เรียนก็จะต้องนำข้อมูลหรือความรู้จากผู้สอนมาปรับใช้ด้วย

ในส่วนของการจัดโครงสร้างหลักสูตรให้มีความสัมพันธ์ในเรื่องการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมของผู้เรียน อาจช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงกระบวนการได้มาของนักศึกษาก็มีส่วนสำคัญ โดยการปรับโครงสร้างหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงตัวผู้เรียน และเนื้อหาวิชาที่เปิดสอนจะต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การปรับขนาดของห้องเรียนให้เหมาะสมก็เป็นส่วนสำคัญในการเรียน เพราะในบางรายวิชาหรือบางหลักสูตรต้องเน้นวิชาการเพื่อที่ผู้เรียนจะได้รับความรู้อย่างทั่วถึงเพื่อการเข้าถึงตัวผู้เรียนได้มากขึ้น อีกทั้งผู้เรียนก็สามารถเข้าใจและเข้าถึงผู้สอนได้มากขึ้น

จากผลการศึกษาในบทที่ 4 และ 5 พบว่า นักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่หลักสูตร ต้องมีการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) โดยการพึ่งพาอาศัยกันทั้ง 3 กลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการที่ผู้สอนและเจ้าหน้าที่หลักสูตรจะต้องให้คำปรึกษาแนะนำ อย่างไม่ลืมหูลืมตา และรวดเร็วถูกต้อง จะสามารถสร้างความพึงพอใจต่อกัน อีกทั้งผู้เรียนต้องเปิดใจในการรับคำปรึกษาด้วย จะยิ่งทำให้ประสบความสำเร็จทุกฝ่าย

6.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

- 1) เปลี่ยนเครื่องมือในการศึกษา โดยนำสาเหตุที่ได้ในการศึกษาครั้งนี้ มาใช้เป็นปัจจัยในการพิสูจน์เชิงปริมาณ ทำการสร้างแบบสอบถาม เพื่อทราบผลลัพธ์ที่เป็นค่า และตัวเลขต่อไป
- 2) ทำการศึกษาซ้ำอีกครั้งในอนาคต ในช่วงหลังการใช้หลักสูตรเล่มใหม่ พ.ศ.2559 เพื่อทดสอบผลการศึกษาและสาเหตุการตกรอก ในการเรียนการสอนจากหลักสูตรที่แตกต่างกัน

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีเคษา.
- กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษตร เมืองทอง. (2554). *สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาไฟฟ้า ภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า บัณฑิตวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.*
- ชัยมงคล จำรูญ. (2548). *สาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนสาขาช่างยนต์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยการอาชีพนครนายก. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.*
- ชาย โพธิ์สิตา. (2547). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง.
- ณัฐวิณี บุญนาค. (2555). *การวิจัยเชิงคุณภาพทางไทยคดีศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. (2546). *การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิสนา เขมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา เขมมณี. (2554). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัฐนันท์ สกุลอรุณเพชร. (2550). *การพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) : พฤติกรรมเสี่ยงและความปลอดภัยในชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจา ยอดคำเนิน. (2552). *การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ : การจัดการข้อมูล การตีความและการหาความหมาย*. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประดินันท์ อุปรมย์. (2540). *ชุดวิชาพื้นฐานการศึกษา(มนุษย์กับการเรียนรู้)*. พิมพ์ครั้งที่ 15. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประวิทย์ บึงสว่าง และคณะ. (2547). *การวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเคมีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้มัลติมีเดียเพื่อการศึกษาการทดลองทางเคมี (ฉบับสรุป)*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2543). *นิยามเว็บช่วยสอน (Definition of Web-Based Instruction) พัฒนาเทคนิคศึกษา*. วารสารศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พจมาศ ชุมพลอย. (2543). *การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางด้วยรายการโทรทัศน์เพื่อการสอน*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัชรินทร์ เปรมประเสริฐ. (2542). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยเน้นกระบวนการคิดศาสตร์กับการสอนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2543). *ตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง*.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *วิจัยในชั้นเรียน : หลักการสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นต์ จำกัด.
เพลส จำกัด.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2550). *อาจารย์มืออาชีพ แนวคิด เครื่องมือ และการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภูมริน บุญทวี. (2548). *ปัจจัยทางครอบครัวและพฤติกรรมทางสังคมที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักศึกษาโรงเรียนอาชีวะเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มนัส สุวรรณ. (2544). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พีรีนติ้ง เฮาส์.
- มณฑรา ธรรมบุศย์. (2545). *“การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ PBL (Problem-Based Learning)”*. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2545). *พื้นฐานการวิจัย(ฉบับปรับปรุงใหม่)*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2551). *วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คำสมัย.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2552). *ปรัชญาการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ลักษณะ สรี วัฒน. (2557). *จิตวิทยาสำหรับครู*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินต์ติ้ง เฮาส์.
 สยมพร ศรีมุงคุณ. (2550). *ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้*. ค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2558, จาก
<https://www.gotoknow.org/posts/341272>.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท
 แอล ที
- วารินทร์ รัศมีพรหม . (2542). *การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
 เทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจัย รังสินันท์. (ม.ป.ป.). *การวิจัยเชิงคุณภาพ 1.*, ม.ป.พ.
- วิจัย ต้นศิริ. (2549). *อุดมการณ์ทางการศึกษา ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- ศศิริศรีมี้ เลือเมือง, สัมพันธ์ รอดพึ่งครุฑ, และชัชฎุมิ สีชมพู่. (2555, มกราคม – มิถุนายน). *การ
 พัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*.
 วารสารวิชาการ เครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ.
- สาธาณสุข, กระทรง.กรมสุขภาพจิต. (2544). *คู่มือฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม*. พิมพ์ครั้งที่ 4.
 กรุงเทพมหานคร : วงศ์กมล โปรดักชั่น จำกัด.
- สิริอร วิชชาวุธ. (2554). *จิตวิทยาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชา จันทน์เอม. (2542). *จิตวิทยากับการดำรงชีวิตประจำวัน*. อยุทยา : นครหลวง แพร์พิทยา.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2553). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธา-
 การพิมพ์.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไสว พิภขาว. (2544). *หลักการสอนสำหรับการเป็นครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์.
- อภิรเดช อินพูลใจ. (2549). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะเสี่ยงในการออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษา
 จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)
 ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ :
 มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อุดม รัตนอัมพร โสภณ. (2544). “ผลของการสื่อสารในเวลาเดียวกันและต่างเวลาในการเรียนรู้ผ่านเว็บ โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (สำเนา)
- อุทัย ลือสกุล. (2542). ศึกษาการปฏิบัติงานข้อมูลสารสนเทศของบุคลากรงานศูนย์ข้อมูลการศึกษาเพื่อ อาชีพและตลาดแรงงานในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อุทัย ลือสกุล. (2553). รูปแบบการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัดตรัง. ตรัง: วิทยาลัยเทคนิคตรัง.
- อุไรรัตน์ โพธิ์แก้ว. (2539). สาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนสาขาศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในเขตการศึกษา 6 พ.ศ. 2556. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกบุตร อยู่สุข. (2549). สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยการชีพพุทธมณฑล สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวะและเทคนิค ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- เอกราช อะมะวัลย์. (2554). การพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558. วิทยานิพนธ์ ร.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ)

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อ. หาดใหญ่ จ. สงขลา

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ) คณะวิทยาการจัดการ

สถานที่ตั้ง : 15 ถนนกาญจนาภิเษย์ ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90112

โทรศัพท์ : 074-287954-9 โทรสาร: 074-558853

อีเมล : mgt-bba@psu.ac.th

Facebook : <https://www.facebook.com/mgtbba.psu?fref=ts>

ภาคผนวก ข

คำถามสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ตัวอย่างคำถามสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก In-depth Interview และ สัมภาษณ์ แบบกลุ่ม Focus group Interview

A: คำถามประวัติเบื้องต้นของนักศึกษาที่ตกออก (Background)

- อยากให้แนะนำตัวแบบคร่าวๆ เช่น ตอนนี้ทำอะไรอยู่ อายุเท่าไร? เข้าเรียนที่ BBA เมื่อปีไหน เป็นรุ่นที่เท่าไร?

คำถามวิจัยข้อที่ 1 : สาเหตุการตกออกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (ภาษาอังกฤษ)

B: องค์ประกอบด้านการเรียนรู้

- แรงจูงใจในการเรียน (Motivation)
 - ทำไมถึงตัดสินใจมาเรียนที่นี่
 - คุณมีแรงจูงใจอยู่ในระดับไหน ในการเข้าเรียนที่นี่ เพราะเหตุใด
 - ใครมีบทบาทสำคัญในการเรียนและตัดสินใจในเรื่องเรียนของคุณมากที่สุด
 - ในระหว่างเรียน คุณมีความสุขในการเรียนหรือไม่
 - อะไรคือสิ่งที่ท้าทายที่สุดในการเรียนที่ BBA
- กำหนดเป้าหมายประสงค์ (Goal)
 - คุณรู้จักคำว่า เป้าหมาย ดีขนาดไหน อยากให้นิยามคำว่า เป้าหมาย
 - คุณมีเป้าหมายในการเรียนหรือไม่ อย่างไร
 - เป้าหมายในชีวิตของคุณคืออะไร
- ความพร้อมด้านต่างๆ (Readiness)
 - อยากให้นิยามคำว่าความพร้อมในความคิดของคุณ
 - คุณมีความพร้อมอยู่ในระดับไหนในการเข้าเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษ
 - ถ้าจะให้คุณให้คะแนนความพร้อมในการเข้าเรียนที่นี่ จาก 10 คือพร้อมที่สุดไปยัง 1 คือพร้อมน้อยที่สุด คุณจะให้คะแนนความพร้อมของตัวเองในระดับใด เพราะเหตุใด
 - คุณทราบมาก่อนหรือไม่ว่าค่าเล่าเรียนของหลักสูตรพิเศษสูงกว่าหลักสูตรปกติ
 - ใครเป็นผู้ออกค่าเล่าเรียน และค่าใช้จ่ายในการเรียนให้คุณ
 - การใช้ภาษาอังกฤษ ฟัง พูด อ่าน เขียน ของคุณก่อนเข้าเรียนอยู่ในระดับใด
 - คุณคิดอย่างไรกับสังคมการเรียนแบบอินเตอร์

- เพื่อนมีบทบาทใดบ้างในการเรียนที่นี้ของคุณ มากน้อยขนาดไหน
- อยากให้อธิบายถึงลักษณะของเพื่อนในชั้นเรียนของคุณ
- อยากให้พูดถึงอาจารย์ผู้สอนที่คุณเคยเรียนด้วย
- อุปสรรคที่เกิดขึ้น (Obstacle)
 - อะไรคือสิ่งที่คุณกลัวที่สุดในขณะเรียนอยู่
 - อยากให้เล่าถึงปัญหาทุกอย่างที่คุณเคยเผชิญในระหว่างเรียน ทั้งเรื่องการเรียนรู้ และชีวิตส่วนตัวที่อยู่ในระหว่างเรียน
 - คุณได้เล่าถึงปัญหาเหล่านั้น หรือปรึกษาให้ใครฟังบ้าง
 - คุณมีวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวเหล่านั้นอย่างไรบ้าง
- สถานการณ์ต่างๆ (Situation)
 - มีเหตุผลใดบ้างที่คุณคิดว่าเป็นสิ่งที่ทำให้การเรียนคุณอยู่ในระดับการตกออก
 - อยากให้เล่าถึงสถานการณ์เมื่อรู้ว่าตัวเองอยู่ในสถานภาพตกออก คุณรู้สึกอย่างไร และคิดถึงใครมากที่สุดในช่วงนั้น
 - คุณได้ปรึกษาเรื่องการเรียน และการตกออกกับใครบ้าง อย่างไร
 - คุณคิดอย่างไรกับการที่โดนตกออก และคิดจะทำอย่างไรต่อไป

คำถามวิจัยข้อที่ 2: มุมมองและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มเกี่ยวกับปัญหาการตกออกของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ(ภาษาอังกฤษ)

C: ความคิดเห็นและมุมมองของกลุ่มอาจารย์ผู้สอน

คำถามทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาของการตกออก

- คุณทราบถึงหลักเกณฑ์การตกออกมากน้อยขนาดไหน
 - อยากให้ร่วมเล่าถึงการประสบการณ์ครั้งแรกเมื่อได้พบปะพูดคุยกับนักศึกษาที่เข้ามาปรึกษาด้านการเรียน
 - คุณมีความคุ้นเคยกับนักศึกษาที่ตกออกมากน้อยขนาดไหน
 - ความรู้สึกที่มีต่อนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียนเหล่านั้น
 - อยากให้ร่วมพูดคุยถึงความรู้สึกของการเข้าคลาสสอนครั้งแรก
 - นักศึกษาที่ตกออกมีความสนใจในการเรียนในระดับใด
 - คิดว่าอะไรคือสิ่งที่ท้าทายที่สุดในการเรียนของนักศึกษาที่ BBA
 - คุณคิดว่าปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการตกออกของนักศึกษามากที่สุด
- บทบาทผู้สอน
 - คุณคิดว่าผู้สอนมีบทบาทมากน้อยขนาดไหนในเรื่องการตกออกของนักศึกษา
 - ผู้สอนมีส่วนสำคัญมากน้อยขนาดไหนในการลดจำนวนนักศึกษาตกออก
 - ใครควรเป็นผู้รับผิดชอบ และแก้ปัญหาเรื่องจำนวนนักศึกษาตกออกที่เพิ่มขึ้น
 - หลักสูตรควรดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น
 - อยากให้พูดถึงการเรียน การสอนที่เป็นภาษาอังกฤษว่าง่ายง่ายขนาดไหน
 - มีนักศึกษามาขอคำปรึกษาในเรื่องการเรียนว่าอย่างไรบ้าง และปัญหาใดพบมากที่สุดในการเรียนของนักศึกษา
 - บทบาทผู้เรียน
 - คุณคิดว่านักศึกษาที่ตกออกมีจุดมุ่งหมายในการเรียนหรือไม่ อย่างไร
 - คุณคิดว่านักศึกษาที่ตกออกเหล่านั้นมีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์สติปัญญาเพื่อรับความรู้จากผู้สอนมากน้อย ขนาดไหน อย่างไร
 - คุณคิดว่าการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางสามารถช่วยลดอัตราการตกออกหรือไม่
 - ใครควรเป็นผู้กำหนดหรือผู้วางแผนในการศึกษาค้นคว้าและแก้ปัญหาต่างๆด้านการเรียนของนักศึกษา

D: ความคิดเห็นและมุมมองของกลุ่มเจ้าหน้าที่หลักสูตรเกี่ยวกับปัญหาการตกออกของนักศึกษา

- คำถามทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาการตกออก
 - คุณทราบถึงหลักเกณฑ์การตกออกมากน้อยขนาดไหน
 - อยากให้ร่วมเล่าถึงการประสบการณ์ครั้งแรกเมื่อได้พบปะพูดคุยกับนักศึกษาที่เข้ามาปรึกษาด้านการเรียน
 - คุณมีความคุ้นเคยกับนักศึกษาที่ตกออกมากน้อยขนาดไหน
 - ความรู้สึกที่มีต่อนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียนเหล่านั้น
 - คิดว่าอะไรคือสิ่งที่ท้าทายที่สุดในการเรียนของนักศึกษาที่ BBA
 - คุณคิดว่าปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการตกออกของนักศึกษามากที่สุด
- บทบาทผู้สอน
 - คุณคิดว่าผู้สอนมีบทบาทมากน้อยขนาดไหนในเรื่องการตกออกของนักศึกษา
 - ผู้สอนมีส่วนสำคัญมากน้อยขนาดไหนในการลดจำนวนนักศึกษาตกออก
 - ใครควรเป็นผู้รับผิดชอบ และแก้ปัญหาเรื่องจำนวนนักศึกษาตกออกที่เพิ่มขึ้น
 - หลักสูตรควรดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น
- บทบาทผู้เรียน
 - คุณคิดว่านักศึกษาที่ตกออกมีจุดมุ่งหมายในการเรียนหรือไม่ อย่างไร
 - คุณคิดว่านักศึกษาที่ตกออกเหล่านั้นมีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์สติปัญญาเพื่อรับความรู้จากผู้สอนมากน้อย ขนาดไหน อย่างไร
 - คุณคิดว่าการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางสามารถช่วยลดอัตราการตกออกหรือไม่
 - ใครควรเป็นผู้กำหนดหรือผู้วางแผนในการศึกษาค้นคว้าและแก้ปัญหาต่างๆด้านการเรียนของนักศึกษา

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางสาวดรณวรรณ อรัญคร	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5510522022	
วุฒิการศึกษา		
วุฒิ	สถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี)	มหาวิทยาลัยทักษิณ	2547